

Studieordning

for uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi

Fysioterapeutuddannelsen Esbjerg - Haderslev

University College Syddanmark

Indhold

Indhold.....	2
Kort læsevejledning til denne studieordning	6
1 Formål.....	7
2 Fysioterapeutuddannelsens profil.....	9
Profil for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	10
Identitet, værdier og visioner	10
Visionerne:.....	11
Demokrati og indflydelse på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	11
Studiemiljø.....	12
Samarbejde med de kliniske undervisningssteder	13
Samarbejde med nationale partnere	13
Internationalt samarbejde.....	14
2.1 Fysioterapeuternes virksomhedsfelt.....	14
2.2 Fysioterapiens kundskabsgrundlag og metoder.....	15
2.3 Fysioterapiuddannelsens faglige grundlag	16
2.3.1 De fysioterapeutiske fag (97 ECTS-point).....	16
2.3.2 De øvrige sundhedsvidenskabelige fag (21 ECTS-point).....	17
2.3.3 De naturvidenskabelige fag (25 ECTS-point)	17
2.3.4 De samfundsvidenskabelige fag (10 ECTS-point)	18
2.3.5 De humanistiske fag (15 ECTS-point).....	18
3 Uddannelsernes struktur og opbygning	18
3.1 ECTS-point	19
3.2 Oversigt over uddannelsens forløb og modulernes placering	19
3.3 Oversigt over ECTS-fordelingen på fag og fagenes placering.....	21
3.4 Moduloversigt med fordeling af ECTS-point	22
3.4.1 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 1-4	22
3.4.2 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 5 – 8.....	23
3.4.3 Moduloversigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 9 -12	24
3.4.4 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 13 og 14.....	25
4 Moduler	26
Modulbeskrivelser	26
4.1 Modul 1.....	27
Fysioterapi - fag, profession og studie	27
4.2 Modul 2.....	29

Berøring, kommunikation og manuel vævspåvirkning.....	29
4.3 Modul 3.....	31
Identifikation og analyse af bevægelse og aktivitet	31
4.4 Modul 4.....	33
Fysisk aktivitet i sundhed og genoptræning.....	33
4.5 Modul 5.....	34
Tværfagligt fællesmodul - tværprofessionel virksomhed	34
4.6 Modul 6.....	35
Undersøgelse, diagnostik og differentialdiagnostik	35
4.7 Modul 7.....	37
Udredning og behandling	37
4.8 Modul 8.....	39
Undersøgelse og behandling af belastningsskader og degenerative lidelser	39
4.9 Modul 9.....	41
Klinisk ræsonnering og - beslutningstagning.....	41
4.10 Modul 10	42
Samfund, sundhed og forebyggelse	42
4.11 Modul 11	44
Kvalitetssikring i professionen gennem klinisk ræsonnering og behandling	44
4.12 Modul 12	46
Selvstændig professionsudøvelse.....	46
4.13 Modul 13	48
Valgmodul.....	48
4.14 Modul 14	50
Dokumentation og udvikling	50
5 Undervisnings- og arbejdsformer.....	51
Undervisnings- og arbejdsformer på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	52
Tilrettelæggelse af teoretisk undervisning	52
5.2 Uddannelsens kliniske undervisning	53
Klinisk undervisning på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	54
Modulbeskrivelser for klinisk undervisning.....	54
Modul 1: Fysioterapi – fag, profession og studie	54
Modul 2: Berøring, kommunikation og manuel vævspåvirkning	55
Modul 4: Fysisk aktivitet i sundhed og genoptræning	56
Modul 7: Udredning og behandling.....	57

Modul 9: Klinisk Ræsonnering og -beslutningstagning	59
Modul 12: Selvstændig professionsudøvelse	60
Deltagelsespligt og regler for fravær	62
Bedømmelse af klinisk undervisning	62
Godkendelse af kliniske undervisningssteder	63
Mødeaktiviteter	65
Studieplaner	66
Procedure for klage vedrørende klinisk undervisning	66
Studievejledning i forbindelse med klinisk undervisning	66
Forsikringsforhold i de kliniske undervisningsperioder	66
MRSA screening	67
Evaluerings af klinisk undervisning og kliniske undervisningssteder	67
5.3 Faglig vejledning	69
5.4 Informationsteknologi (IT)	69
5.5 Studievejledning	70
Studievejledningen og gennemførelsestilbud ved Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	70
6 Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og kliniske undervisningssteder	76
7 Kriterier for godkendelse af kliniske undervisningssteder	77
8 Studieplaner	79
9 Internationale uddannelsesmuligheder	79
Internationale uddannelsesmuligheder	80
10 Prøver og bedømmelser	81
10.1. Oversigt over bedømmelser i uddannelsen	81
10.2 Retningslinjer for bedømmelse	82
10.3 Særlige prøvevilkår	83
Eksamensreglement	84
11 Deltagelsespligt	89
Deltagelsespligt	89
Sygdom og fravær	90
Bortvisning	90
12 Fritagelse (merit)	91
Merit	91
Orlov	91
Barsel	92
13 Dispensation	92
Afvigelser i forhold til studieordningen	92
14 Kvalitetssikring	92
Kvalitetssikring og udvikling på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev	92
Kvalitetssikring og udvikling gennem organisering af uddannelsen og dens kontekst i professionshøjskolen	93
Kvalitet og udvikling gennem organisering lokalt på fysioterapeutuddannelsen	94

Kvalitetssikring og udvikling gennem samarbejde med eksterne parter	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem ekspliciterede procedurer, retningslinjer o. lign.	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem ansættelse og kompetenceudvikling af personale	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem udviklingsprojekter	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem studievejledning, faglig vejledning etc.	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem APV-undersøgelser	95
Kvalitetssikring og udvikling gennem summative og formative evalueringer af uddannelsen og de enkelte læringsforløb.	96
Evalueringstyper:.....	96
15 Øvrige forhold.....	98
Overflytninger.....	98
Ophør på uddannelsen	99
Klagemuligheder og –procedurer	99
16 Bilag: Redaktionelle krav til skriftlige opgaver (se side 101)	100
17 Godkendelse af studieordning	100

Kort læsevejledning til denne studieordning

Det fremgår af Den nationale studieordning hvilke regler i studieordningen, der er fælles for alle udbud og hvilke regler i studieordningen, som alene finder anvendelse for uddannelsesudbuddet på den enkelte institution. Den enkelte institution kan, i ht. bekendtgørelsens § 13 i den lokale studieordning, fastsætte regler, der alene finder anvendelse for uddannelsesudbuddet på den pågældende institution.

Desuden har den enkelte institution mulighed for at tone uddannelsen med henblik på at profilere de særlige muligheder udbuddet giver afhængig af lokale muligheder og særlige visioner. Det er altså muligt for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev at sætte sit eget fingeraftryk på uddannelsen. Vi beskriver derfor i dette dokument også områder, som den nationale studieordning ikke omtaler, men som vi anser for vigtige.

Disse fingeraftryk vil i dette dokument være markeret med skravering, så det tydeligt fremgår, hvilke områder der er bekendtgørelsesbelagt og på hvilke områder, der er udarbejdet en lokal beskrivelse. Det er altså muligt, i ét og samme dokument, at skaffe sig stort set al nødvendig information om Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev.

Nærværende tekst er formateret fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelsers PDF- fil med lovteksten til bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi (BEK nr. 831 af 13/08/2008)

Bilag 2 af august 2008 til Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi

Studieordning for uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi

Studieordningen beskriver uddannelsens overordnede profil, struktur og ECTS-point fordeling. Derudover beskriver studieordningen temaer og læringsudbytte for uddannelsens 14 moduler.

Studieordningen tager udgangspunkt i en beskrivelse af det læringsudbytte, som den færdiguddannede studerende opnår ved at gennemføre uddannelsen.

Studieordningen er udarbejdet med det formål:

- at uddanne højt kvalificerede fysioterapeuter som selvstændigt kan varetage opgaver i sundhedsvæsen og tilgrænsende socialvæsen nationalt og internationalt
- at honorere de fremtidige samfundsmæssige krav til sundhedsprofessionelles kompetencer og behov for sundhedsfaglig opgaveløsning
- at skabe et fælles udgangspunkt for uddannelsesstedernes udmøntning og udvikling af bekendtgørelsens fastsættelse for uddannelsen
- at danne grundlag for samarbejde og sammenlignelighed tværinstitutionelt, nationalt og internationalt

1 Formål

Fysioterapi er en profession inden for det sundhedsvidenskabelige område. Formålet med uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi er at kvalificere den studerende til efter endt uddannelse at kunne fungere selvstændigt som fysioterapeut og til at indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde inden for fagområdets virksomhedsfelter. Uddannelsen giver mulighed for fortsat uddannelse på master- og kandidatniveau.

Uddannelsen skal kvalificere den studerende med kundskaber og kompetencer inden for teoretisk og klinisk fysioterapi, der er i overensstemmelse med den samfundsmæssige, videnskabelige og teknologiske udvikling samt befolkningens behov for fysioterapi.

Den nyuddannede fysioterapeut skal kunne:

1. udføre, formidle og lede fysioterapi, i forhold til udredning, diagnostik, behandling, lindring, sundhedsfremme, bevarelse af sundhed, forebyggelse af sygdom samt rehabilitering.
2. vurdere, begrunde og udvikle professionsudøvelsen ud fra et kritisk analytisk perspektiv.
3. indgå i samarbejde med patienter, pårørende, kolleger og andre faggrupper med respekt for den enkeltes personlige baggrund i form af etnicitet, kultur, religion, sprog o.a.

4. kvalitetssikre og udvikle fysioterapi, herunder skabe fornyelse, anvende forskningsresultater, anvende kendt viden i nye sammenhænge samt følge og deltage i forskningsarbejde.
5. fortsætte i teoretisk og klinisk kompetencegivende videreuddannelse

Professionsbacheloruddannelsen til fysioterapeut er en sundhedsfaglig videregående uddannelse, der er forudsætning for ansøgning om autorisation og udøvelse af professionen. Den færdige fysioterapeut udøver professionen inden for mere eller mindre specialiserede virksomhedsfelter med tilsvarende krav til forskellige grader af særlig viden eller særlige færdigheder. Uddannelsen sikrer at den nyuddannede fysioterapeut har erhvervet sig indgående viden, færdigheder og kompetencer i de grundlæggende forudsætninger for umiddelbart efter endt uddannelse at kunne varetage en bred variation af professionens sundhedsfaglige opgaver.

Uddannelsen er baseret på, at den nyuddannede er i stand til at anvende ovenstående fem grundlæggende kompetenceområder, til efterfølgende også at kunne målrette disse til befolkningsgrupper og sygdomskategorier, der ikke er eksemplificeret i uddannelsen. Den nyuddannede fysioterapeut kan da identificere sine evt. manglende kompetencer og vil være i stand til selvstændigt at erhverve sig disse.

Uddannelsen giver ligeledes forudsætninger for selvstændigt at kunne tilegne sig kompetencer inden for højt specialiserede fagområder eller professionens formaliserede og godkendte specialistområder

Den nyuddannede fysioterapeut har udviklet en grundlæggende kernefaglig viden, færdigheder og kompetencer forankret i:

- viden om menneskets neuro-muskelo-skeletale og kardiovaskulære/respiratoriske systemer herunder strukturel og funktionel anatomi, fysiologiske funktioner, patologi og sygdomme. Hertil kommer viden om menneskets udvikling med vægt lagt på motorisk udvikling, kontrol og læring gennem livet samt viden om psykosociale og miljømæssige faktors påvirkninger.
- færdigheder i at identificere, undersøge, problemafgrænse og diagnosticere reelle eller truende sygdomsmæssige problemstillinger. Desuden færdigheder i at vurdere indikationer og kontraindikationer for fysioterapeutisk intervention.
- færdigheder rettet mod forebyggelse og behandling gennem anvendelse af fysisk træning og aktivitet samt manuelle teknikker herunder mobiliseringsteknikker, fysiske modaliteter, elektroterapi og hjælpemidler, vejledning, rådgivning og undervisning med henblik på at udvikle, bevare og genskabe optimale forudsætninger for bevægelse og funktionskapacitet. Forebyggelse og behandling retter sig mod fysisk, psykisk, emotionelt og socialt velbefindende med baggrund i menneskets ressourcer, ønsker og muligheder for bevægelse og fysisk aktivitet.
- færdigheder i at kunne anvende forskellige paradigmatiskse perspektiver samtidigt og med vekslende vægtning afhængig af den aktuelle situation og dens udvikling. Fra det ene perspektiv kan den nyuddannede fysioterapeut betragte en given problemstilling ud fra et humanistisk/samfundsvidenskabeligt paradigme, hvor psykosociale vilkår og ressourcer er i fokus ud fra en forståelse af mennesket som et intentionelt og handlende individ. Fra et

naturvidenskabeligt perspektiv kan samme problemstilling anskues ud fra en tænkning, hvor årsagssammenhænge og lovmæssighed anvendes til forklaring af menneskets adfærd og kropslige funktioner.

Uddannelsen giver ret til betegnelsen **professionsbachelor i fysioterapi**, på engelsk **Bachelor in Physiotherapy**. Den uddannede kan autoriseres i medfør af lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed.

2 Fysioterapeutuddannelsens profil

Uddannelsen inddrager de fysioterapeutiske vidensområder, der omfatter viden om og studier af mennesket, dets bevægelser og funktionsevne. Uddannelsen tager udgangspunkt i viden og kundskab om mennesket og dets fysiske, psykiske, sociale og eksistentielle aspekter og har kerneområder som krop, bevægelse, træning, berøring og kommunikation i centrum. Menneskets eksistens betragtes som et komplekst samspil mellem faktorer i mennesket selv og i dets omgivelser. Mennesket lever som en biologisk krop, som en oplevende og erfarende krop og kroppen betragtes hermed som meningsbærende, som fænomen og udtryksfelt.

Gennem uddannelsen anvendes WHO's International Classification of Function (ICF), som begrebsramme. ICF angiver tre niveauer for bevægelse: kropsniveau, aktivitet og deltagelse. I deltagelsesniveauet indgår blandt andet begrebet handicap, hvorved der forstås en funktionsnedsættelse, der bevirker, at personen ikke kan deltage i det sociale og samfundsmæssige liv på lige fod med andre på grund af den måde, som samfundet er indrettet på.

Med afsæt i erfaringsbaserede, eksperimentelle, empiriske, teoretiske og praksistilknyttede læringsformer medvirker uddannelsen til en professionalisering af den studerende ved at integrere og udvikle den studerendes personlige og faglige kundskabsområder, der retter sig mod professionens virksomhedsfelt.

Herigennem uddannes sundhedsprofessionelle, som kan udøve patient- og borgerrettet fysioterapeutisk praksis. Dette finder sted på grundlag af teoretisk og forskningsbaseret viden, personlige værdier og erfaringer samt tekniske og kropslige færdigheder på et reflekteret, evidensvurderet og engageret grundlag.

Uddannelsen inddrager den udvikling som foregår inden for professionsområdet og dets virksomhedsfelter, således at den studerende opnår kompetence i forhold til aktuelle fysioterapeutiske problemstillinger inden for sundhedsfaglig virksomhed.

I uddannelsen inddrages samarbejdsparter som aftagere og modtagergrupper, de kliniske undervisningssteder, forskningsinstitutioner og andre aktører.

Uddannelsens professionsetiske grundlag baserer sig på etiske retningslinjer fra Danske Fysioterapeuter og fra World Confederation of Physical Therapy (WCPT).

Profil for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

I de følgende afsnit beskrives den lokale profil for uddannelsen i Esbjerg og Haderslev. Profilen afspejler uddannelsens bevidst udtrykte værdier og visioner på et givent tidspunkt, men skal også ses som et resultat af mange års arbejde med at skabe relationer og udnytte de muligheder, der findes i det omliggende samfund for specielt Esbjerg-uddannelsen.

Identitet, værdier og visioner

Fysioterapeutuddannelsens identitet er historisk udviklet siden starten af firserne, hvor man ved et stort lokalt forankret arbejde og politisk hjælp fra den daværende indenrigsminister og tidligere borgmester i Esbjerg Henning Rasmussen fik anerkendt et behov for at uddanne fysioterapeuter i det sydvestjyske område. Fortællingen om uddannelsen og dens identitet starter således med en kamp for at vise eksistensberettigelse og en efterfølgende "fødsel" af Fysioterapeutskolen i Esbjerg, som havde bofællesskab med Lærerseminariet og Danmarks Lærerhøjskole i Esbjerg. Bofællesskabet betød og betyder stadig, at det har været og er muligt at benytte sig af gode idrætsfaciliteter, bl.a. sportshal, svømmehal, gode udendørs omgivelserne og senest et bevægelseslaboratorium. I et tilbageblik kan man sige, at denne start har været identitetsskabende for uddannelsen siden. Det har været nødvendigt og ønsket, at samarbejde tæt sammen lokalt i en fælles interesse i at få placeret det sydvestlige Danmark på landkortet. Dette bl.a. ved at skabe solide og velrenommerede uddannelser.

Fysioterapeutskolen startede med 20 studerende; en lille enhed som skulle finde sine egne ben under betingelser der adskilte sig fra større skoler, som alene ved deres geografiske beliggenhed umiddelbart havde nemmere vilkår at arbejde under. Strategisk valgte man på uddannelsen at gøre det til en positiv del af Esbjerg skolens identitet at være af en overskuelig størrelse. Nærvær, dialog og synlighed blev nøgleord for institutionskulturen, ligesom man arbejdede bevidst på at skabe tradition for sociale arrangementer med personale og studerende. Ligeledes skabte man målrettet tradition for tæt relation og tilbagevendende fagligt rettede aktiviteter i samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner samt offentligt og privat erhvervsliv i området.

Alt imens man søgte at etablere traditioner for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg, var det samtidigt kendetegnende for det, der blev iværksat, at man var nødt til at nytænke uddannelsen på en del områder. De erfaringer, der kunne overbringes fra andre og større veletablerede fysioterapeutskoler var vitale for at kunne starte, men samtidig måtte man erkende, at der var lokale forhold som grundlæggende var anderledes for den nye skoles vedkommende. Undervisningen skulle dog køre her og nu, hvilket betød at man havde en pragmatisk og nødvendig tilgang til udvikling af visse områder uden mange fastlagte procedurer og regelsæt.

Et af de områder, der ret tidligt blev sat fokus på, var det internationale samarbejde, idet skolens daværende leder var meget opmærksom på, at studenterophold i udlandet kunne udvide antallet af varierede praktiktilbud. Esbjerg skolens identitet fik på den måde præg af internationalt samarbejde og det, man i dag vil kalde en innovationskultur selvom mange af de nytiltag, man dengang iværksatte, nu fremstår som en naturlig del af en moderne uddannelse. Ligeledes var det et bevidst valg, at man skulle tone uddannelsen i Esbjerg i forhold til raske målgrupper, ved at udnytte de gode idrætsfaciliteter og de tætte relationer, der var skabt til erhvervslivet i arbejdsmiljøprojekter. Alt sammen uden at man ville give afkald på den mere manuelle del af fysioterapien.

Mellem starten af firsernes studieordning og til studieordning 2008, er der sket meget. Det seneste er beslutningen om at placere en afdeling af Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg i Haderslev. Uddannelsen har

inden nu været igennem flere fusionsprocesser med andre uddannelsesinstitutioner. Først fusion med Ergoterapeutuddannelsen, senere med Den Sociale Højskole samt flere sundhedsuddannelser og senest med pædagogiske uddannelser bl.a. Læreruddannelsen, som man oprindeligt delte adresse med. Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg ligger i dag således fysisk placeret på både campus Esbjerg og campus Haderslev og er organisatorisk en del af University College Syddanmark.

Det historiske tilbageblik ovenfor anskueliggør identitetsdannelse og værdier for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg gennem tiden. Dette kan ses som væsentlig baggrund for de 5 visioner der i dag ligger bag arbejdet med uddannelsen. Visionerne er formuleret i et samarbejde mellem undervisere ved uddannelsen, kliniske undervisere fra kliniske undervisningssteder tilknyttet uddannelsen i Esbjerg og ledelsen april 2008.

Visionerne er retningsvisende for de uddannelsesmæssige tiltag der skal gøres i de kommende år, som skal være medvirkende til at Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev både på landsplan og på europæisk niveau kendes for at uddanne fysioterapeuter i med høj standard.

Visionerne:

1. At Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er kendetegnet ved at være **innovativ og eksperimenterende**.
2. At Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er kendetegnet ved at have **det bedste faglige og sociale studiemiljø**.
3. At Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev bliver kendetegnet ved at have **et tæt samarbejde mellem teori og praksis**, dels i forholdet mellem uddannelsessted og kliniske undervisningssteder, dels i forholdet mellem uddannelsessted og det omgivende samfund
4. At Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev kan profilere sig særligt **på træning som fysioterapeutisk intervention** med baggrund i såvel teoretisk som praktisk fysioterapi.
5. At Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev kan profilere sig på, i et tæt samarbejde med eksterne samarbejdspartnere (praksisprojekter), at **anvende den nyeste teknologi i form af informations- og kommunikations teknologi (IKT) og i form af et højteknologisk bevægelseslaboratorium**. Dette med henblik på at kunne måle, analysere, dokumentere og formidle forskellige former for fysisk aktivitet og træning.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev har som en grundlæggende antagelse, at det visionsrettede arbejde jævnfør ovenfor bedst nås i samarbejde med andre; dels fra egen organisation dels fra det omgivende samfund, lokalt, nationalt og internationalt.

Demokrati og indflydelse på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

Fysioterapeutuddannelsen har som mål at være en demokratisk arbejdsplads med indflydelse og ansvar for både ansatte og studerende. For at opfylde det mål er der etableret forskellige organer med forskellige kommissorier.

Uddannelsesudvalget

Uddannelsesudvalget har til opgave at rådgive bestyrelsen, rektor og ledelsen af det pågældende

uddannelsesområde om uddannelsens profil, kvalitet og relevans samt om den regionale uddannelsesdækning. Uddannelsesudvalget afgiver indstillinger om studieordninger inden for udvalgets område til bestyrelsens eller rektors godkendelse.

Uddannelsesudvalget består af repræsentanter udpeget af Danske Fysioterapeuter, praktikbærende ledere, gymnasiale uddannelser, kliniske vejledere, medarbejderne, studerende samt repræsentanter udpeget af bestyrelsen for UC Syddanmark.

Medarbejderudvalg (MED udvalg)

MED udvalget har til opgave at informere, drøfte og fastlægge retningslinjer om arbejds- og personaleforhold indenfor rammerne af det sundhedsfaglige område og virke indenfor rammerne fastlagt af hovedsamarbejdsudvalget. Udvalget skal påvirke og orientere de ansatte om god sikkerheds- og sundhedsmæssig adfærd samt at være bindeled mellem de ansatte og sikkerhedsudvalget. MED udvalget varetager de konkrete arbejdsmiljøforhold herunder overvågning, kontrol og rådgivning på området.

MED-udvalget består af op til 6 medarbejderrepræsentanter og tilsvarende af op til 6 ledelsesrepræsentanter.

Internt studieråd/fællesudvalg

Det interne studieråd er rådgivende for uddannelsesledelsen i forhold vedrørende uddannelsen.

Det interne studieråd består af studerende valgt til FSR og studielederen. Hvis der er behov for det, kan en repræsentant for lærergruppen indkaldes.

FSR – Fysioterapeut Studerendes Råd

FSR udarbejder selv vedtægter for rådet.

Studiemiljø

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev prioriterer et engagerende og udviklende studiemiljø. I den forbindelse lægger uddannelsen vægt på og udbygger til stadighed aktiviteter med udgangspunkt i:

At der er et nært samarbejde mellem undervisere, studerende og det administrative personale.

At de studerende engagerer sig i fællesskabet på uddannelsen og aktivt samarbejder for at skabe et udviklende studiemiljø for sig selv og andre. Dette sker blandt andet i de formelle samarbejdsfora. Endvidere ved deltagelse i sociale arrangementer på uddannelsesinstitutionen f.eks. i Studentercafeen og/eller studentertilbud i nærmiljøet f.eks. på studenterhus, musikhus, teater, foreningsliv m.m.

At faciliteter og tilbud til de studerende modsvarer de krav, der stilles gennem studiet. Hermed tænkes specielt på studievejledning og faciliteter til udøvelse af idræt, et velfungerende og fremtidsrettet bibliotek, tidssvarende IT-udstyr, laboratorie- og testmuligheder samt kantine og opholdsmuligheder.

1. At studiefaciliteterne er tilgængelige også om aftenen og i weekender
2. At studerende nemt har adgang til informationer samt til at modtage faglig og personlig hjælp, når noget er svært

3. At studerende får mulighed for at arbejde med praksisnære og vedkommende aktiviteter
4. At studerende arbejder i sociale fællesskaber med andre studerende, undervisere og praksis
5. At studerende inddrages i forsknings- og udviklingsarbejde på uddannelsen
6. At studerende møder mange forskellige typer af engagerede undervisere med henblik på at kunne spejle sig selv i en fremtidig profession
7. At studerende inddrages som mentorer og tutorer i.f.t. yngre studerende
8. At uddannelsen formidler studierelevant fritidsarbejde
9. At der er faste tilbagevendende traditioner af social karakter for undervisere og studerende på uddannelsen
10. At studerende har mødesteder/fritidstilbud sammen med ældre og yngre studerende samt studerende fra andre uddannelser; studenterforening, foredrag, deltagelse i motionsløb etc.

Fysioterapeutuddannelsen ser således udvikling af studiemiljøet som en sum af ansattes, studerendes og det omgivende samfunds indsatser.

Samarbejde med de kliniske undervisningssteder

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev har et godt og tæt samarbejde med kliniske undervisningssteder, som repræsenterer de mangesidige erhvervsmuligheder, man har som autoriseret fysioterapeut. Det tætte samarbejde er etableret med henblik på udveksling af værdier og normer mellem den teoretiske og praktiske del af uddannelsen, udvikling af uddannelsen og for at sikre systematisk indhentning af viden om arbejdsmarkedets situation og behov.

Samarbejdet er udviklet gennem mange år, således at samarbejdspartnere fra praksis kommer fra en blanding af traditionelle fysioterapeutiske arbejdspladser og nye områder af fysioterapien. Uddannelsen lægger hermed vægt på at fastholde det bedste i den traditionelle fysioterapi og samtidig fremtidssikre uddannelsen og fysioterapien som profession.

Uddannelsen finder det essentielt, at de kliniske undervisningssteder inddrages i tilrettelæggelsen af uddannelsen også for den teoretiske dels vedkommende. Ligeledes planlægges undervisningen i de kliniske undervisningsperioder i et tæt samarbejde med henblik på at sikre sammenhængen mellem den studerendes læring i teori og praksis.

Samarbejde med nationale partnere

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev anser samarbejde med offentligt og privat erhvervsliv samt andre uddannelsesinstitutioner som særdeles vigtigt i forhold til at kvalitetssikre og udvikle uddannelsen. Derfor indgår uddannelsen i formaliserede samarbejder internt i professionshøjskolen og eksternt regionalt og nationalt. Specielt skal nævnes samarbejde om idræt, folkesundhedsvidenskab, talentudvikling, entreprenørskab, samt teknologi i uddannelse og sundhedstjeneste. Heri ligger også samarbejde om vidensudvikling inden for de samme temaer.

Samarbejdspartnerne er internt i UC Syddanmark en bred vifte af sundhedsfaglige uddannelser, pædagogiske uddannelser og samfundsaglige uddannelser. Eksternt har uddannelsen faste samarbejdspartnere med andre fysioterapeutuddannelser, kommuner, regioner, virksomheder, universiteter, ungdomsuddannelser mv.

Internationalt samarbejde

Formålet med Fysioterapeutuddannelsens internationale arbejde er at uddanne den studerende til at agere professionelt inden for fysioterapeutens virksomhedsområde i en globaliseret verden. De konkrete mål går på at give de studerende internationale erfaringer gennem udvekslingsophold i udlandet og gennem fokus på den internationale dimension i uddannelsens tilrettelæggelse. Målet er at øge de studerendes mulighed for at tilegne sig interkulturelle og internationale kompetencer.

Fysioterapeutuddannelsen har gennem årene opbygget et samarbejde med et internationalt netværk af fysioterapeutuddannelser. Det har sikret førstehåndskendskab til international forskning og dokumentation gennem udveksling af undervisere. Det har også ført til at den ordinære uddannelse søges af et stort antal studerende fra de nordiske lande, at en del unge fra flere dele af Europa søger korterevarende studieophold her, samt at mange af vore studerende tager ophold i udlandet som en del af deres uddannelse. Uddannelsen i Esbjerg ser det som en vigtig opgave at understøtte disse studerende, hvorfor uddannelsen tilbyder hjælp til at tilrettelægge udlandsopholdet og søge om økonomisk støtte.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev indgår i UC Syddanmarks strategi for og organisering af det internationale samarbejde. Bl.a. deltager uddannelsen i professionshøjskolens tværgående Internationale Forum, så gode erfaringer fra andre uddannelser kan inddrages i bestemmelse af internationale aktiviteter på Fysioterapeutuddannelsen. Ligeledes benytter uddannelsen sig af de serviceydelser UC Syddanmarks internationale kontor tilbyder.

2.1 Fysioterapeuternes virksomhedsfelt

Fysioterapeuters virksomhedsfelt omfatter et bredt spektrum af sundhedsydelser, som finder anvendelse i det danske sundhedsvæsen og tilgrænsende socialvæsen i den offentlige og private sektor samt i den primære, sekundære og tertiære sundhedstjeneste. Sundhedsydelserne kan desuden rettes mod sundheds- og socialvæsener i andre lande. Fra d. 1. januar 2007 frafaldt den lovpligtige lægehenvielse for at fysioterapeuten kun udføre sygebehandling (jf. lov nr. 451 af 22. maj 2006 om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed) og fysioterapeuter kan derfor selvstændigt udføre fysioterapeutisk behandling.

Fysioterapeuter arbejder på fx private klinikker, hospitaler, plejehjem, kommunale rehabiliterings- og sundhedscentre, psykiatriske centre, hjælpemiddelcentraler, specialskoler og -børnehaver samt institutioner, der arbejder med sundhedsfremme og forebyggelse herunder med idrætsudøvere. Hertil kommer skoler og private virksomheder, hvor fysioterapeuter er ansat eller arbejder selvstændigt på freelancebasis fx i relation til arbejdsmiljøområdet.

Inden for den primære og sekundære sundhedstjeneste arbejder fysioterapeuter med problemstillinger, der vedrører den akut hospitaliserede patient og patienter med akutte eller kroniske lidelser inden for bl.a. det medicinske, det kirurgiske, det reumatologiske, det neurologiske, det geriatriske og det psykiatriske område.

Godt 1/3 af de danske fysioterapeuter arbejder i den private sektor.

Fysioterapeutens virksomhed er rettet mod borgere i alle aldersgrupper, hvis sundhed er truet eller potentielt kan trues, og mod patienter med akut og kronisk somatisk og psykisk sygdom. Den fysioterapeutiske virksomhed sker i samarbejde med øvrige instanser og personer, hvis professionelle rolle eller relation til borgeren vedrører det fysioterapeutiske virksomhedsfelt.

Virksomhedsfeltet for det fysioterapeutiske arbejde tager udgangspunkt i bevægelse som essentielt fænomen for menneskets udfoldelse. Fysioterapeuten kan identificere det enkelte menneskes bevægelsespotentiale og med dette som udgangspunkt foretage fysioterapeutisk intervention, der sigter mod at opnå den optimale bevægelseskapacitet hos mennesket.

Fysioterapiens specifikke genstandsområde omfatter træning og behandling med henblik på at påvirke menneskers evne til at bevæge sig optimalt under de givne omstændigheder. De sundhedsydelse, som fysioterapeuten tilbyder, er at udføre, lede og formidle fysioterapi inden for udredning, diagnostik, behandling, lindring, sundhedsfremme, bevarelse af sundhed, sygdomsforebyggelse og rehabilitering.

2.2 Fysioterapiens kundskabsgrundlag og metoder

De kundskabsmæssige forudsætninger for fysioterapi omfatter et sundhedsvidenskabeligt grundlag forankret i en syntese af udvalgte områder fra naturvidenskab, humaniora og samfundsvidenskab.

Til de nævnte videnskaber knytter der sig sygdomsmodeller, hvor den biomedicinske sygdomsmodel tager udgangspunkt i naturvidenskab, den bio-psyko-soziale sygdomsmodel tager sit udgangspunkt i humaniora, og den socialmedicinske sygdomsmodel tager sit udgangspunkt i samfundsvidenskab. Sygdomsmodellerne komplementerer hinanden og skaber tilsammen det helhedssyn, som fysioterapien tager sit udgangspunkt i.

Uddannelsens kundskabsområder omfatter teoretisk viden, ræsonnerings- og beslutningsformer, manuelle/instrumentelle og motoriske færdigheder samt kropslig viden.

I klinisk beslutningstagning og i forbindelse med forebyggende tiltag anvendes systematiske modeller for klinisk ræsonnering, planlægning og intervention. Modellerne har tilhørende begreber, teorier og reflektionsmetoder. Ved anvendelse af de systematiske modeller sikrer fysioterapeuten løbende kvalitet og udvikling dels i forhold til den enkelte intervention dels i forhold til idegrundlag for udviklingsprojekter og forskning.

Centrale metoder som fysioterapeuter anvender:

Metoder til undersøgelse, udredning og diagnostik

Manuelle, instrumentelle og ressourceorienterede behandlingsmetoder

Metoder til tilpassede fysiske aktiviteter og dosering af træning

Refleksion og ræsonnering som systematiske metoder til sikring af en velbegrundet og veldokumenteret patient- og borgerrettet fysioterapeutisk virksomhed

Videnskabeligt funderede metoder til udvikling af fysioterapiens videnskabelige, evidens-, eller praksisgrundlag.

2.3 Fysioterapiuddannelsens faglige grundlag

Uddannelsens 210 ECTS-point fordeler sig med 168 ECTS-point i den teoretiske undervisning og 42 ECTS-point i den kliniske undervisning.

Fysioterapi som videnområde omfatter viden om og studier af mennesket, dets bevægelser og funktionsevne. Det videnskabelige grundlag for fysioterapi er sundhedsvidenskab, naturvidenskab, bevægelsesvidenskab, samfundsvidenskab og humaniora. Begrebet bevægelsesvidenskab (movement science) anvendes som betegnelse for et vidensområde der samler naturvidenskab og humaniora med særligt fokus på motorisk udvikling, -læring og – kontrol. Samtlige videnskabelige grundlag er integreret i den fysioterapeutiske praksis og danner en række dialektiske perspektiver, hvorigennem fænomenet ”bevægelse” betragtes. Bevægelse forstås som en indbyrdes påvirkning af en række fænomener, der uløseligt hænger sammen. Det drejer sig om fænomener fra det cellulære, anatomiske, fysiologiske, psykologiske til det sociale niveau.

Fysioterapeutuddannelsens faglige grundlag er baseret på teoretiske, undersøgelses- og behandlingstekniske samt kliniske kundskaber fra fysioterapifaget i samspil med kundskaber fra de naturvidenskabelige, samfundsvidenskabelige og humanistiske fag. På baggrund heraf bliver den studerende i stand til at udvælge og anvende varierede metoder til udredning, behandling og effektevaluering. Den teoretiske, undersøgelses- og behandlingstekniske samt kliniske undervisning har som formål at fremme og støtte den studerendes udvikling af denne kombination af viden, færdigheder og kompetencer.

Uddannelsens 168 ECTS i den teoretiske undervisning er fordelt på følgende måde:

2.3.1 De fysioterapeutiske fag (97 ECTS-point)

INDHOLD: De fysioterapeutiske fag omfatter ”Fysioterapiteori og metode” herunder ”Manuel vævsundersøgelse og behandling”, ”Træning, bevægelse og kropskundskaber”, ”Valgmodul”, ”Målemetoder, test og validitet” samt ”Videnskabsteori og metode”. (Se oversigt over ECTS-pointfordeling 3.3). Indholdet omfatter fysioterapiens specifikke genstandsområde vedrørende undersøgelse, analyse og diagnostik, intervention/behandling herunder, evaluering samt dokumentation af sundhedsfaglige ydelser rettet mod forskellige aspekter af bevægelse, som indgår i det enkelte menneskes liv. Aspekterne omfatter kroppens strukturer og funktioner, personens aktivitetsniveau samt personens deltagelse i sociale sammenhænge og arbejdsliv. Denne opdeling er angivet i WHO’s International Classification of Funktion (ICF), der gennem uddannelsen anvendes som begrebsramme.

MÅL: Målet er, at den studerende udvikler kompetencer til at udøve selvstændig, ansvarsbevidst og velbegrundet patient og borgerrettet fysioterapi baseret på fysioterapiens kundskabsgrundlag,

begreber, teorier og metoder, som kan bidrage til at beskrive, analysere og vurdere de problemstillinger, fænomener og kontekster, som fysioterapeuter arbejder med og i.

Faget skal medvirke til, at den studerende udvikler kompetence til at identificere, analysere og vurdere samt udføre og kvalitetssikre forebyggende samt behandlende tiltag inden for det danske sundhedsvæsen.

Faget skal endvidere medvirke til, at den studerende udvikler kompetencer til selvstændigt at udøve virksomhed som fysioterapeut.

2.3.2 De øvrige sundhedsvidenskabelige fag (21 ECTS-point)

INDHOLD: Indholdet omfatter "Sygdomslære og Hygiejne", heri ligger den generelle og specifikke sygdomslære inden for reumatologi, ortopædkirurgi, medicin, neurologi og psykiatri. Hertil kommer områder inden for "Social- og arbejdsmedicin", "Folkesundhed og epidemiologi" samt "Informationsteknologi". (Se oversigt over ECTS-pointfordeling 3.3)

MÅL: Målet er, at den studerende inddrager sygdommes ætiologi, patogenese og symptomkomplekser i diagnostik og differentialdiagnostik samt i overvejelser om indikation og kontraindikation for fysioterapeutisk intervention.

Målet er ligeledes, at den studerende udvikler kompetencer til at observere, vurdere og dokumentere patienters og borgeres sundhedstilstand, sundhedsrisici, sygdomssymptomer og resultater af behandling. Ligeledes bidrager denne viden til den studerendes forudsætninger for at indgå i tværfaglige samarbejdsrelationer.

Fagene skal endvidere medvirke til, at den studerende udvikler kompetencer til at anvende viden relateret til sundhedsvidenskabelig teori og metode.

2.3.3 De naturvidenskabelige fag (25 ECTS-point)

INDHOLD: Indholdet omfatter "Anatomi", "Fysiologi" herunder biomekanik samt "Videnskabelige metode" inden for det naturvidenskabelige område. (se oversigt over ECTS-pointfordeling 3.3)

MÅL: Målet er, at den studerende udvikler kompetencer til at vurdere den menneskelige organismes anatomiske, biomekaniske og fysiologiske forhold og ændringer samt inddrage vurderingen i fysioterapeutiske interventioner.

Målet er ligeledes, at den studerende udvikler kompetencer til at forstå menneskets udvikling i et livsforløb i samspillet mellem mennesker og miljø

Fagene skal endvidere medvirke til, at den studerende udvikler kompetencer til at anvende viden relateret til naturvidenskabelige teorier og metoder.

2.3.4 De samfundsvidenskabelige fag (10 ECTS-point)

INDHOLD: Indholdet omfatter "Lovgivning og forvaltning", "Sociologi", "Organisation og ledelse samt Sundhedsøkonomi" samt "Videnskabelig metode" inden for det samfundsvidenskabelige område. (se oversigt over ECTS-pointfordeling 3.3)

MÅL: Målet er, at den studerende udvikler kompetence til at inddrage sociale og kulturelle forholds indflydelse på menneskers betingelser og muligheder med fokus på sundhed og sygdom i den fysioterapeutiske intervention. Fagene skal føre til viden om social- og sundhedsområdets opbygning, funktion og udvikling, relevante retsregler samt udvikle kompetencer til at reflektere, samarbejde og agere professionelt og fysioterapifagligt i en tværfaglig, samfundsmæssig, kulturel og organisatorisk kontekst.

Målet er ligeledes, at den studerende erhverver sig grundlæggende viden om forhold og vilkår i forbindelse med etablering af egen praksis samt erhverver sig kompetence vedrørende rådgivende og ledelsesmæssige funktioner.

Fagene skal endvidere medvirke til, at den studerende udvikler kompetencer til at anvende viden relateret til samfundsvidenskabelige teorier og metoder.

2.3.5 De humanistiske fag (15 ECTS-point)

INDHOLD: Indholdet omfatter "Psykologi og pædagogik", "Kommunikation" samt "Etik og videnskabsteori" inden for det humanistiske område. (se oversigt over ECTS-pointfordeling p. 15)

MÅL: Målet er, at den studerende udvikler kompetencer til at kunne tilegne sig indsigt i og forståelse for patienters og klienters levevilkår, betingelser og muligheder. Desuden at den studerende udvikler indsigt i egen forforståelse, egne reaktioner, samt egen kultur og bruger denne indsigt til at skabe en åben og fordomsfri professionel relation til patienten eller klienten.

Målet er ligeledes, at den studerende udvikler kompetencer til at beskrive, analysere og vurdere menneskers adfærd og reaktioner og anvende dette i det fysioterapeutiske arbejde. Den studerende skal udvikle kompetencer til at handle etisk forsvarligt og velovervejet med respekt for menneskers værdier, kultur, livsanskuelser, livsbetingelser, tænkning, adfærd og reaktioner. Den studerende udvikler kompetencer til at vurdere behov for information, vejledning og undervisning af patienter, pårørende, sundhedsprofessionelle eller andre relevante parter.

Fagene skal endvidere medvirke til, at den studerende udvikler kompetencer til at anvende viden relateret til de humanistiske fags teorier og metoder.

3 Uddannelsernes struktur og opbygning

Fysioterapeutuddannelsen er opdelt i semestre og moduler. Et studieår er opdelt i to semestre, der igen er opdelt i to moduler.

Uddannelsen består af 14 moduler. Hvert modul har et omfang på 15 ECTS- point, dog med undtagelse af modul 13 og modul 14, der har et omfang på henholdsvis 10 ECTS-point og 20 ECTS-point.

Moduler påbegyndes i **ugerne 6, 17, 35 og 46. Modul 13 påbegyndes i ugerne 6 og 35, og modul 14 i ugerne 12 og 41.** Den enkelte uddannelsesinstitution offentliggør de konkrete datoer for påbegyndelse af modulerne.

Et modul er en afsluttet uddannelsesenhed med et formuleret læringsudbytte, der reflekterer modulets professionsrettede tema, indhold og kompetencer. Et modul indeholder teoretiske, praktiske og instrumentelle/tekniske eller kliniske undervisningsformer eller en kombination heraf.

3.1 ECTS-point

ECTS-point, European Credit Transfer System, er et standardiseret system til angivelse af den estimerede studiemæssige belastning (workload) med henblik på at kunne sammenligne uddannelser nationalt såvel som internationalt i Europa og relaterede lande. Uddannelsen omfatter i alt 210 ECTS-point.

Et studenterårsværk er på 60 ECTS-point, hvilket ækivalerer 1500-1800 arbejdstimer. Studenterårsværket omfatter den studerendes samlede studieindsats i teoretisk, instrumentel/teknisk og klinisk undervisning. Workload omfatter forberedelse, selvstudier, undervisning, efterbearbejdning, opgaver, projekter, eksamensdeltagelse mv.

3.2 Oversigt over uddannelsens forløb og modulernes placering

Fig. 1 angiver den kalendermæssige placering af modulerne for studerende, der starter henholdsvis i forårssemestret omkring 1. februar, og studerende der starter i efterårssemestret omkring 1. september. I det lokale tillæg til studieordningen angiver den enkelte undervisningsinstitution præcise angivelser for modulernes start- og sluttidspunkt.

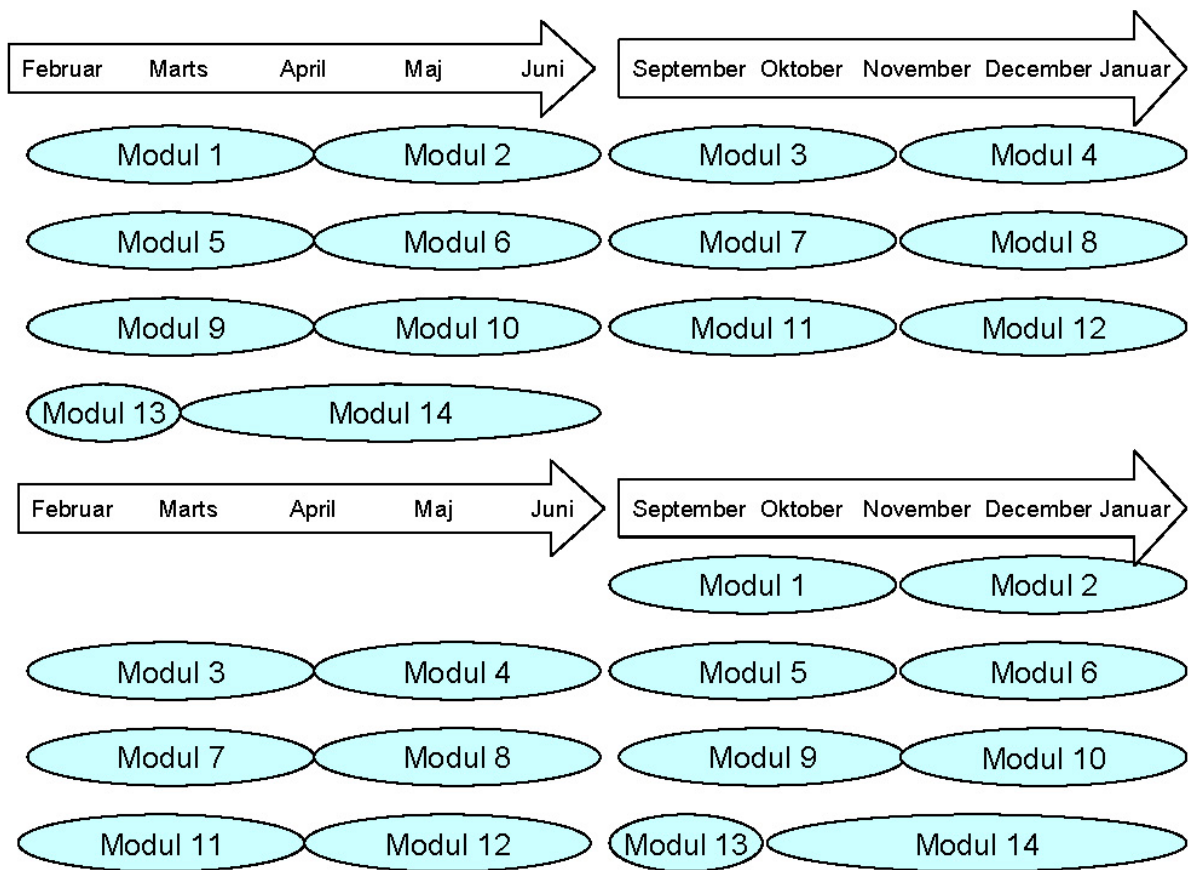

Fig. 1

3.4 Moduloversigt med fordeling af ECTS-point

3.4.1 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 1-4

1. semester		2. semester	
Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4
Fysioterapi; fag, profession og studie	Berøring, kommunikation og manuel vævspåvirkning	Identifikation og analyse af bevægelse og aktivitet	Fysisk aktivitet i sundhed og genoptræning
Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag
Fysioterapi teori og -metode	Manuel vævsus. og beh.	Fysioterapi teori og -metode	Fysioterapi teori og -metode
Manuel vævsus. og beh.		Manuel vævsus. og beh.	Træning og bevægelse
Træning og bevægelse	Klinisk undervisning	Træning og bevægelse	
			Sundhedsvidenskabelige fag
Sundhedsvidenskabelige fag	Naturvidenskabelige fag	Naturvidenskabelige fag	Sygdomslære
Sygdomslære og hygiejne	Anatomi	Anatomi	
Informationsteknologi	Fysiologi	Fysiologi	Klinisk undervisning
		Videnskabsteori og metode	
Klinisk undervisning	Humanistiske fag		Naturvidenskabelige fag
	Psykologi og pædagogik		Anatomi
Naturvidenskabelige fag	Kommunikation		Fysiologi
Anatomi			
Fysiologi			
Humanistiske fag			
Psykologi og pædagogik			
ECTS-point i alt	ECTS-point i alt	ECTS-point i alt	ECTS-point i alt
15	15	15	15
Modul 1 afsluttes med en intern prøve	Modul 2 afsluttes med en intern prøve	Modul 3 afsluttes med en intern prøve	Modul 4 afsluttes med en ekstern prøve, der tager udgangspunkt i en praktisk situation

3.4.2 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 5 – 8

3. semester		4. semester	
Modul 5	Modul 6	Modul 7	Modul 8
Tværfaglig fællesmodul Tværprofessionel virksomhed	Undersøgelse, diagnostik og differentialdiagnostik	Udredning og behandling	Undersøgelse og behandling af belastningsskader og degenerative lidelser
Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag
Fysioterapiteori og metode	Fysioterapiteori og metode	Fysioterapiteori og metode	Fysioterapiteori og metode
5	5	4	4
Sundhedsvidenskabelige fag	Manuel vævsus. og beh.	Træning og bevægelse	Manuel vævsus. og beh.
Sygdomslære	2	2	3
1	Sundhedsvidenskabelige fag	Sundhedsvidenskabelige fag	Træning og bevægelse
1	Sygdomslære	Sygdomslære	Målemetoder, test og validitet
1	6	2	2
Informationsteknologi	Naturvidenskabelige fag	Klinisk undervisning	Sundhedsvidenskabelige fag
	Anatomi	6	Sygdomslære
	1		2
Samfundsvidenskabelige fag	Videnskabsteori og metode	Humanistiske fag	Naturvidenskabelige fag
2	1	Etik og videnskabsteori	Videnskabsteori og metode
3		1	1
Lovgivning og forvaltning			
Sociologi			
Humanistiske fag			
Kommunikation			
1			
1			
Etik og videnskabsteori			
ECTS-point i alt	ECTS-point i alt	ECTS-point i alt	ECTS-point i alt
15	15	15	15
Modulet afsluttes med en intern prøve	Modulet afsluttes med en intern prøve	Modulet afsluttes med en intern prøve	Modulet afsluttes med en intern prøve

3.4.3 Moduloversigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 9 -12

5. semester		6. semester	
Modul 9	Modul 10	Modul 11	Modul 12
Klinisk ræsonnering og - beslutningstagning	Samfund, sundhed og forebyggelse	Kvalitetssikring i professionen gennem klinisk ræsonnering og behandling	Selvstændig professionsudøvelse
Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag
Fysioterapiteori og metode 1	Fysioterapiteori og metode 3	Fysioterapiteori og metode 6	
	Træning og bevægelse 1	Træning og bevægelse 1	
Klinisk undervisning 14		Målemetoder, test og validitet 1	Klinisk undervisning 15
	Sundhedsvidenskabelige fag		
	Social og arbejdsmedicin 2	Sundhedsvidenskabelige fag	
	Folkesundhed og epidemiologi 1	Informationsteknologi 1	
	Naturvidenskabelige fag	Naturvidenskabelige fag	
	Fysiologi 1	Videnskabsteori og metode 1	
	Samfundsvidenskabelige fag	Samfundsvidenskabelige fag	
	Lovgivning og forvaltning 1	Organisation ledelse og sundhedsøkonomi 1	
	Organisation, ledelse og sundhedsøkonomi 1	Videnskabsteori og metode 1	
	Humanistiske fag	Humanistiske fag	
	Psykologi og pædagogik 3	Psykologi og pædagogik 1	
	Kommunikation 1	Etik og videnskabsteori 2	
ECTS-point i alt 15	ECTS-point i alt 15	ECTS-point i alt 15	ECTS-point i alt 15
Modulet afsluttes med en klinisk intern prøve (Bestået - ikke bestået)	Modulet afsluttes med en intern prøve	Modulet afsluttes med en ekstern teoretisk prøve	Modulet afsluttes med en ekstern klinisk prøve

3.4.4 Moduloverssigt med fordeling af ECTS-point og bedømmelsesform for modul 13 og 14

7. semester		ECTS-point i alt 210	
Modul 13	Modul 14		
Valgmodul	Dokumentation og udvikling		
Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	Fysioterapeutiske fag	97 ECTS-point
Valgmodul	Fysioterapiteori og metode	Sundhedsvidenskabelige fag	21 ECTS-point
	Videnskabsteori og metode	Klinisk Undervisning	42 ECTS-point
		Naturvidenskabelige fag	25 ECTS-point
		Samfundsvidenskabelige fag	10 ECTS-point
		Humanistiske fag	15 ECTS-point
ECTS-point i alt	ECTS-point i alt		
Modulet afsluttes med en intern prøve	Modulet afsluttes med en ekstern prøve		

4 Moduler

Modulernes tematisering og progression

Hvert modul har fokus på et centralt tema for den fysioterapeutiske professionsudøvelse. Modulets faglige indhold bidrager til belysning af og fordybelse i modulets tema. Modulet bedømmes på baggrund af de formulerede mål for læringsudbytte, der er styrende for udviklingen af den studerendes læringsudbytte inden for de fysioterapeutiske virksomhedsaspekter, som modulet retter sig imod.

Undervisningen tilrettelægges med progression fra det enkle til det komplekse på modulniveau og som helhed.

Modulerne indeholder læringsaktiviteter omhandlende teoretisk viden om fagområdernes praksis, anvendte teorier og metoder og i størst mulig omfang praksisrelaterede læringssituationer med praksisøvelse, der giver de studerende kompetencer til at mestre de manuelle og øvrige færdigheder, der knytter sig til professionen.

I modulerne er visse sygdomme og sygdomskomplekser navngivet og udtrykker, at alle fysioterapeutstuderende gennem undervisning på uddannelsesinstitutionerne og den kliniske undervisning vil drage erfaring med patienter med de angivne sygdomme og sygdomskomplekser. Det drejer sig om reumatologiske, neurologiske og geriatriske sygdomme. Dertil kommer patienter med belastningsskader, rygproblematikker, kronisk obstruktive lungelidelser og kredsløbssygdomme. Derudover vil de øvrige grupper af patienter og borgere som den studerende stifter bekendtskab med gennem uddannelsen, være styret af de kliniske undervisningssteders muligheder. Dog skal den enkelte uddannelsesinstitution tilrettelægge studiet således, at den studerende i videst mulig omfang præsenteres for et bredt udsnit af patientkategorier og grupper i befolkningen.

Læringsprogressionen finder sted gennem den stigende grad af kompleksitet hvormed den studerende forventes at håndtere de problematikker, som læringsmiljøet giver mulighed for at konfrontere den studerende med.

Modulbeskrivelser

Modulbeskrivelser, med nærmere angivelse af indhold, læringsaktiviteter, bedømmelse og litteratur, er tilgængelige på uddannelsens hjemmeside.

4.1 Modul 1

Fysioterapi - fag, profession og studie

Modulets tema

Modulet orienterer sig mod en grundlæggende forståelse af studiet, professionen og det fysioterapeutiske fagfelt. Modulet retter sig således mod en grundlæggende forståelse af:

- de fænomener, problemstillinger og kontekster, der indgår i det sundhedsfaglige felt, som fysioterapeuten arbejder i
- det fysioterapeutiske teorigrundlag samt tilgrundliggende menneskesyn
- fagets manuelle metoder og metoder til vurdering af bevægefunktion
- menneskets bevægeapparat og fysiologiske funktioner
- fysisk træning og bevægelse som behandlingsform og fænomen

Modulet retter sig desuden mod en række studiemæssige færdigheder og arbejdsformer samt anvendelse af informationsteknologi.

Fokus er på rollen som studerende og sundhedsprofessionel.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Beskrive grundlæggende sundhedsfaglige problemstillinger og centrale virksomhedsområder, som fagets teoretiske og praktiske kundskabsområde retter sig imod herunder bidrage med synspunkter vedrørende fagets basale videns- og teorigrundlag, teknikker og metoder samt overvejelser for anvendelse heraf.
2. Redegøre for basale forhold vedrørende menneskets bevægeapparat, fysiologiske funktioner samt enkelte basale patofysiologiske funktioner.
3. Anvende WHO's International Classification of Function – ICF, som begrebsramme til strukturering og analyse af faglige problemstillinger i et perspektiv af menneskets livsforløb og med udgangspunkt i et dialektisk menneskesyn.
4. Redegøre for grundlæggende aspekter ved sammenhænge mellem det fysioterapeutiske teori- og metodegrundlag og bevægelse som forudsætning, mål, middel og udtryksform i menneskets tilværelse og handlinger.
5. Demonstrere udvalgte basale manuelle færdigheder og færdigheder i at vurdere bevægefunktion.
6. Forholde sig til sig selv i rollen som sundhedsprofessionel med udgangspunkt i etiske og juridiske retningslinjer, samt ud fra en forståelse for patient-centreret praksis.
7. Identificere egne læringsmål og opsøge basal viden på baggrund af indsigt i studiets opbygning og progression samt reflektere over egen læreproces og egne læringsstrategier.
8. Indgå konstruktivt i studiets arbejdsmetoder og deltage aktivt i studiets undervisningsformer herunder i projekt- og gruppearbejde.

9. Anvende basale kilder for informationsteknologi og udføre simple procedurer for informationssøgning på udvalgte databaser.
10. Redegøre for, anvende og respektere principper for god hygiejne.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 1

Fysioterapiteori og metode	3	Anatomi	1
Manuel vævsundersøgelse og behandling	1	Fysiologi	2
Træning og bevægelse	2	Psykologi og pædagogik	2
Informationsteknologi	1	Klinisk undervisning	1
Sygdomslære og hygiejne	2		

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.2 Modul 2

Berøring, kommunikation og manuel vævspåvirkning

Modulets tema

Modulet retter sig mod berøring som kontakt og kommunikationsform og som basis for klassisk massageteknik. Modulet retter sig ligeledes mod den professionelle relation og kommunikation og interaktionen mellem fysioterapeut og patient i den verbale, nonverbale og i den fysiske kontakt.

Modulet har fokus på situationsorienteret praksis, manuelle teknikker og de fysiologiske og psykologiske forhold, der knytter sig hertil. Dertil kommer forflytningsteknik, arbejdsteknik og kropsbevidsthed.

Fokus er på rollen som behandler og kommunikator.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Undersøge og vurdere basale forhold ved overfladiske vævsstrukturer.
2. Identificere udvalgte anatomiske strukturer gennem inspektion, palpation og muskelfremkaldelse.
3. Redegøre for udvalgte anatomiske strukturers placering i forhold til hinanden.
4. Anvende berøring/massage som del af professionel behandlingsteknik og kommunikationsform.
5. Planlægge, udføre og justere en given massagebehandling med anvendelse af klassiske massagegreb. Herunder udvise opmærksomhed og nærvær overfor patienten i forbindelse med behandlingen.
6. Redegøre for hypoteser og årsager vedrørende fysiske, fysiologiske og psykiske reaktioner på berøring og massage og kunne reagere og justere det fysioterapeutiske tiltag i forhold til disse reaktioner.
7. Anvende hensigtsmæssige arbejdsteknikker ved eget arbejde samt ved personforflytning.
8. Redegøre for overvejelser vedrørende samhandling og kommunikation i en professionel relation og interaktion, samt redegøre for sundhedsfaglig kommunikation ud fra forskellige teoretiske perspektiver.
9. Lytte og respondere i en anerkendende dialogform med patienten/borgeren om aspekter af vedkommendes livssituation i en given situation.
10. Reflektere over egne oplevelser ved anvendelse af berøring og massage.
11. Reflektere over sin egen rolle i forbindelse med etablering og forvaltning af en professionel relation.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 2

Manuel vævsundersøgelse og behandling	5	Psykologi og pædagogik	1
Anatomi	3	Kommunikation	2
Fysiologi	1	Klinisk undervisning	3

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.3 Modul 3

Identifikation og analyse af bevægelse og aktivitet

Modulets tema

Modulet retter sig mod det fysioterapifaglige aspekt af bevægelse som mål og middel.

Modulet har fokus på identifikation, analyse og vurdering af holdnings- og bevægemønstre samt det fysioterapeutiske teorigrundlag for aktivitets- og funktionsundersøgelser som udgangspunkt for funktionsorienteret og ressourceorienteret vurdering af mennesket.

Fokus er på rollen som diagnostiker

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Redegøre for grundlæggende viden om fysiologiske og psykologiske forudsætninger og forhold vedrørende, bevægelse, funktion og aktivitet herunder motorisk kontrol og læring.
2. Redegøre for væsentlige dele af bevægeapparatets anatomi.
3. Observere, identificere og analysere grundlæggende motoriske bevægelsesmønstre.
4. Demonstrere udvalgte manuelle teknikker til undersøgelse af bevægelse; kvalitativt som kvantitativt.
5. Planlægge, gennemføre og justere enkle bevægelsesanalyser og funktionsundersøgelser/-analyser samt træffe konklusioner på baggrund heraf med henblik på videre undersøgelse og argumentere for ovennævnte.
6. Undersøge og vurdere anatomiske og fysiologiske forudsætninger for bevægelse herunder anvendelse af elektro-terapeutiske metoder, der retter sig mod undersøgelse og påvirkning af muskelaktivitet.
7. Redegøre for teori og praksis vedrørende tilrettelæggelse og tilpasning af basale bevægeaktiviteter til udvalgte modtagergrupper.
8. Foretage basale biomekaniske beregninger og redegøre for biomekaniske overvejelser i anvendt praksis.
9. Anvende observation som videnskabelig metode til indsamling af data i forhold til en fysioterapifaglig problemstilling.
10. Anvende interview som videnskabelig metode til at få indsigt i og forståelse for patientens/borgerens livsverden.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 3

Fysioterapiteori og metode	4	Fysiologi	3
Manuel vævsundersøgelse og behandling	2	Træning og bevægelse	2
Videnskabsteori og metode (naturvidenskabelige fag)	1	Anatomi	3
I alt 15 ECTS-point			

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.4 Modul 4

Fysisk aktivitet i sundhed og genoptræning

Modulets tema

Modulet retter sig mod fysisk aktivitet og træning som forebyggelse, vedligeholdelse og genoptræning til forskellige målgrupper. Vægten lægges på tilpasset bevægeaktivitet, hvor dosering og justering af den fysiske træning sikrer optimal progression for den enkelte patient/borger. Modulet kan tilrettelægges med fokus på forskellige målgrupper. Dog vil aldersgrupperne børn, voksne og ældre altid indgå.

Fokus er på rollen som behandler, konsulent, motivator og underviser.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Planlægge, udføre og justere forløb bestående af fysisk aktivitet og træning til forskellige modtagergrupper, individuelt og på holdbasis.
2. Argumentere for, og reflektere over, valg af træningsform/-aktiviteter samt progressionsmæssige overvejelser herfor.
3. Identificere og vurdere udvalgte musklers eller grupper af musklers trofik, tonus, strækbarhed og styrke.
4. Anvende udvalgte kliniske fysiologiske målemetoder rettet mod bevægelse og funktion.
5. Redegøre for og diskutere sammenhænge mellem fysisk inaktivitet og livsstils- og civilisationssygdomme med den kompleksitet der ligger til grund derfor.
6. Redegøre for væsentlige områder af menneskets fysiologi, herunder træningsfysiologi.
7. Anvende elektro-terapeutiske metoder til påvirkning af muskelfunktion.
8. Planlægge, gennemføre samt evaluere undervisning i forløb rettet mod fysisk aktivitet og træning.
9. Redegøre for centrale dele af menneskets anatomiske forhold og inddrage disse i planlægning af fysisk aktivitet og træning.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 4

Fysioterapiteori og metode	2	Fysiologi	4
Anatomi	2	Sygdomslære	1
Træning og bevægelse	3	Klinisk undervisning	3

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en ekstern teoretisk prøve med udgangspunkt i praktisk demonstration.

4.5 Modul 5

Tværfagligt fællesmodul - tværprofessionel virksomhed

Modulets tema

Modulet retter sig mod sundhedsprofessioners forskelligartede bidrag til at fremme kvalitet, kontinuitet og tværfagligt samarbejde om patientforløb. Modulet retter sig ligeledes mod sundhedsvæsenets lovgrundlag. Der er fokus på det enkelte menneske, familien eller grupper af mennesker med forskellige livsopfattelser og livsvilkår. Der er ligeledes fokus på sociale, kulturelle og institutionelle faktorerens betydning for sundhedsfremmende, sundhedsbevarende og forebyggende tiltag.

Fokus er på rollen som sundhedsprofessionel samarbejdspartner.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Indgå i tværprofessionelt samarbejde med respekt for og anerkendelse af egen professions ansvar og kompetence såvel som øvrige sundhedsprofessioners ansvar og kompetence i forhold til en flerfaglig opgaveløsning.
2. Beskrive retslige og etiske aspekter i sundhedsvæsenet og forklare hvilke rammer disse sætter for udøvelsen af egen profession og et flerfagligt sundhedsprofessionelt samarbejde.
3. Forklare/forstå hvordan kommunikation og informationsteknologi kan anvendes i forhold til sundhedsprofessionelles arbejde med dokumentation og kvalitetssikring.
4. Søge, formidle og anvende empirisk, udviklings- og forskningsbaseret viden i relation til sundhedsfremmende, forebyggende, diagnosticerende, behandlende og/eller rehabiliterende opgaver.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 5

Fysioterapiteori og metode	5	Lovgivning og forvaltning	2
Sundhedsinformatik	1	Sociologi	3
Folkesundhed og epidemiologi	1	Kommunikation	1
Etik, videnskabsteori og metode(humanistiske fag)	1	Sygdomslære	1

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.6 Modul 6

Undersøgelse, diagnostik og differentialdiagnostik

Modulets tema

Modulet retter sig mod den almene sygdomslære og symptomkomplekser inden for det muskuloskeletale, reumatologiske, neurologiske, ortopædkirurgiske, almen medicinske og psykiatriske område. Modulet retter sig desuden mod patienter med komplekse og konkurrerende sygdomsbilleder og deraf følgende komplikationer.

Modulet har fokus på diagnostik forstået som den proces, hvor patientens symptombillede og kliniske tegn gennem klinisk ræsonnering indgår i hypotesedannelsen om hvilke mulige problemkomplekser der kan gøre sig gældende. Herunder hører differentialdiagnosticering, hvorved forstås hypoteser om andre årsager til symptomerne end de fysioterapeutiske relevante; (fx lidelser i indre organer eller maligne tilstande). I diagnostikken vægtes således en skelnen mellem fagrelevante lidelser i bevægeapparatet og andre sygdomme, hvis symptombillede kan manifestere sig i bevægeapparatet. Gennem diagnosticering og klinisk ræsonnering skal den studerende således kunne vurdere om fysioterapi er indiceret eller kontraindiceret, om de fysioterapeutiske kliniske undersøgelser er fyldestgørende eller om der kræves supplerende parakliniske undersøgelser samt vurdere om en fysioterapeutisk behandling vil være tilstrækkelig eller skal suppleres med anden behandling.

Fokus er på rollen som diagnostiker.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Redegøre for ætiologi og patogenese i relation til almen sygdomslære inden for udvalgte diagnoseområder.
2. Redegøre for kliniske symptomer på udvalgte maligne / non-maligne sygdomme.
3. Planlægge og foretage specifik undersøgelse på baggrund af funktionsundersøgelse.
4. Redegøre for smerteteorier, der anskueliggør på hvilke måder, smerter kan manifestere sig.
5. Sammenholde og vurdere kliniske undersøgelsesfund med journaloplysninger, billeddiagnostisk materiale, anamnese og andre kliniske/parakliniske informationer om patienten.
6. Redegøre for differentialdiagnostiske overvejelser.
7. Vurdere og dokumentere undersøgelsens resultater og gennem klinisk ræsonnering træffe beslutning om fysioterapeutisk intervention.
8. Vurdere test og undersøgelsesmetoders reliabilitet og validitet.
9. Redegøre for neuroanatomiske forhold.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 6

Fysioterapiteori og metode	5	Sygdomslære	6
Videnskabsteori og metode (naturvidenskabelige fag)	1	Anatomi	1
Manuel vævsundersøgelse og behandling	2		

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.7 Modul 7

Udredning og behandling

Modulets tema

Modulet retter sig mod grundlæggende udredning og behandling af blandt andet livsstilssygdomme som kredsløbslidelser, cancer og diabetes type 2 gennem tilpasset fysisk træning.

Modulets kliniske del retter sig mod patientsituationer og forløb i forbindelse med obstruktive lungelidelser, og kredsløbslidelser, herunder forebyggelse og behandling af komplikationer hos den nyopererede patient. Derudover retter den kliniske del sig mod mulige patientsituationer, der kan relateres til modulets tema. Modulet retter sig mod den fysioterapeutiske undersøgelse og tilhørende klinisk ræsonnering, ud fra et patientcentreret fokus.

Modulets kliniske del kan tilrettelægges i såvel primær som sekundær sundhedssektor.

Fokus er på rollen som diagnostiker og behandler.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Planlægge, udføre og justere en fysioterapeutisk undersøgelse af udvalgte patientkategorier herunder redegøre - og tage højde for indikationer og kontraindikationer for fysioterapeutiske interventioner.
2. Redegøre for ætiologi og patogenese i forhold til lunge- og kredsløbssygdomme.
3. Skabe sig et samlet indtryk af patientens/borgerens ønsker og behov for aktivitet og deltagelse, samt gøre sig overvejelser over omfang og karakter af fysioterapeutisk intervention i forhold hertil.
4. Indgå i dialog og samarbejde med patient/borger samt reflektere over egen professionelle rolle samt identificere, reflektere over og reagere hensigtsmæssigt på patientens reaktioner på den fysioterapeutiske intervention.
5. Inddrage forhold i patientens livssituation, som har betydning for den fysioterapeutiske intervention og reflektere over mulige sammenhænge mellem patientens livsstil og den aktuelle sygdomssituation.
6. Overholde gældende etiske og institutionelle retningslinjer.
7. Udvælge, foretage og justere udvalgte former for behandlingsmæssig intervention rettet mod lunge- og kredsløbslidelser.
8. Redegøre for og anvende principper for hensigtsmæssig lejring og valg af udgangsstilling for patient/borger.
9. Dokumentere undersøgelse og tilhørende overvejelser med anvendelse af fysioterapeutisk fagsprog.
10. Deltage i samarbejde med mono- og tværfaglige samarbejdspartnere.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 7

Fysioterapiteori og metode	4	Træning og bevægelse	2
Etik, videnskabsteori og metode(humanistiske fag)	1	Sygdomslære	2
Klinisk Undervisning	6		

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.8 Modul 8

Undersøgelse og behandling af belastningsskader og degenerative lidelser

Modulets tema

Modulet retter sig mod akutte skader i bevægeapparatet opstået ved overbelastning, traumer eller på grund af degenerative lidelser. Modulet retter sig mod forebyggelse, undersøgelse og behandling, herunder metoder og principper for smertedæmpning ved akutte skader eller sygdomme. Desuden retter modulet sig mod manuelle undersøgelses- og behandlingsteknikker der understøtter patientens/borgerens mulighed og forudsætning for kvalitativ bevægelse. Modulet kan tilrettelægges med fokus på en eller flere aldersgrupper og/eller modtagergrupper, dog vil målgrupper med ændret bevægelighed og/eller smerter i nakke og ryg altid indgå.

Fokus er på rollen som behandler.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

Redegøre for skadesmekanismer i bevægeapparatet, herunder humant vævs biomekaniske egenskaber og teorier om fysisk stresspåvirkning.

Identificere akutte vævsskader i det muskeloskeletale system herunder anvendelse af billeddiagnostik.

Redegøre for vævsreaktioner i forbindelse med overbelastning (overload/overuse) af væv.

Redegøre for neurofysiologiske mekanismer i forbindelse med akut smerte.

Redegøre for principper for forebyggelse af akutte skader.

Redegøre for biomekaniske og fysiologiske forandringer ved udvalgte ryglidelser.

Planlægge, demonstrere og justere, samt evaluere anvendelse af elektrisk - og fysisk stimulation til smertedæmpning og påvirkning af vævsheling.

Planlægge, demonstrere og justere og evaluere træningsforløb rettet mod forebyggelse af skader, reduktion af gentagelse af skader samt ophevelse af skader.

Planlægge, udføre, justere og evaluere anvendelse af udvalgte manuelle teknikker og træningsprincipper til smertedæmpning, vævsheling og påvirkning af bevægelighed.

Demonstrere og redegøre for behandling til akutte skader.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 8

Fysioterapiteori og metode	4	Sygdomslære	2
Manuel vævsundersøgelse og behandling	3	Træning og bevægelse	3
Videnskabsteori og – metode (naturvidenskabelige fag)	1		
Målemetoder test og validitet	2		

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en ekstern teoretisk prøve med udgangspunkt i praktisk demonstration.

4.9 Modul 9

Klinisk ræsonnering og - beslutningstagning

Modulets tema

Modulet retter sig primært mod kliniske patientsituationer og -forløb i relation til udvalgte sygdomme og lidelser af både akut og kronisk art som ortopædiske - og reumatologiske lidelser samt lidelser knyttet til den geriatriske patient. Modulet retter sig mod tilrettelæggelse og styring af rehabiliteringsforløb med anvendelse af fysioterapeutiske interventionsmetoder. Modulet har desuden fokus på klinisk beslutningstagning.

Modulets kliniske del kan tilrettelægges i såvel primær som sekundær sundhedssektor.

Fokus er på rollen som diagnostiker og behandler.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Udvalge, tilrettelægge, iværksætte og justere en relevant og meningsfuld fysioterapeutisk intervention.
2. Identificere vedligeholdende eller forværrende faktorer for livsstils-/civilisationssygdomme i patientens/borgerens arbejds- og familieliv.
3. vejlede og rådgive patienten i forhold til rehabilitering, forebyggelse og paliation.
4. understøtte patientens/borgerens handlekompetence i forhold til egen livssituation og helbred med respekt og overvejelse for alder, køn, kulturel, etnisk, religiøs baggrund og forskellighed.
5. Evaluere effekt af den fysioterapeutiske intervention bl.a. gennem anvendelse af anerkendte måleredskaber.
6. Redegøre for validitet/reliabilitet af udvalgte målemetoder.
7. Identificere og formulere faglige problemstillinger og opsøge relevant viden.
8. vejlede andre grupper i teknikker til personforflytning.
9. inddrage mono og tværfaglige samarbejdsparter i forbindelse med en sundhedsfaglig intervention.
10. Overholde gældende etiske og institutionelle retningslinjer.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 9

Fysioterapiteori og metode	1	Klinisk undervisning	14
----------------------------	---	----------------------	----

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern klinisk prøve. Der gives bedømmelsen bestået/ikke-bestået.

4.10 Modul 10

Samfund, sundhed og forebyggelse

Modulets tema

Modulet retter sig i overvejende grad mod deltagelsesniveauet i ICF. Herved forstås borgerens deltagelse i arbejds-, familie-, fritids- og samfundslivet samt de vilkår, der er forbundet hermed i form af lovgivningsmæssige rammer, kultur, holdninger og værdier f.eks. i forhold til køn og etnisk baggrund.

Modulet er især rettet mod forebyggelse og sundhedsfremme primært via fysisk aktivitet og træning og de faktorer, der påvirker menneskets bevægekapacitet. Modulet retter sig ligeledes mod de rammer forebyggelsen finder sted inden for, fx sundhedssystemet, arbejdsmiljøet, folkeskoler mv., samt de videnskabelige metoder der er knyttet til problemidentificering, intervention og evaluering af sundhedsfremmende og sygdomsforebyggende tiltag. Modulet kan tilrettelægges således at der fokuseres på særlige perspektiver som køn, alder, kultur, etnicitet eller marginalisering.

Fokus er på rollen som konsulent, facilitator og iværksætter.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Identificere, analysere og vurdere fysiske belastningsformer og psykosociale faktorer, herunder arbejdsmiljømæssige og ergonomiske forhold, der kan føre til besværsudvikling i bevægeapparatet.
2. Anvende sundhedspædagogiske principper og overvejelser til at planlægge og udføre en fysioterapeutisk intervention rettet mod enkelte patienter/borgere eller grupper med fokus på sundhedsfremme og forebyggelse.
3. Anvende udvalgte teorier med henblik på at motivere en given gruppe til ændret sundhedsadfærd, og herunder øget fysisk aktivitet.
4. Diskutere og argumentere for forebyggende tiltag med fokus på fysisk aktivitet og træning til forskellige grupper.
5. Med fokus på fysisk aktivitet redegøre for samfundsgruppers levevilkår i Danmark angående sundhed og ulighed i sundhed, køn og etnicitet set i forhold til livsstils – og civilisationssygdomme.
6. Redegøre for centrale begreber i epidemiologiske forskningsmetoder.
7. Diskutere sundheds- og sygdomsbegreber med relation til strategier for forebyggelse set i forhold til menneskers sygdoms- og sundhedsadfærd.
8. Debattere sundhedspolitiske beslutninger og hensigtserklæringer med relation til folkesundhed nationalt, internationalt og globalt.
9. Redegøre for indhold og rækkevidde af arbejdsmiljøloven og tilhørende bekendtgørelser, vejledninger og anbefalinger.
10. Redegøre for grundlæggende teori om organisationskultur og –struktur.
11. Redegøre for arbejdsbegrebet som kulturelt og historisk fænomen.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 10

Fysioterapiteori og metode	3	Lovgivning og forvaltning	1
Træning og bevægelse	1	Social- og arbejdsmedicin	2
Psykologi og pædagogik	3	Fysiologi	1
Folkesundhed og epidemiologi	1	Kommunikation	1
Organisation og ledelse samt sundhedsøkonomi	1		
Videnskabsteori og – metode (samfundsv. fag)	1		

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.11 Modul 11

Kvalitetssikring i professionen gennem klinisk ræsonnering og behandling

Modulets tema

Modulet retter sig mod hvordan fysioterapeuten gennem en analyserende og metarefleksiv tilgang til komponenter i den kliniske ræsonnering og til det fysioterapeutiske teorigrundlag kan kvalitetssikre egen professionsudøvelse. Dette sker med udgangspunkt i patientcases eller konkrete patientsituationer. Modulet retter sig desuden mod professionsudøvelsens kontekstuelle rammer med forståelse for fysioterapeutens og fysioterapiudøvelsens placering i sundhedsvæsenets forskellige organiseringer samt på forståelse for hvordan fysioterapeuten kan påvirke professionsudøvelsen på det organisatoriske plan. Modulet bygger monofagligt videre på det tværfaglige fællesmodul; modul nr. 5.

Fokus er på fysioterapeutens rolle som kritisk professionel, innovator og leder/administrator

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Analysere og forholde sig kritisk til det fysioterapeutiske teorigrundlag, herunder teorier der knytter sig til det psykologiske og pædagogiske aspekt.
2. Argumentere for berettigelse af fysioterapeutiske interventioner i forhold til kropsniveauet, aktivitet og deltagelse i et patientcentreret perspektiv.
3. Evaluere evidensgrundlaget for fysioterapeutiske behandlingsmetoder.
4. Udføre, justere og vurdere udvalgte behandlinger herunder manuelle teknikker.
5. Indhente og vurdere forskningsbaseret litteratur.
6. Redegøre for metoder til kvalitetssikring og dokumentationspraksis i forhold til fysioterapeutiske ydelser og argumentere for betydningen af kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af professionens sundhedsydelser.
7. Argumentere for kvalitetssikring og kvalitetsudvikling af den fysioterapeutiske intervention både i forhold til erfaringsbaseret viden og i forhold til forskningsbaseret viden.
8. Redegøre for principper for ledelse og ledelsesroller ud fra en forståelse for strukturelle og kulturelle organisatoriske forhold på fysioterapeutiske arbejdspladser.
9. Anvende simple økonomiske vurderinger og beregninger i forhold til forskellige fysioterapeutiske ydelser. Redegøre for regler for iværksættelse af fysioterapeutisk virksomhed.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 11

Fysioterapiteori og metode	6	Træning og bevægelse	1
Målemetoder test og validitet	1	Informationsteknologi	1
Org. og ledelse samt sundhedsøko.	1	Psykologi og pædagogik	2
Videnskabsteori og –metode (naturvidenskabelige fag)			1
Etik og videnskabsteori og metode (humanistiske fag)			1
Videnskabsteori og metode (samfundsvidenskabelige fag)			1

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en ekstern teoretisk prøve.

4.12 Modul 12

Selvstændig professionsudøvelse

Modulets tema

Modulet retter sig mod den udviklingsorienterede selvstændige og kritiske professionsudøvelse orienteret mod komplekse fysioterapifaglige problemstillinger og tilhørende kvalitetsudvikling inden for det primære og sekundære sundhedsområde. Modulet retter sig mod den neurologiske patient, patienter med rygproblematikker samt andre patientsituationer, der falder ind under modulets tema.

Fokus er på fysioterapeutens rolle som professionel problemløser og behandler.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Selvstændigt planlægge, koordinere, iværksætte, gennemføre samt evaluere en målrettet og sammenhængende fysioterapeutisk intervention gennem anvendelse af et bredt udsnit af fysioterapeutiske tiltag og baseret på gældende kliniske retningslinjer.
2. Søge, udvælge og anvende forsknings- og udviklingsbaseret viden med relevans for en given problemstilling.
3. Skriftligt dokumentere og formidle interventionens faser og resultater i et klart og præcist fagsprog.
4. Medvirke i fagligt kvalitets- og udviklingsarbejde.
5. Identificere behov for egen viden og egne færdigheder i relation til professionsudøvelsen og være i stand til at opsøge og tilegne sig den fornødne viden og de fornødne færdigheder gennem fx litteratur, kollegial sparring, kursus og uddannelsesaktivitet.
6. Beherske gældende dokumentationspraksis samt administrative procedurer.
7. Samarbejde med patient/borger og pårørende og andre relevante parter, med respekt for forskellige værdier og opfattelser af sygdom og sundhed. Herunder kommunikere på engelsk.
8. Indgå i administrative og ledelsesmæssige funktioner med henblik på at planlægge, styre og justere fysioterapeutiske arbejdsopgaver.
9. Indgå i ligeværdigt samarbejde med mono- og tværfaglige og tværsektorielle samarbejdspartner og herigennem bidrage til løsning af faglige og organisatoriske opgaver med henblik på at sikre sammenhængende patientforløb.
10. Deltage i en afvejning af de økonomiske og sociale konsekvenser af interventionsforløb.
11. Overholde gældende etiske og institutionelle retningslinjer.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 12

Klinisk Undervisning	15
----------------------	----

I alt 15 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en ekstern klinisk prøve.

4.13 Modul 13

Valgmodul

Modulets tema

Valgmodulet retter sig mod kritisk undersøgelse og udvikling af fysioterapifaglig viden og praksis i forhold til patienter/borgere på nationalt eller internationalt plan.

Modulet tilrettelægges så det tilgodeser muligheder for faglig fordybelse, kombineret med perspektiveringer af fagområdet i tilknytning til relaterede professioner eller internationale aspekter af fagudøvelsen

Valgmodulet kan indeholde teoretiske, kliniske, tværfaglige og tværprofessionelle forløb og kan tages enten på egen uddannelse eller på en anden dansk eller udenlandsk sundhedsuddannelse på professionsbachelorniveau eller anden uddannelse, der udbyder valgmoduler relateret til den fysioterapeutiske profession.

Modulet kan indeholde uddybning af temaer, der i forvejen indgår i fysioterapeutuddannelsen eller kan være supplerende i forhold hertil. Modulet giver den studerende mulighed for fordybelse eller toning i uddannelsen.

Valgmoduler beskrives af den udbydende institution. Beskrivelse og tilmeldingsprocedure er offentliggjort på en hjemmeside, der er fælles for sundhedsuddannelserne www.sundhedsuddannelse.dk

Tidspunkter for ansøgninger til og afholdelse af valgmoduler er ens for alle valgmoduler udbudt af fysioterapeutuddannelsen og de øvrige sundhedsuddannelser på professionsbacheloruddannelsesniveau.

Den udbydende institution har ansvar for aftaler, niveau, bedømmelse m.v. Den uddannelsesinstitution, hvor den studerende er indskrevet, har ansvar for at godkende valgmodulet.

Den studerende har mulighed for selv at tilrettelægge valgmodulet som teoretisk og/eller klinisk/praktisk uddannelsesforløb. Dette skal godkendes af den uddannelsesinstitution, hvor den studerende er indskrevet efter uddannelsesinstitutionens gældende retningslinjer.

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

1. Redegøre for særlig viden om et eller flere udvalgte faglige områder.
2. Gøre brug af særlige faglige færdigheder.
3. Indgå i en kritisk diskussion af en eller flere givne faglige problemstillinger eller et område med faglig relevans.
4. Indgå i en kritisk diskussion af fysioterapeutisk fagudøvelse i et internationalt perspektiv.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 13

Valgmodul	10
-----------	----

I alt 10 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en intern teoretisk prøve.

4.14 Modul 14

Dokumentation og udvikling

Modulets tema

Modulet retter sig mod faglig fordybelse gennem undersøgelse og formidling af en faglig problemstilling med anvendelse af videnskabelig metode og med inddragelse af teoretisk og empirisk materiale. Modulet retter sig mod bachelorprojektet som afsluttende enhed for studiet.

Fokus er her på fysioterapeutens rolle som faglig udvikler og innovator

Modulets læringsudbytte

Efter modulet kan den studerende:

Identificere og afgrænse en fysioterapifaglig problemstilling og kritisk forholde sig til problemstillingens relevans.

Anvende informationsteknologi til søgning og udvælgelse af forskningsbaseret viden i specifikke databaser

Anvende og kritisk forholde sig til national/international forskningsbaseret viden.

Anvende og udvælge relevante videnskabelige kvalitative og kvantitative metoder for dataindsamling, databearbejdning og beskrivelse af data.

Anvende grundbegreber inden for videnskabsteori og videnskabelig metode med henblik på udvikling og dokumentation af fysioterapi.

Vurdere og inddrage forskningsetiske principper i forbindelse med udviklings- og forskningsarbejde.

Formulere sig skriftligt og mundtligt præcist om en faglig problemstilling.

Formidle udviklings- og projektarbejde.

Fordeling af ECTS- point på centrale fagområder for modul 14

Fysioterapiteori og metode	10	Videnskabsteori og metode	10
----------------------------	----	---------------------------	----

I alt 20 ECTS-point

Bedømmelse

Modulet afsluttes med en ekstern teoretisk prøve.

Prøven er et bachelorprojekt, der består af et skriftligt projekt og en efterfølgende individuel mundtlig eksamination, som vægtes ligeligt ved bedømmelsen. Omfanget af det færdige bachelorprojekt skal svare til mindst 15 normalsider á 2400 anslag.

5 Undervisnings- og arbejdsformer

Gennem uddannelsen skabes læringsmæssige betingelser for, at den studerende kan udvikle professionelle kompetencer til at fungere selvstændigt som fysioterapeut og til at fortsætte i kompetencegivende videreuddannelse. Læreprocesser tilrettelægges med henblik på, at den studerende erhverver og udvikler selvstændighed, samarbejdsevne, evne til refleksion og til at skabe faglig fornyelse.

Uddannelsen tilbyder lærings- og undervisningsformer, som bygger på professionsområdets tætte sammenhæng mellem teoretiske kundskaber og kropslige, håndværksmæssige samt instrumentelle/tekniske færdigheder.

Uddannelsen integrerer teoretisk og klinisk undervisning eller andre former for praksislæring med en stigende progression af krav til fx omfang, kompleksitet, ansvar og selvstændighed.

Uddannelsen tager udgangspunkt i en studentercentreret læringstanke med afsæt i den studerendes erfaringer og forforståelser. Der fordres en aktiv indstilling til læring fra den studerende, der skal være indstillet på at deltage, være engageret, eksperimentere, øve færdigheder og samarbejde i praksis og supplere sin læring via skriftlige og elektroniske kilder.

Bevægelse og krop spiller en central rolle i faget. I kraft heraf betragtes læring både som kognitive, kropslige og emotionelle processer, der finder sted i teoretiske og praksisrelaterede læringsmiljøer. Læringsudbyttet er faktuel viden, tekniske, kropslige og intellektuelle færdigheder.

Læringsmiljøet tilrettelægges således, at den studerende støttes i at udvikle sine personlige kompetencer gennem bevidstgørelse og refleksion over egne iagttagelser, reaktioner, kropssprog, indlæringsmåder samt oplevelser ved berøring i forhold til sig selv og andre. Hensigten er at den studerende udvikler en selvindsigt, der beforder empati, situationsfornemmelse og forståelse for egne og andres reaktioner, når der arbejdes i det fysioterapeutiske virksomhedsfelt. Hertil kommer at den studerende kan fastholde og udvikle engagement, selvtillid og gåpåmod i forhold til løsning af faglige problemer.

Gennem uddannelsen indgår den studerende i et bredt spektrum af samarbejdsrelationer med såvel modtagergrupper som faglige samarbejdspartnere og medstuderende. Derigennem gør den studerende sig erfaringer med fagets professionelle roller og relationsarbejde.

Praksis forstås bredere end den kliniske undervisning (se nedenfor), idet også virksomheds- og institutionsbesøg, kontakt til raske målgrupper i forbindelse med sundhedsfremme og sygdomsforebyggelse og tilknytning til projekter betragtes som del af et praksisorienteret erfaringsgrundlag.

Undervisnings- og arbejdsformer afspejler det faglige indhold, der arbejdes med og støtter herved udviklingen af viden, færdigheder og kompetencer. Variation, differentierede arbejdsformer og brug af relevante medier medvirker til, at den studerende oplever perspektiv og sammenhæng mellem uddannelsens enkelte fag og fagområder og mellem den teoretiske og kliniske undervisning. Der anvendes undervisningsformer og -metoder, der søger at fremme kreative

egenskaber og innovative kompetencer. Bredde i undervisnings- og arbejdsformer giver mulighed for at imødekomme forskelle i den enkelte studerendes læringsprofil.

Undervisnings- og arbejdsformer på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

De pædagogiske metoder samt de undervisnings- og arbejdsformer, der benyttes på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er som andre steder tilpasset målsætninger, mål og fokusområder for undervisningen, tidspunktet i det samlede uddannelsesforløb, det aktuelle indhold i undervisningen og koordinering mellem fag og undervisere inden for det pågældende modul og på langs ad uddannelsen. I uddannelsens modulbeskrivelser (afsnit 14) findes en nærmere specificering af undervisningsforløbene.

Det er kendetegnende for undervisnings- og arbejdsformer, der anvendes på uddannelsen, at der i starten af uddannelsen og i den kliniske undervisning i større grad benyttes undervisnings- og arbejdsformer, som indbefatter en højere grad af undervisertilstedeværelse, end der benyttes sidst på uddannelsen. Dette set i relation til de stadig større krav om selvstændighed i professionsudøvelse hos de studerende gennem uddannelsen.

Med udgangspunkt i, at denne professionsudøvelse kræver tæt samarbejde med patient, kolleger, andre faggrupper og lokalmiljøer, lægger uddannelsen endvidere vægt på, at anvende undervisnings- og arbejdsformer som kræver samarbejde og aktiv deltagelse i læringsfællesskaber - face-to-face og virtuelt. Det betyder at studerende optaget på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev bl.a. kan forvente:

1. at skulle arbejde en del i projekt- og studiegrupper
2. at skulle deltage i og selv planlægge workshops
3. at skulle deltage i læringsforløb med studerende inden for det sundhedsfaglige, det pædagogiske og samfundsfaglige område. Ikke kun i forhold til det tværfaglige modul (modul 5), men også i forhold til anden undervisning f.eks. studieteknikforløb, studievejledningsforløb og informationskompetenceforløb
4. at skulle arbejde med andre typer af studerende og/eller andre aktører i lokalsamfundet om udvikling af og deltagelse i events, projekter samt tilbagevendende aktiviteter, hvor uddannelsen traditionelt deltager (Naturvidenskabsfestival og Forskningens Døgn, sportsarrangementer, screening af eliteidrætsbørn, screene, udvikle og iværksætte aktiviteter i kommuner og på erhvervsvirksomheder i.f.t. sundhedsfremme, forebyggelse og trivsel osv.)
5. at skulle arbejde kritisk/konstruktivt med udvikling af uddannelsen; organisatorisk og tilrettelæggelsesmæssigt i råd og udvalg, men også ved at gå i dialog/komme med idéer til udvikling af de fysiske rammer, inddragelse og indkøb af teknologi samt andre genstande, som kan give mulighed for varierede undervisnings- og arbejdsformer. Det kunne dreje sig om forslag til: udvikling af uddannelsens bevægelaboratorium, svømme- og idrætshal, indretning af nye lokaler, udendørs faciliteter på uddannelsens grønne områder, indkøb af træningsudstyr, litteraturanskaffelse, software m.m.

Tilrettelæggelse af teoretisk undervisning

I tilrettelæggelsen af fysioterapeutuddannelsen regnes med, at 1 semesteruges arbejde (1,5 ECTS) svarer til

gennemsnitlig 40 arbejdstimer. Se i øvrigt Studieaktivitetsmodellen på uddannelsens hjemmeside.

De enkelte fags placering, omfang og indhold prioriteres i forhold til de fysioterapeutiske problemstillinger, det vil sige, at de fysioterapeutiske fag får den styrende rolle i forhold til de øvrige fag på uddannelsen.

Uddannelsen tilstræbes tilrettelagt pædagogisk, så undervisningsformer og læringsmiljøer understøtter udvikling af de kompetencer, der nævnes i forbindelse med uddannelsens og de enkelte modulers mål. Ligeledes tilrettelægges uddannelsen med stigende sværhedsgrad og kompleksitet gennem forløbet. Dette viser sig blandt andet ved, at projekterne stiller stadig større krav til de studerendes selvstændighed i forbindelse med problemformulering og metodevalg.

Der vil endvidere gennem uddannelsen blive stillet stadig større krav til de studerendes ansvarlighed, i forhold til deltagelse i tilrettelæggelse af undervisningsforløb.

Med henblik på de studerendes indflydelse på undervisningstilrettelæggelsen placeres løbende holdmøder og holdstudiemøder – møder mellem holdunderviser og studerende - ligesom studerende gennem det interne studieråd løbende kan være i dialog med studieleder om tilrettelæggelse af uddannelsen.

Fysioterapeutuddannelsens enkelte moduler tilstræbes tilrettelagt således, at der på de enkelte uger placeres undervisning, som har det samme fokusområde som omdrejningspunkt. Fokusområderne er beskrevet i modulbeskrivelserne i afsnit 14. I overensstemmelse med visionerne for Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev tilrettelægges forløb på modulerne, som inddrager og/eller planlægges med lokalsamfundet, herunder fysioterapeutiske praksisområder. Ligeledes tilrettelægges uddannelsen således, at nye teknologiske muligheder udnyttes hensigtsmæssigt, herunder informations- og kommunikationsteknologier.

Det overordnede ansvar for tilrettelæggelsen af uddannelsen har studieleder, som har delegeret væsentlige områder til studiekoordinator, praktikkoordinator, international koordinator samt kvalitetskoordinator.

5.2 Uddannelsens kliniske undervisning

Uddannelsens kliniske undervisning omfatter 42 ECTS.

Den kliniske undervisning tilrettelægges på kliniske undervisningssteder godkendt af uddannelsesinstitutionen og dækker bredt de fysioterapeutiske arbejdsområder inden for sundhedsområdet og det tilgrænsende sociale område.

Med udgangspunkt i en konkret fysioterapeutisk relevant problemstilling anvendes teori fra uddannelsen som baggrund for udvælgelse af undersøgelses- og behandlingsformer, der udføres alene eller i samarbejde med andre faggrupper. I den kliniske undervisning indgår den studerende således i autentiske fysioterapisituationer og patientforløb i samspil med fysioterapeuter og andre sundhedsprofessionelle.

Undervisningen i den kliniske undervisningsperiode planlægges og foretages af den kliniske underviser i samarbejde med uddannelsesinstitutionen, med henblik på at sikre sammenhængen mellem den studerendes læring i teori og praksis.

Undervisningen omfatter vejledning og supervision, både enkeltvis og i grupper. Undervisningen kan desuden omfatte emner relateret til konkrete problemstillinger, som er særegne for det kliniske undervisningssted.

Klinisk undervisning på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

Den kliniske undervisning og samarbejdet med de kliniske undervisningssteder anser vi for så centrale, at vi har valgt på dette sted at komme med en samlet beskrivelse af de forhold som vedrører klinisk undervisning. Derfor kan der forekomme gentagelser af forhold som er beskrevet tidligere eller som kommer efterfølgende i dokumentet.

Formål med klinisk undervisning

Formålet med den kliniske undervisning er at udvikle de studerende til udviklingsorienterede, selvstændige og kritiske professionsudøvere orienteret mod komplekse fysioterapifaglige problemstillinger og tilhørende kvalitetsudvikling inden for det primære og sekundære sundhedsområde (hentet fra temaet fra modul 12 som er den sidste kliniske periode).

Lærings- og undervisningsformer

Lærings- og undervisningsformer tager også i den kliniske undervisning udgangspunkt i en studentercentreret læringstanke med afsæt i den studerendes erfaringer og forforståelser. Derfor afholdes i starten af de lange kliniske undervisningsperioder (modul 7, 9 og 12) en forventningssamtale. Der fordres en aktiv indstilling til læring fra den studerende, der skal være indstillet på at deltage, være engageret, eksperimentere, øve færdigheder og samarbejde i praksis og supplere sin læring via skriftlige og elektroniske kilder.

Læringsmiljøet tilrettelægges således, at den studerende støttes i at udvikle sine personlige kompetencer gennem bevidstgørelse og refleksion over egne iagttagelser, reaktioner, kropssprog, indlæringsmåder samt oplevelser ved berøring i forhold til sig selv og andre. Hensigten er at den studerende udvikler en selvindsigt, der beforder empati, situationsfornemmelse og forståelse for egne og andres reaktioner, når der arbejdes i det fysioterapeutiske virksomhedsfelt. Hertil kommer at den studerende kan fastholde og udvikle engagement, selvtilid og gå på mod i forhold til løsning af faglige problemer.

Klinisk undervisning tager udgangspunkt i situeret praksislæring med en stigende progression af krav til fx. omfang, kompleksitet, ansvar og selvstændighed.

Læringsprogressionen finder sted gennem den grad af kompleksitet, hvori den studerende forventes at håndtere de problematikker, som læringsmiljøet giver mulighed for at konfrontere den studerende med.

Modulbeskrivelser for klinisk undervisning

Modul 1: Fysioterapi – fag, profession og studie

Klinisk undervisning 1 ECTS = 1 uge

Ansvar og selvstændighed

Den studerende er observatør mens patienten behandles af uddannet fysioterapeut. Klinisk underviser vejleder og understøtter refleksion.

Læringsmål for Klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Identificere fysioterapeuters fagområde og praksis på den givne arbejdsplads
- Identificere fysioterapeutisk terminologi og dets anvendelse i praksis
- Identificere og beskrive grundlæggende sundhedsfaglige problemstillinger gennem mødet med patienten
- Identificere faglige problemstillinger med ICF som begrebsramme
- Identificere og beskrive bevægelser i led
- Skelne mellem raske og patologiske tilstande samt reflektere over disse
- Efterligne fysioterapeutens manuelle håndtering i forbindelse med patient-seancer samt reflektere over fysioterapeutisk intervention
- Anvende og respektere principper for god hygiejne, som den anvendes på det enkelte kliniske undervisningssted
- Indgå i et aktivt og engageret samarbejde med klinisk underviser, det øvrige personale på det kliniske undervisningssted og medstuderende
- Fungere praktisk og etisk indenfor de rammer og institutionelle retningslinjer praktikstedet giver

Læringsaktiviteter

- Følge en færdiguddannet fysioterapeut eller studerende på højere niveau i uddannelsen
- Afprøve manuel håndtering i patient-seancer
- Mundtlig/skriftlig refleksion ud fra målene i perioden

Modul 2: Berøring, kommunikation og manuel vævspåvirkning

Klinisk undervisning 3 ECTS point = 2 uger

Ansvar og selvstændighed

Den studerende er observatør og assistent til en færdiguddannet fysioterapeut eller studerende på højere niveau. Klinisk underviser vejleder og understøtter refleksion.

Læringsmål for klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Anvende dele af den fysioterapeutiske undersøgelse på udvalgte patienter
- Planlægge og udføre udvalgte manuelle vævspåvirkninger ud fra en situations- og patientorienteret praksis

- Redegøre for og afprøve hensigtsmæssige arbejdsteknikker ved eget arbejde samt ved personforflytning
- Identificere relevante forhold i den professionelle kommunikation og interaktion med patienten
- Lytte og respondere i en anerkendende dialogform med patienten om aspekter af vedkommendes livssituation
- Reflektere over oplevelser ved anvendelse af berøring og manuelle vævspåvirkninger
- Reflektere over sin egen rolle i forbindelse med etablering og forvaltning af en professionel relation

Læringsaktiviteter

- Følge en uddannet fysioterapeut eller studerende på højere niveau i uddannelsen
- Indgå i dialog med en patient
- Stifte bekendtskab med Den Fysioterapeutiske Undersøgelsesmodel med vægt på anamnesen
- Afprøve hensigtsmæssige arbejdsteknikker
- Afprøve kendte manuelle vævspåvirkninger på en patient
- Mundtlig/skriftlig refleksion ud fra læringsmålene i modulet

Modul 4: Fysisk aktivitet i sundhed og genoptræning

Klinisk undervisning 3 ECTS point = 2 uger

Ansvar og selvstændighed

- Den studerende er observatør og assistent til en færdiguddannet fysioterapeut eller studerende på højere niveau
- Den studerende har selvstændig patientkontakt i udvalgte dele af undersøgelsen af en patient som er vurderet af en uddannet fysioterapeut
- Den studerende kan selvstændigt varetage delelementer af holdundervisning eller instruktion i form af træning

Læringsmål for klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Anvende enkle funktionsundersøgelser af en patient
- Udføre udvalgte delundersøgelser
- Beskrive den generelle fysioterapeutiske undersøgelse med anvendelse af fagsprog
- Beskrive udvalgte delundersøgelser med anvendelse af fagsprog
- Med udgangspunkt i funktionsundersøgelse og anamnese, kunne analysere og opstille konkrete mål for patienten på aktivitets- og deltagelsesniveau
- Med udgangspunkt i funktionsundersøgelse at afprøve fysioterapeutiske tests på aktivitetsniveau
- Planlægge og udføre dele af fysioterapeutisk behandling i form af træning individuelt og/eller på hold
- Anvende og begrunde former for fysisk aktivitet og træning
- Identificere behov for tilpasning og progression af fysisk aktivitet og træning, samt komme med forslag til eventuel justering

- Evaluere egen rolle i undervisningssammenhæng

Læringsaktiviteter

- Følge en uddannet fysioterapeut eller studerende på højere niveau i uddannelsen
- Påtage sig delelementer af holdundervisning eller individuel instruktion af patient
- Udføre den generelle undersøgelse og elementer af delundersøgelsen på en patient
- Inddrage Den Fysioterapeutiske Undersøgelsesmodel i den generelle undersøgelse og delundersøgelse
- Påbegynde arbejdsjournal med de anvendte undersøgelser
- Stifte bekendtskab med målemetoder (fx 6 min. gangtest, VAS-skala, Timed up and go el.lign.)
- Mundtlig/skriftlig refleksion ud fra læringsmålene i modulet

Modul 7: Udredning og behandling

Klinisk undervisning 6 ECTS point = 4 uger

Ansvar og selvstændighed

- Den studerende har selvstændig patientkontakt i alle dele af det fysioterapeutiske arbejde.
- Gennem samtale med klinisk underviser før og efter behandlingen kommer den studerende med udspil – teoretisk og praktisk
- Rollefordeling: Klinisk underviser går i dialog, vejleder og demonstrerer i forhold til den studerendes udspil

Læringsmål for klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Identificere symptom-billeder på patienter med lunge og kredsløbssygdomme og redegøre for disse.
- Optage en dækkende anamnese samt indsamle relevante data i forhold til patientens helhedssituation og henvisningsårsag.
- Udføre generelle undersøgelser samt delundersøgelser på mindre komplekse patientkategorier. Disse skal være relevante og dækkende i forhold til patientens problemer.
- Formulere de fysioterapeutiske overvejelser og hypoteser undervejs i undersøgelsen, og på baggrund heraf, med hjælp, kunne sammenfatte og konkludere.
- Formulere patientens fysioterapeutiske hovedproblem.
- Opstille og forklare hovedmål og delmål.
- Skabe sig et samlet indtryk af patientens ønsker og behov for aktivitet og deltagelse, samt gøre sig overvejelser over omfang og karakter af fysioterapeutisk intervention i forhold hertil.
- Inddrage forhold i patientens livssituation, som har betydning for den fysioterapeutiske intervention og reflektere over mulige sammenhænge mellem patientens livsstil og aktuelle livssituation.

- Med hjælp vælge, begrunde og anvende meningsfyldte behandlingsmetoder med udgangspunkt i undersøgelsesfund og opstillede behandlingsmål.
- Under vejledning tilpasse og justere behandlingsmetoden til den enkelte patient.
- Redegøre for og anvende principper for hensigtsmæssig lejring af og udgangsstilling for patienten.
- Redegøre for relevante sundhedsfremmende tiltag målrettet den enkelte patient med lunge- og kredsløbsslidelse, og under vejledning iværksætte disse.
- Indgå i en drøftelse om patientens prognose.
- Under vejledning deltage i samarbejde med mono- og tværfaglige samarbejdspartnere.
- Fungere praktisk indenfor de rammer og institutionelle retningslinjer praktikstedet giver.
- Indgå i et aktivt og ligeværdigt samarbejde med patienten og pårørende, som er baseret på nærvær og respekt for det enkelte menneske.
- Arbejde bevidst med sin professionelle holdning og adfærd.
- Under vejledning planlægge, prioritere og administrere egne fysioterapeutiske arbejdsopgaver.
- Under vejledning evaluere og justere egne pædagogiske og kommunikative færdigheder.
- Med vejledning beherske praktikstedets gældende dokumentationspraksis.
- Med vejledning videregive skriftlig information på en præsentabel og læsevenlig måde med udgangspunkt i modtageren.
- Formulere sig skriftlig om undersøgelse og tilhørende overvejelser, samt behandling af en patient, med anvendelse af fysioterapeutisk fagsprog.
- Identificere behov for egen viden om faglige problemstillinger og opsøge relevant viden i forhold til disse.

Læringsaktiviteter

- Undersøgelse og behandling af patienter individuelt.
- Forestå dele af holdundervisning.
- Følge uddannet fysioterapeut eller andet relevant sundhedsfagligt personale.
- Samarbejde med uddannet fysioterapeut omkring kompliceret patient.
- Anvende Den Fysioterapeutiske Undersøgelsesmodel.
- Udarbejde 1 arbejdsjournal.
- Indgå i tværfagligt samarbejde.
- Refleksion ud fra målene i perioden.
- I praktikperioden afholdes 1 klinik pr. studerende.
- Skriftlig dokumentation i overensstemmelse med arbejdspladsens gældende regler.

Modul 9: Klinisk Ræsonnering og -beslutningstagning

Klinisk undervisning 14 ECTS point = 9 uger

Ansvar og selvstændighed

- Den studerende har selvstændig patientkontakt i alle dele af det fysioterapeutiske arbejde.
- Den kliniske underviser vejleder til at afdække/afgrænse problemfeltet, således at den studerende selv når frem til en løsning.
- Den studerende kommer med udspil teoretisk og praktisk før og efter behandlingen og analyserer udspillet.
- Klinisk underviser går i dialog og vejleder.

Læringsmål for klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Overholde gældende etiske og institutionelle retningslinjer.
- Gennemføre relevant undersøgelse af patienten med udgangspunkt i patientens helhedssituation.
- Begrunde undersøgelses valg og forholde sig reflekterende hertil.
- Identificere vedligeholdende og forværrende faktorer for livsstilssygdomme.
- Formulere fysioterapeutiske overvejelser og hypoteser undervejs i undersøgelsen og på baggrund heraf kunne sammenfatte og konkludere.
- Formulere og begrunde det fysioterapeutiske hovedproblem.
- I samarbejde med patienten opstille mål og delmål for behandlingen.
- Påbegynde integration af undersøgelse og behandling.
- Udvalge, begrunde og anvende relevante behandlingsmetoder i forhold til delmålene.
- Tilpasse og justere niveau til den enkelte patient.
- Integrere og justere egne manuelle færdigheder.
- Evaluere effekten af behandlingen, bl.a. gennem anerkendte måleredskaber.
- Redegøre for validitet/reliabilitet for valgte målemetoder.
- Vejlede og rådgive patienten i forhold til rehabilitering.
- Indgå i en dialog om patientens prognose.
- Understøtte patientens handlekompetencer i forhold til egen livssituation og helbred.
- Fungere praktisk indenfor de rammer og institutionelle retningslinjer praktikstedet giver.
- Under vejledning indgå aktivt og ligeværdigt i monofaglige, tværfaglige og tværsektorielle samarbejdsrelationer.
- Arbejde bevidst med sin professionelle holdning og adfærd.
- Indgå i et aktivt og ligeværdigt samarbejde med patienten og pårørende.

- Under vejledning planlægge, prioritere og administrere egne fysioterapeutiske arbejdsopgaver.
- Evaluere og justere egne pædagogiske og kommunikative færdigheder.
- Med vejledning beherske praktikstedets dokumentationspraksis.
- Videregive skriftlig information på en præsentabel og læsevenlig måde med udgangspunkt i modtageren.
- Formulere sig skriftligt om undersøgelse og behandling af en patient.
- Identificere behov for egen viden om faglige problemstillinger, og opsøge relevant viden i forhold til disse.

Læringsaktiviteter

- Holdundervisning, hvor dialog, fælles refleksion og diskussion er i fokus.
- Forelæsninger og fremlæggelser, hvor vidensdeling er i fokus.
- Skriftlige og mundtlige opgaver i såvel grupper som individuelt.
- Øvelse i manuelle og kropslige færdigheder i øvesal med medstuderende.
- Den studerende skal med vejledning selvstændigt undersøge og behandle.
- Den studerende skal med vejledning foretage klinisk ræsonnering af den fysioterapeutiske intervention.
- Den studerende skal med vejledning indgå i monofaglige, tværfaglige og tværsektorielle samarbejdsrelationer.
- Den studerende skal udarbejde 3 arbejdsjournaler.
- Med vejledning udarbejde status, genoptræningsplaner eller epikriser gældende for den enkelte arbejdsplads.
- I perioden skal der afholdes 1-2 klinikker pr. studerende.

Specifikke læringsaktiviteter vil afhænge af de muligheder, der er på det kliniske undervisningssted. Generelt gælder dog, at indholdet af undervisningen sigter mod opfyldelsen af mål, som operationaliserer læringsmålene for modulet.

Modul 12: Selvstændig professionsudøvelse

Klinisk undervisning 15 ECTS point = 10 uger

Ansvar og selvstændighed

- Den studerende har selvstændig patientkontakt i alle dele af det fysioterapeutiske arbejde.
- Den studerende forventes selv at kunne evaluere egen praksis.

- Den studerende er selv ansvarlig for at vurdere behov for vejledning – og selv tage initiativ til denne.
- Den studerende kommer med udspil teoretisk og praktisk.
- Den studerende analyserer udspillet og justerer på baggrund heraf.
- Klinisk underviser giver feedback på dette forløb og fungerer som sparringspartner.

Læringsmål for klinisk undervisning

Den studerende kan:

- Planlægge, begrunde, gennemføre og tilpasse undersøgelse med udgangspunkt i patientens helhedssituation og den tid der er til rådighed.
- Konkludere på hele undersøgelsen og prioritere problemerne i et klart og præcist fagsprog.
- I samarbejde med patienten, udvælge og begrunde behandlingens mål og delmål.
- Deltage i en afvejning af de økonomiske og sociale konsekvenser af interventionsforløb.
- Integrere undersøgelse og behandling således at undersøgelsen er en løbende proces.
- Planlægge, iværksætte og argumentere for relevante behandlingsmetoder, baseret på gældende kliniske retningslinjer eller evidensbaseret fysioterapi.
- Koordinere behandlingen i forhold til delmålene.
- Evaluere effekten af behandlingen i forhold til målet.
- Tilpasse og justere behandlingsmetoden til den enkelte patient.
- Evaluere og justere egne manuelle færdigheder.
- Redegøre for patientens prognose.
- Argumentere for og evt. iværksætte sundhedsfremmende tiltag i forhold til patientens helhedssituation.
- Indgå aktivt og ligeværdigt i monofaglige, tværfaglige og tværsektorielle samarbejdsrelationer med henblik på at sikre sammenhængende patientforløb.
- Fungere praktisk indenfor de rammer og institutionelle retningslinjer det kliniske undervisningssted giver.
- Indgå i et aktivt og ligeværdigt samarbejde med patienten og pårørende, med respekt for forskellige værdier og opfattelser af sygdom og sundhed.
- Planlægge, prioritere og administrere egne fysioterapeutiske arbejdsopgaver.
- Evaluere og justere egne pædagogiske og kommunikative færdigheder.
- Arbejde bevidst med sin professionelle holdning og adfærd, herunder overholdelse af gældende etiske retningslinjer.
- Beherske gældende dokumentationspraksis på det kliniske undervisningssted.
- Videregive skriftlig information med udgangspunkt i modtageren.
- Formulere sig skriftligt om undersøgelse og behandling.

- Identificere behov for egen viden om faglige problemstillinger og opsøge relevant viden i forhold til disse.
- Medvirke i fagligt kvalitets- og udviklingsarbejde.
- Skriftligt dokumentere og formidle interventionens faser og resultater i et klart og præcist fagsprog.

Læringsaktiviteter

- Selvstændig patientundersøgelse og fysioterapeutisk intervention.
- Selvstændig tilrettelæggelse af egen arbejdsdag, i det omfang det kliniske undervisningssted tillader det.
- Afholdelse af 1-2 klinikker pr. studerende.
- Deltagelse i tværfagligt samarbejde, i det omfang det kliniske undervisningssted tillader det.
- Udarbejdelse af 3 arbejdsjournaler.
- Udarbejdelse af status, genoptræningsplaner eller epikriser gældende for den enkelte arbejdsplads
- Klinisk ræsonnering sammen med klinisk underviser, studerende eller uddannede fysioterapeuter på det kliniske undervisningssted.

Specifikke læringsaktiviteter vil afhænge af de muligheder, der er på det kliniske undervisningssted. Generelt gælder dog, at indholdet af undervisningen sigter mod opfyldelsen af mål, som operationaliserer læringsmålene for modulet.

Deltagelsespligt og regler for fravær

I de kliniske uddannelsesperioder skal den studerende deltage i planlagte og målrettede undervisnings- og vejledningsforløb rettet mod eksemplariske patientforløb og fysioterapisituationer med henblik på at udvikle de beskrevne kompetencer i modulet.

De studerendes deltagelsespligt i de kliniske undervisningsperioder har tidsmæssigt et omfang på gennemsnitligt 30 timer om ugen. Hvis den kliniske underviser vurderer, at den studerende ikke opfylder deltagelsespligten, kontaktes uddannelsen. Herefter vurderer den kliniske underviser og studieleder om den studerende skal afmeldes modulets prøve/eksamen.

Den kliniske underviser attesterer, at den studerende har opfyldt deltagelsespligten i de længerevarende kliniske undervisningsperioder. Dette er en forudsætning for at den studerende kan deltage i modulets afsluttende prøve/eksamen.

Bedømmelse af klinisk undervisning

Modul 1, 2, 4, 7: Bedømmelse af klinisk undervisning sker som en del af modulbedømmelsen på Fysioterapeutuddannelsen.

Modul 9: Intern klinisk prøve på det kliniske undervisningssted. I interne kliniske prøver deltager en eksaminator fra uddannelsesinstitutionen. Der gives bedømmelsen bestået/ikke bestået ved denne prøve. Beskrivelse af prøven ses i modulbeskrivelsen for modul 9.

Modul 12: Modulet bedømmes ved en ekstern mundtlig, skriftlig og praktisk eksamen på det kliniske undervisningssted med udgangspunkt i patientundersøgelse og -behandling. Eksaminator er den studerendes kliniske underviser. Censor er ekstern. Den studerende bedømmes efter 7 trins skalaen.

Beskrivelse af prøven fremgår af modulbeskrivelsen for modul 12.

Midtvejsbedømmelse

I 9. og 12. modul foretager de kliniske undervisere én mundtlig og eller skriftlig midtvejsbedømmelse af den enkelte studerende.

Godkendelse af kliniske undervisningssteder

Godkendelsesprocedure

Godkendelse sker på baggrund af en beskrivelse af det kliniske undervisningssted. Godkendelse til varetagelse af klinisk undervisning i modulene 1, 2 og 4 kan ske uden at en uddannet klinisk underviser varetager undervisningen. Til beskrivelsen anvendes et særligt skema, som indeholder de krav, godkendelsen foretages ud fra.

Der er tale om følgende former for godkendelse:

a. Førstegangsgodkendelse

Ansøgningen bliver behandlet/vurderet umiddelbart efter modtagelse. Godkendelsen gælder for 3 år, medmindre der sker væsentlige ændringer i perioden.

Ved ændringer med væsentlige konsekvenser for den kliniske undervisning indenfor den treårige godkendelsesperiode skal der rettes henvendelse til uddannelsesinstitutionen.

b. Betinget godkendelse

Betinget godkendelse betyder, at der fra uddannelsesinstitutionen er fastlagt en klausul om, at det kliniske undervisningssted inden for en afgrænset periode skal indfri de ikke-godkendte krav.

Betinget godkendelse indebærer, at undervisningsstedet fremsender en plan, hvoraf det fremgår, hvordan der kompenseres for manglende opfyldelse af godkendelseskravene.

c. Fornyet godkendelse af kliniske undervisningssteder

Fornyet godkendelse sker hvert 3. år. Vurderingen baseres på fremsendt beskrivelse, som er justeret i forhold til eventuelle ændringer på det kliniske undervisningssted og under hensyntagen til de studerendes skriftlige evalueringer af undervisningsstedet.

Uddannelsesinstitutionen gør opmærksom på tid for fornyet godkendelse. Ansvar for indsendelse af beskrivelser ligger hos lederen af det kliniske uddannelsessted.

d. Godkendelse af kliniske uddannelsessteder i forbindelse med udvekslingsophold i udlandet.

Udvekslingsophold i udlandet finder sted i kliniske områder, der ikke har en "stående" godkendelse fra uddannelsesinstitutionen. Det påhviler den studerende, at der foreligger formål, beskrivelse samt accept fra undervisningsstedet som basis for uddannelsesinstitutionens godkendelse.

Ved kliniske undervisningsforløb godkender uddannelsesinstitutionen:

1. Studerendes skriftligt formulerede formål med det kliniske forløb, kort beskrivelse af forløbets indhold, læringsstrategier relateret til modulets foreskrevne læringsudbytte.
2. Det kliniske undervisningssteds skriftligt fremsendte accept af mulighederne for at honorere formålet og at tilbyde kvalificerede vejledningsmuligheder i relation hertil.

Kriterier for godkendelse

Det kliniske undervisningssted vurderes og godkendes på baggrund af en opdateret beskrivelse af nedenstående godkendelseskrav:

1. Organisatoriske og ledelsesmæssige forhold

Præsentation af fysioterapifaglige, organisatoriske og ledelsesmæssige grundlag, rammer og vilkår, herunder

1. Undervisningsstedets betegnelse, organisation og struktur
2. Værdigrundlag og målsætning for fysioterapien
3. Det kliniske områdes patienter/bruger kategorier
4. Organisering af fysioterapien

Præsentation af uddannelsesmæssige grundlag, rammer og vilkår, herunder

1. Kliniske vejlederes formelle pædagogiske kompetence i form af Klinisk Vejlederuddannelse eller anden pædagogisk uddannelse svarende til 1/6 diplomuddannelse
2. Den fysioterapifaglige ekspertise, eksempelvis klinisk erfaring og efter-/videreuddannelse
3. Ansvarsfordeling i forbindelse med klinisk undervisning, vejledning og bedømmelse
4. Strategiplan for pædagogisk kvalificering af de kliniske vejledere/undervisere

2. Fysioterapifaglige forhold

Præsentation af de fysioterapifaglige, tværfaglige og tværsektorielle forhold, herunder

1. Typiske patientsituationer, patientfænomener og patientforløb
2. Fysioterapifaglige opgaver, problemstillinger og metoder
3. Personalesammensætning og samarbejdspartnere
4. Fysioterapifaglige udviklingsaktiviteter

3. Uddannelsesmæssige forhold

Præsentation af den studerendes studievilkår og -muligheder i relation til modulernes foreskrevne kompetencer (j.fr. studieplan for modulet)

1. Organisering og tilrettelæggelse af klinisk undervisning i relation til den studerendes individuelle studieplan
2. Studieforhold og læringsmiljø, der pædagogisk understøtter den studerendes faglige og personlige læreprocesser
3. Studiemetoder og undervisningsfaciliteter, herunder anvendelse af IKT
4. Kliniske vejlederes funktion og planlagte tjenestetid i forhold til den studerende
5. Strategi for kvalitetssikring af den kliniske undervisning baseret på systematisk evaluering

Mødeaktiviteter

Møder mellem praktikbærende ledere og studieleder

Hvert år afholdes møde mellem de praktikbærende ledere, studieleder og praktikkoordinator. Formålet med møderne er gensidig orientering og drøftelse af relevante overordnede forhold omkring den kliniske undervisning. Mødet afholdes på uddannelsen.

Møder mellem de kliniske undervisere, koordinator for klinisk undervisning og studieleder

1 gang pr. semester afholdes møde mellem kliniske undervisere, koordinator for klinisk undervisning og studieleder. Møderne lægges som øst og vest møder. Møderne lægges om muligt 1 år frem i tiden. Formålet med møderne er gensidig orientering, sikring af koordinering mellem teori og praksis og drøftelse af relevante forhold omkring den kliniske undervisning.

Møder mellem de kliniske undervisere

De kliniske undervisere er opdelt i et øst og et vest hold. Hvert hold mødes 1- 2 gange pr. semester. Møderne afholdes som heldagsmøder. Møderne aftales af de kliniske undervisere på et skole-/praktikmøde i semestret forud for det semester, møderne skal ligge i. Formålet med møderne er at drøfte faglige og pædagogiske emner i relation til den kliniske undervisning og drøfte generelle forhold omkring holdene og de studerende. Fysioterapilærerne kan deltage, hvis det er hensigtsmæssigt for dagsordenen. Møderne afholdes på praktikstederne.

Samarbejde om den enkelte studerende

Den kliniske undervisning tilrettelægges, så den studerende får et så varieret klinisk undervisningsforløb som muligt. Det betyder f.eks. at den enkelte studerendes kliniske forløb skal indeholde forløb i såvel den primære som den sekundære sektor. Det kliniske undervisningssted og uddannelsen har en gensidig forpligtelse til at informere hinanden om forhold, der har betydning for den studerendes uddannelse.

Temadage

1 gang om året afholdes et internat for kliniske undervisere, fysioterapilærerne og studieleder. Der kan påregnes en vis deltagerbetaling fra de kliniske undervisere til dækning af ophold og forplejning. Emnerne for dagene kan være af såvel faglig, pædagogisk som samarbejds-mæssig karakter.

Studieplaner

Den kliniske undervisning og bedømmelse inden for et modul tilrettelægges på grundlag af modulbeskrivelsen og en generel studieplan, der beskriver undervisningsforløbet på det konkrete kliniske undervisningssted.

Med udgangspunkt i den generelle studieplan tilrettelægges en individuel studieplan for den enkelte studerende. Den individuelle studieplan udarbejdes af den kliniske vejleder i samarbejde med den studerende. En individuel studieplan omfatter aftaler om den studerendes fremmøde, tidspunkter for undervisningen og vejledning, undervisningens indhold og form, studieaktiviteter, herunder aflevering af og tilbagemelding på opgaver o. lign., samt tidspunkter for evaluering og bedømmelse.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev forbereder de studerende på de kliniske undervisningsforløb og erfaringerne fra det kliniske undervisningsforløb inddrages efterfølgende i undervisningen på uddannelsen.

Procedure for klage vedrørende klinisk undervisning

Klager over den administrative del af det kliniske undervisningsforløb (planer, fordeling af praktiksteder osv.) rettes til uddannelsens praktikkoordinator. Klager over forhold på det kliniske undervisningssted rettes til den ansvarlige leder. Dog følger klager over den kliniske underviser nedennævnte procedure:

Det opståede problem søges først løst på mellem den/de studerende og den kliniske underviser. Bliver problemet ikke løst på tilfredsstillende vis, må den ansvarlige leder inddrages af klageparten. Den ansvarlige leder søger herefter problemet løst og nedfældet som en skriftlig aftale. Lykkes det ikke at løse problemet eller overholdes den skriftlige aftale ikke, sørger den ansvarlige leder for at indkalde studielederen, den berørte kliniske underviser og de berørte studerende til et møde, hvor de tilstedeværende forsøger at nå en løsning på problemet. Til dette møde skal der foreligge en skriftlig klage og et skriftligt svar på klagen fra den person, der klages over. Der tages referat af mødet.

Er sagen hermed ikke færdig, meddeler studielederen sin indstilling i sagen i form af en skrivelse, som sendes til den ansvarlige leder med kopi til den berørte kliniske underviser. Videre sagsforløb er den ansvarlige leders ansvar.

Klager vedrørende kliniske prøver/eksamen følger bestemmelserne i "Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser BEK nr. 714 af 27/06/2012" (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser) og er i øvrigt beskrevet i afsnittet om generelle retningslinjer for bedømmelse.

Studievejledning i forbindelse med klinisk undervisning

Studievejledningen i forbindelse med den kliniske undervisning har udover de generelle mål for studievejledningen til formål at sikre sammenhæng mellem klinisk og teoretisk undervisning samt læring i de forskellige kontekster. Studievejledningen varetages af uddannelsens studievejleder. Se nærmere i afsnit 5.5.

Forsikringsforhold i de kliniske undervisningsperioder

Arbejdsskadeforsikring

Studerende, som deltager i en af uddannelsen godkendt klinisk undervisning efter Uddannelsesordningen, er på offentlige eller private arbejdspladser forsikret efter Lov om Arbejdsskadeforsikring mod følger af arbejdsskader, der skyldes praktikken eller de forhold, hvorunder den foregår.

Jvf. LBK nr. 278 af 14/03/2013 lov om arbejdsskadesikring.

Ansvarsforsikring

Den studerende er forsikret mod den skade, man måtte forvolde patienter/klienter eller andre, via det kliniske undervisningssteds erhvervsansvarsforsikring.

Dette gælder både for praktik i region, kommune eller hos private arbejdsgivere.

Forsikring af studerende i udlandspraktik

Studerende som skal i udenlandspraktik kan forsikre sig gennem juniormedlemsskab af Danske Fysioterapeuter. Du kan læse om forsikringsbetingelserne på <http://www.fysiostud.dk/sw4557.asp>

MRSA screening

For at beskytte mod overførsel af MRSA (meticilin resistente stafylokokker aureus) fra fysioterapeut til patient skal der foretages MRSA screening efter følgende regler:

- Studerende, som inden for den sidste måned inden praktikperiodernes start har været hospitaliseret eller har arbejdet på hospitaler, klinikker, plejehjem, flygtningelejre etc. i lande uden for Skandinavien, skal testes for MRSA.
- Studerende fra lande uden for Skandinavien, som skal i udvekslingspraktik her, skal testes. Testen skal udføres i Danmark hos en praktiserende læge.

Den studerende kan kun starte i klinisk undervisning hvis screeningen er negativ.

Evaluerings af klinisk undervisning og kliniske undervisningssteder

Evaluerings af den kliniske undervisning

For Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er høj kvalitet i undervisningen et mål. Et middel til at udvikle og sikre høj kvalitet er at gennemføre systematiske evalueringer af den undervisning der foregår både på uddannelsen og i praktikken.

Formålet med evaluering af den kliniske undervisning

Evalueringsens hovedformål er at evaluere læringsmiljø, læringsmetoder og pædagogikken på det kliniske undervisningssted, således at det sikres at der sker en løbende udvikling af den kliniske undervisning og således at der kan skabes et bredt billede af kvaliteten af den kliniske undervisning. Evalueringen skal beskæftige sig med områder hvor de kliniske undervisere, studerende, praktikstederne og uddannelsen mener der skal sættes ind for at skabe udvikling. De enkelte evalueringspunkter er, som det vil fremgå af spørgeskemaerne, udvalgt ud fra dette kriterium. Ved at fokusere på udviklingsaspektet er det hensigten, at gode erfaringer på de enkelte praktiksteder spredes til hele gruppen af kliniske undervisningssteder og på den måde kan komme alle studerende til gode. De områder, der evalueres på, kan ændre sig i takt med, at der kommer erfaringer fra evalueringsarbejdet, og at der sker udvikling af undervisningen.

Indhold i evaluering af den kliniske undervisning

Evaluerings af den kliniske undervisning sker gennem to forskellige evalueringsformer, hvor den første er gældende for de kliniske undervisere og den anden for de studerende. De to former skal supplere hinanden i den hensigt at skabe de bedste forudsætninger for udvikling af den kliniske undervisning.

De to evalueringsformer er:

1. En elektronisk selvevaluering hvor de kliniske undervisere evaluerer deres egen funktion og undervisning på deres arbejdsplads
2. En elektronisk brugerevaluering hvor de studerende evaluerer den kliniske undervisning, det kliniske undervisningssted og læringsmiljøet.

De områder der evalueres er ens for både kliniske undervisere og studerende med det formål at skabe en synergieffekt imellem de to evalueringer.

Selvevalueringens formål er at styrke de kliniske undervisere/praktikstederne i forhold til den kliniske undervisningsopgave, de skal varetage.

Formålet med brugerevaluering er at give et overordnet billede af kvaliteten af den samlede kliniske undervisning. Hensigten er at de studerende gennem deres besvarelser er med til at give indtryk af i hvor høj grad den indsats de kliniske undervisere har ydet med henblik på udvikling af undervisningen er lykkedes. Hvis der konstateres uoverensstemmelser mellem bruger- og selvevaluering vil det blive taget op af uddannelsens ledelse og det kan være hensigtsmæssigt at supplere undersøgelserne med interview med studerende og kliniske undervisere.

Baggrund for spørgeskemaerne

Begge evalueringer tager udgangspunkt i temaer/emner/statements som er inspireret af "Kompetence og kompetenceudvikling i fysioterapi på sygehuse" Pind, Dorrit Holten, Else Møller Nielsen, Henriette Karbo og Annelene Jalving, 2003. Efter oplæg fra en arbejdsgruppe bestående af kliniske undervisere og fysioterapilærere blev de endelige spørgsmål og statements drøftet og besluttet på et møde for kliniske undervisere den 13. september 2006. Beslutningen om hvilke temaer der skal gøres til genstand for evaluering er taget ud fra et væsentlighedskriterium, altså hvilke emner de kliniske undervisere har vurderet er de væsentligste på nuværende tidspunkt at arbejde med og udvikle på. Spørgsmål til kliniske undervisere og statements til studerende omhandler de samme emner, men således at spørgsmålene til de kliniske undervisere lægger op til en kvalitativ besvarelse mens statements i de studerendes undersøgelse besvares kvantitativt. Sidstnævnte har dog mulighed for at kommentere yderligere efter besvarelsen af spørgsmålene.

Beskrivelse af evalueringsprocessen

Både selvevaluering og brugerevaluering skal gennemføres efter alle de tre lange kliniske undervisningsperioder. Det betyder at alle praktiksteder kommer til at foretage selvevaluering samt bliver evalueret af de studerende tre gange om året.

De studerende skal kende evalueringskonceptet inden de starter deres kliniske undervisning. Det skal derfor introduceres som en del af praktikforberedelsen til første praktik. Denne introduktion sker på uddannelsen. I slutningen af praktikperioden modtager hver studerende en mail fra uddannelsens administration med link til et spørgeskema som skal besvares inden praktikken er afsluttet. De kliniske undervisere opfordrer de studerende til at udfylde skemaerne. De studerende forventes ikke at skulle bruge mere end ca. et kvarter til udfyldelsen. Når

uddannelsen har modtaget evalueringerne diskuteres disse i uddannelsens koordinatorteam. Hvis resultatet giver anledning til yderligere afklaring foretages dette af uddannelsens ledelse.

De kliniske underviseres selvevaluering skal ligeledes indberettes til uddannelsen efter hver praktikperiode.

5.3 Faglig vejledning

Formålet med faglig vejledning er at tage hensyn til differentierede studentergruppers faglige forudsætninger og behov, således at uddannelsen kan tilrettelægges med varierede undervisningsformer, der tilgodeser den studerendes læringsstil og motivation samt støtter gennemførelse af uddannelsen. Den faglige vejledning kan støtte den enkelte studerende og differentierede studentergrupper gennem eksempelvis strukturerede samtaler i forhold til modul, fag, metode, klinisk og teoretisk undervisning, individuel studieplan, kontaktlærerfunktion m.m.

5.4 Informationsteknologi (IT)

Gennem uddannelsen arbejdes der med IT, dels som redskab til læring, dels som genstand for læring.

Som redskab i undervisningen medvirker integrering af IT til at opbygge studierelevante kompetencer, der kan udvide den studerendes muligheder for aktivt at deltage, kommunikere, vidensdele og samarbejde i forskellige uddannelsesmæssige sammenhænge. IT indgår i undervisning og læreprocesser på lige fod med andre medier, der generelt understøtter og udvider den studerendes læringsmuligheder.

I forhold til den studerendes aktuelle og fremtidige betingelser for faglig udvikling anvendes forskellige IT-værktøjer til at støtte den studerende i at opbygge informationskompetence. Ved hjælp af IT udvikler den studerende evne til at søge information, til kritisk at udvælge, vurdere, organisere og anvende information fra forskellige relevante kilder.

IT som genstand for undervisning henviser bl.a. til at der i klinisk praksis implementeres IT med det formål at optimere administrative og sundhedsfaglige processer, herunder dokumentation og information, der støtter samarbejde på tværs af professioner, sektorer og instanser. IT medvirker til at styrke sammenhæng og koordinering mellem personer og instanser rettet mod sammenhængende patientforløb. Derudover kan der Muligheden for at anvende forskellige IT-værktøjer i studiearbejde og undervisning medvirker til udvikling af fortrolighed med forskellige IT-funktionaliteter. Undervisnings- og studieformer, der støtter opbygning af relevante IT-kompetencer, medvirker til at kvalificere udvikling af relevante professionsrettede kompetencer. Herunder give den studerende indsigt i hvordan IT kan kvalificere administrative og sundhedsfaglige processer og forståelse for, hvilke krav der stilles til en kritisk reflekteret anvendelse af IT.

Anvendelse af IT i uddannelsen til planlægning, gennemførelse og evaluering af undervisning skal bidrage til innovation, variation, fleksibilitet og alsidighed i undervisnings- og studieformer.

5.5 Studievejledning

Studievejledning forudsætter aktiv medvirken fra både studievejleder, faglig vejleder og studerende og er tiltag, som skal støtte den studerende i uddannelsesforløbet fra valg af uddannelse, gennemførelse af studiet til efter- og videreuddannelsesmuligheder

Hensigten med studievejledning er at hjælpe den studerende til at skabe overblik over studiet og øge muligheden for at træffe begrundede valg i forhold til egen læring og trivsel. Studievejledning og faglig vejledning har endvidere fokus på at hjælpe den studerende i forbindelse med:

- studiestart og uddannelsens første moduler
- sammenhæng mellem klinisk og teoretisk undervisning samt læring i forskellige kontekster
- studie- og arbejdsvaner, tidsmæssig planlægning og overblik.

Formålet med studievejledningen er at understøtte den studerendes studieaktivitet og læreproces gennem saglig information og vejledning, således at den studerende selvstændigt kan foretage kvalificerede valg i faglige og studierelaterede forhold.

Vejledning tilrettelægges af uddannelsesinstitutionen som individuel og kollektiv vejledning, der gensidigt støtter og supplerer hinanden. Vejledningsindsatsen er rettet mod studieteknik, studieredskaber, studie- og arbejdsvaner samt studiemiljø med henblik på at øge den studerendes bevidsthed om læring og studiekrav. Herunder hjælp til udvikling af læringsstil og etablering af studiegrupper.

Studievejledere, faglige vejledere og studerende gør aktivt og systematisk brug af erfaringer og evalueringer/selvevalueringer med henblik på at øge mulighed for læring og kvalitetsudvikling i såvel teoretisk som klinisk undervisning.

Formålet er desuden at støtte karriere og kompetenceplanlægning rettet mod tilrettelæggelse af lærings- og uddannelsesforløb, information og vejledning om jobsøgning, efter- og videreuddannelsesmuligheder, studieskift og internationale udvekslingsophold.

Studievejledningen og gennemførelsestilbud ved Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

Studievejledningen har fokus på vejledning af potentielle ansøgere og vejledning af studerende indskrevet ved uddannelsen. Studievejledningen omfatter både faglige, sociale og karrieremæssige forhold.

Uddannelsen tilbyder vejledning på 3 områder:

1. Vejledning til dem, der påtænker at begynde på uddannelsen (indslusningsvejledning).

2. Vejledning til de studerende, der går på uddannelsen med henblik på gennemførelse af denne (gennemførselsvejledning). Som en del af gennemførselsvejledningen tilbydes studerende faglig studievejledning
3. Vejledning til studerende, der skal forlade uddannelsen (udslusningsvejledning).

For alle områder gælder, at uddannelsen søger at strukturere vejledningen, således at den vejledningssøgende i videst muligt omfang bliver selvhjulpne, dvs. selv har mulighed for at indhente informationer om fysioterapeutuddannelsen og de erhvervsmuligheder, den kan give. Ligeledes tilsigtes, at potentielle ansøgere gives muligheder for selv at orientere sig om lokale forhold i Esbjerg og Haderslev (bo- og fritidsmuligheder, studiemiljø o. lign). Hensigten med at gøre vejledningssøgende selvhjulpne på generelle områder er at frigøre vejledningsressourcer til studerende med særlige behov.

Studievejledning tilbydes af uddannede fastansatte studievejledere, holdansvarlige undervisere og studerende. De fastansatte studievejledere udgøres af hhv. vejleder med undervisererfaring og vejleder med administrativ erfaring. På uddannelsens hjemmeside er angivet, hvorledes de forskellige vejledere kan kontaktes.

Indslusningsvejledning

Formålet med indslusningsvejledningen er at give potentielle ansøgere et realistisk beslutningsgrundlag at træffe deres valg af studie på. Uddannelsen søger herved at minimere frafald på uddannelsen.

Der vejledes om optagelse, uddannelsesforløb, krav og forventninger, muligheder og planlægning, meritregler, job- og ansættelsesmuligheder, uddannelsens værdigrundlag, sociale aktiviteter, fysiske rammer etc.

Indslusningsvejledningen foretages i samarbejde med UC Syddanmarks uddannelseskantor de øvrige uddannelsesinstitutioner i området og lokale og regionale vejledningscentre. Indslusningsvejledningen foretages af fastansatte studievejledere og studerende.

Målsætninger for indslusningsvejledning:

At studievejledning er let tilgængelig for vejledningssøgende, og at disse har mulighed for at få et realistisk billede af uddannelsen. Dette indbefatter:

1. at uddannelsens hjemmeside er brugervenlig.
2. at uddannelsens hjemmeside er opdateret.
3. at uddannelsens hjemmeside klart angiver, hvorledes den uddannelsessøgende kan komme i kontakt med en vejleder.
4. at den vejledningssøgende i uddannelsens åbningsperiode, kan komme i kontakt med en studievejleder.
5. at skriftlige henvendelser besvares senest efter 5 hverdage.
6. at studievejlederen kan henvise til andre vejledende instanser, der kunne være behov for.
7. at uddannelsen hvert år deltager i regionale vejledningsarrangementer i samarbejde og koordineret med andre uddannelsesinstitutioner og erhvervsliv i området.
8. at uddannelsen hvert år indgår i brobygningsarrangementer med folkeskoler og ungdomsuddannelser.

9. at uddannelsen udgiver informationsmateriale, der er udformet i et let tilgængeligt sprog og er vejledningsetisk forsvarligt.

Kollektive vejledningsaktiviteter inden studiestart er typisk:

1. Ajourføring af uddannelsens hjemmeside.
2. Studenterdeltagelse ved informationsmøder på ungdomsuddannelser.
3. Deltagelse i uddannelsesmesser.
4. Besøg fra elever og studievejledere fra ungdomsuddannelser.
5. Brobygningsforløb.
6. Åbent hus arrangementer.

Her ud over tilbydes individuel vejledning ved studievejleder; telefonisk, på mail eller ved personligt møde.

Gennemførselsvejledning

Formålet med gennemførselsvejledningen er, at gøre de studerende i stand til at udnytte deres individuelle og kollektive ressourcer optimalt i læreprocesserne på uddannelsen. Dette indbefatter introduktionsaktiviteter af social og faglig karakter, gennemgående kollektive vejledningsmuligheder samt behovsstyrede vejlednings-tilbud til mindre grupper og enkeltpersoner.

Gennemførselsvejledning foretages hovedsageligt af vejleder med undervisererfaring, holdansvarlige undervisere og i forbindelse med SU spørgsmål af vejleder med administrativ erfaring. Ift. introduktion af nye studerende deltager studieleder, øvrigt administrativt personale og ældre studerende endvidere.

Individuel vejledning/personlig vejledning

Formålet med denne vejledning er, at den studerende kan blive afklaret om sin situation og få støtte til at udarbejde en plan for, hvorledes vedkommende kan handle fremover.

Har den studerende brug for yderligere hjælp hertil, vurderes hvorvidt han/hun evt. skal henvises til et andet tilbud (Studenterrådgivning, sagsbehandler eller andre af studievejledernes samarbejdspartnere).

Målsætninger for gennemførselsvejledning:

1. at de studerende ved kontakt til studievejleder indledende informeres om oplysnings- og tavshedspligt, sagsbehandling samt evt. arkivering af sagsakter.
2. at de studerende kan søge vejledning hos en neutral vejleder.
3. at alle uddannelsens officielle dokumenter er tilgængelige på uddannelsens hjemmeside.
4. at studerende i introduktionsforløb på studiet bliver informeret om studiets opbygning og indhold samt om vejledningsmuligheder undervejs.

5. at alle studerende indenfor det første år på studiet får tilbudt læringsportfolio og individuel faglig vejledning¹ på baggrund af denne.
6. at der det første semester på studiet er indlagt lektioner omhandlende studieteknik.
7. at den studerende efter højst to samtaler med vejleder opnår en afklaring, som gør vedkommende i stand til at påbegynde handling på den indsigt, han/hun har fået gennem afklaringsarbejdet. Endvidere at vejlederen kan henvise til anden støtte eller vejledning, hvis dette ikke er tilfældet.
8. at den studerende kan få vejlederens hjælp til udarbejdelse af personlig handleplan i.f.m. fremadrettede tiltag.
9. at den studerende har mulighed for at få vejledning i.f.m. økonomiske støttemuligheder under studiet.
10. at studerende med særlige behov har mulighed for at få vejledning i.f.m. etablering af specialpædagogisk støtte.
11. at alle studerende, der ikke består eksamen, skal gå om eller påtænker at forlade uddannelsen eller studiestedet tilbydes vejledning.

Vejledningsaktiviteter ift. optagne studerende er typisk:

1. Ældre studerendes kontakt til nye inden studiestart med henblik på. præsentation af uddannelsen, byen og evt. besvarelse af spørgsmål.
2. Introduktionsforløb med administration og studieleder.
3. Introduktionsforløb med underviser/holdansvarlig.
4. Introduktionsdag og rustur med ældre studerende.
5. Holdstudiemøder med deltagelse af holdet og underviser.
6. Testning af studerendes profil ift. Gruppesamarbejde og arbejde med læringsportfolio.
7. SU vejledning.
8. Studievejledning af grupper (projekt- og studiegrupper – ikke faglig eller metodisk vejledning).
9. Vejledning fra studievejleder på hold (eksempelvis afklaringshjælp i forbindelse med samarbejdsproblemer).
10. Individuel vejledning af studerende, herunder vejledning i forbindelse med SPS-ordninger. (uddybes nedenfor).

¹ Formålet med faglig vejledning er at tage hensyn til differentierede studentergruppers faglige forudsætninger og behov, således at uddannelsen kan tilrettelægges med varierede undervisningsformer, der tilgodeser den studerendes læringsstil og motivation samt støtter gennemførelse af uddannelsen. Den faglige vejledning kan støtte den enkelte studerende og differentierede studentergrupper i forhold til modul, fag, metode, klinisk og teoretisk undervisning, individuel studieplan, kontaktlærerfunktion m.m. (National studieordning s.32)

Udslusningsvejledning

Formålet med udslusningsvejledningen er, at give studerende, der forlader uddannelsen, overblik over hvilke fremtidsmuligheder der er for dem. Ligeledes giver støtte til at træffe valg og handle derpå.

Målsætninger for udslusningsvejledningen:

1. At studerende, der afslutter uddannelsen er orienteret om beskæftigelses- og videreuddannelsesmuligheder.
2. At studerende får mulighed for vejledning i.f.m. jobsøgning.
3. At alle, der påtænker at stoppe på studiet får en samtale med studievejleder med henblik på afklaring af årsagen hertil, samt evt. udarbejdelse af handleplan for en fremtid udenfor fysioterapifaget.

Vejledningsaktiviteter ift. udslusning er typisk:

1. Informationsmøde for afgangshold om videreuddannelsesmuligheder evt. indbydes også uddannede fysioterapeuter til dette møde. Dimittender er således klar over, at informationen gives og kan "vende tilbage" til uddannelsesinstitutionen og få ajourført deres viden om emnet efter et år eller to.
2. Information fra Danske Fysioterapeuter om løn- og ansættelsesforhold, faglige fraktioner, Dansk Selskab for Fysioterapeutisk Forskning, Danske Sundhedsorganisationers Arbejdsløshedskasse o. lign.
3. Generel information om ansøgningsskrivning
4. Individuel hjælp til ansøgningsskrivning, afklaring af om man skal respondere på et stillingsopslag etc.

Faste gennemførelsestilbud på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev har udarbejdet en fastholdelsesstrategi, hvori faste vejledningsaktiviteter har en central placering.

Den strategiske målsætning er, at der skal sikres hurtig identifikation af vejledningsbehov og dermed hurtig indsættelse af tilbud om vejledning. Det er dermed tanken, at eventuelle problemer kan søges afhjulpet inden de vokser sig for store og der f.eks. der bliver behov for at gå semestre om.

Studieordning 08 giver med moduleksaminer mulighed for at identificere evt. vejledningsbehov minimum 4 gange årligt.

Holdstudievejledning (HS)/faglig vejledning ved fysioterapilærere

Alle hold har skemalagte timer til hold studievejledning ved den holdansvarlige underviser. Der gennemføres flest i begyndelsen af studiet og færrest i slutningen. Den holdansvarlige underviser er forpligtet til at holde studievejlederen orienteret. Såfremt uddannelsen får kendskab til, at et hold ikke fungerer, kan uddannelsen sætte ind med ekstra studievejledning enten ved studievejleder eller studiekoordinator.

På holdbasis afsættes timer til faglig vejledning (HS) svarende til 1 time hver 14 dag. Denne studievejledning gennemføres af den holdansvarlige fysioterapilærer.

Holdstudievejledning ved studievejleder

De studerende deles i studiegrupper umiddelbart efter studiestart. Derfor gennemføres vejledning på hold-, gruppe- og individuelt niveau af studievejleder.

Der skemalægges studievejledning på alle hold på samtlige syv semestre. Ved studiestart gennemfører studievejlederen en præsentation af studievejlederfunktionen, og hvad studievejledningen kan bruges til. Der lægges vægt på introduktion til bl.a. Bekendtgørelse, uddannelsesordning og studiets opbygning, studieteknik, læringsdagbøger samt introduktion til studenterrådgivningen, herunder muligheden for at få specialpædagogisk støtte, kursus i studieteknik mv.

Der arbejdes systematisk med gruppekontrakter, studieprocesser, personlige kompetencer, roller og profiler (Belbin), trivsel, eksamensforberedelse mv.

Der arbejdes med ovenstående både på holdene og i de enkelte studiegrupper.

Individuel studievejledning efter behov ved studievejleder

De studerende har mulighed for at søge individuel studievejledning hos studievejleder på uddannelsen. Fysioterapilærerne kan opfordre studerende til at søge vejledning.

Skemalagt individuel studievejledning ved studievejleder

På 2. modul gennemføres en individuel skemalagt vejledning på 20 min pr. studerende. Denne vejledning kan følges op af gennemførselsvejledning med studievejleder, hvis det skønnes nødvendigt. Resultat af denne vejledning indgår som en del af den studerendes læringsportfolio/faglig vejledning.

Workshops vejledning

På første semester er skemalagt workshops, hvor undervisere vejleder de studerende i at udnytte denne arbejdsform. Formålet er bl.a. at understøtte den enkelte studerendes læreproces med henblik på opfyldelse af uddannelsens mål. Løbende gennem uddannelsen skemalægges workshops.

Skemalagt "åben studievejledning"

Der skemalægges kollektiv studievejledning i perioderne op til bedømmelse/eksamen. Fokus er dels på trivsel og arbejde i studiegrupperne dels forberedelse til modulprøven.

Studievejledning i forbindelse med bedømmelse/modulprøve

Såfremt en studerende har vanskeligt ved at bestå en prøve, kan uddannelsen give ekstra individuel vejledning, inden den studerende indstiller sig til reeksamination. Studerende med særlige vanskeligheder kan få bevilget ekstra tid til eksaminerne. De særlige vanskeligheder skal være dokumenteret ved en lægeattest

eller anden form for dokumentation.

Specialpædagogisk støtte (SPS)

Der er mulighed for at søge særlig støtte til undervisningen via Specialpædagogisk Støtte fra SU-styrelsen. Det kan være i form af støttetimer, hjælpemidler til undervisningen og specialvurdering af forskellig vanskeligheder, der har betydning for den studerendes studieforløb.

UC Syddanmarks uddannelseskontor vejleder om SPS-støttemuligheder.

Vejledning i forbindelse med klinisk undervisning

Som udgangspunkt søger uddannelsens praktikkoordinator at tage individuelle hensyn f.eks. i forbindelse med praktikfordeling for studerende med særlige behov. Her tænkes specielt på studerende med små børn, og studerende som kan have specielle ønsker i forhold til at få en praktikplacering i nærheden af deres bopæl. For studerende med specielle behov kan der laves særlige ordninger. Det kan være særligt tilrettelagt praktikforløb, eksempelvis anden tidsmæssig placering eller forlængelse af klinisk undervisning. Ansøgning om særlig ordning sendes til studieadministrationen.

Studenterrådgivning

Studievejleder har mulighed for at henvise studerende med særlige behov til Studenterrådgivningen i Esbjerg.

6 Samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner og kliniske undervisningssteder

Uddannelsesinstitutionen og de kliniske undervisningssteder samarbejder om rammer og vilkår for den studerendes læring samt sammenhængen mellem teoretisk og klinisk uddannelse i overensstemmelse med den viden, de færdigheder og kompetencer, som den studerende skal opnå.

Der indgås aftaler om:

- procedure for godkendelse af kliniske undervisningssteder
- tilrettelæggelse af den kliniske undervisning
- samarbejde mellem studerende, kliniske undervisere og undervisere fra uddannelsesinstitutionen
- procedurer for evaluering og kvalitetssikring af den kliniske undervisning

Samarbejdet er formaliseret på tre niveauer:

- Mellem ledelse af uddannelsesinstitutionen og ledelse på de kliniske uddannelsessteder med henblik på at drøfte, evaluere og videreudvikle samarbejdet og de indgåede aftaler.

- Mellem undervisere og kliniske undervisere med henblik på at nyeste viden om centrale tendenser i erhverv, profession og forskning inddrages i undervisningen og udviklingsprojekter.
- I forhold til de kliniske underviseres ansvar for de studerendes kliniske undervisningsforløb og bedømmelse.

Aftaler vil fremgå af den enkelte uddannelsesinstitutions tillæg til studieordningen.

7 Kriterier for godkendelse af kliniske undervisningssteder

Et klinisk undervisningssted er et ledelsesmæssigt afgrænset område inden for sundhedsområdet og det tilgrænsende sociale område, der af uddannelsesinstitutionen er godkendt som undervisningssted for fysioterapeutstuderende.

Uddannelsesinstitutionen godkender de kliniske undervisningssteder.

Det kliniske undervisningssted er ansvarlig for at sikre rammer og vilkår, som et godkendt klinisk undervisningssted skal leve op til.

Det kliniske uddannelsessted er ansvarlig for, at der foreligger en redegørelse for, hvordan de studerendes evalueringer af den kliniske undervisning indgår i en fortsat kvalitetsudvikling.

Det kliniske undervisningssted forpligter sig til at rapportere til undervisningsinstitutionen hvilke behandlinger og patientsituationer, som den studerende har arbejdet med under de kliniske forløb. Dette for at sikre at den studerende stifter bekendtskab med et tilstrækkeligt varieret udsnit af patientkategorier og behandlinger.

Et klinisk undervisningssted godkendes på baggrund af at kunne opfylde et beskrevet grundlag for klinisk undervisning på konkrete moduler.

Det er en forudsætning for godkendelse, at der er tilknyttet kliniske undervisere, der er fysioterapeuter og som har pædagogiske kvalifikationer svarende til 1/6 diplomuddannelse eller 9 ECTS-point.

De kliniske undervisere forestår og har ansvaret for den kontinuerlige daglige kliniske undervisning og vejledning af studerende på et godkendt klinisk undervisningssted.

Det er en forudsætning, at der på det kliniske undervisningssted er afsat ressourcer til den kliniske undervisning og vejledning.

Grundlaget for godkendelse af kliniske undervisningssteder

Grundlaget for godkendelse af kliniske undervisningssteder omfatter en beskrivelse af de organisatoriske og ledelsesmæssige forhold, de fysioterapifaglige forhold og de uddannelsesmæssige forhold som følger:

Organisatoriske og ledelsesmæssige forhold

Det kliniske undervisningssteds fysioterapeutiske, uddannelsesmæssige og organisatoriske grundlag, rammer og vilkår, herunder en redegørelse for de kliniske underviseres fysioterapifaglige og pædagogiske kvalifikationer og kompetencer.

De fysioterapifaglige forhold

De fysioterapeutiske, tværfaglige og tværsektorielle forhold. Herunder de patientsituationer, -fænomener, -forløb, samt fysioterapeutiske opgaver og -metoder, der danner det faglige grundlag for, at de studerende kan udvikle de kompetencer, der er beskrevet i de relevante moduler.

Uddannelsesmæssige forhold

Undervisningens organisering og tilrettelæggelse, herunder studiemetoder og vilkår for den studerendes deltagelse i den kliniske uddannelse.

De kliniske underviseres funktion i samarbejdet mellem den studerende og underviserne på undervisningsinstitutionen samt studievejlederen.

Lærings- og studiemiljøet, herunder undervisningsfaciliteter, der understøtter de studerendes faglige og personlige læreprocesser i forhold til udvikling af kompetencer i det pågældende modul.

Godkendelse af et klinisk undervisningssted er skriftlig og gælder for 3 år. En godkendelse kan undtagelsesvis være betinget under forudsætning af, at det kliniske undervisningssted inden for en nærmere afgrænset periode skal indfri godkendelseskravene.

Hvis der i godkendelsesperioden sker ændringer, som får væsentlige konsekvenser for studerendes kliniske undervisning og modtagelse af nye studerende, orienterer det kliniske undervisningssted snarest uddannelsesinstitutionen herom.

8 Studieplaner

Den kliniske undervisning og bedømmelse inden for et modul tilrettelægges på grundlag af modulbeskrivelsen og en generel studieplan, der beskriver undervisningsforløbet på det konkrete kliniske undervisningssted.

Med udgangspunkt i den generelle studieplan tilrettelægges en individuel studieplan for den enkelte studerende. Den individuelle studieplan udarbejdes af uddannelsesinstitutionen i samarbejde med den studerende og det kliniske undervisningssted.

En individuel studieplan omfatter aftaler om den studerendes fremmøde, tidspunkter for undervisningen og vejledning, undervisningens indhold og form, studieaktiviteter, herunder aflevering af og tilbagemelding på opgaver o. lign., samt tidspunkter for evaluering og bedømmelse.

Uddannelsesinstitutionen forbereder de studerende på de kliniske undervisningsforløb og erfaringerne fra det kliniske undervisningsforløb inddrages efterfølgende i den teoretiske undervisning.

9 Internationale uddannelsesmuligheder

Formålet med internationale uddannelsesmuligheder i fysioterapeutuddannelsen er at uddanne den studerende til at agere professionelt inden for fysioterapeutens virksomhedsområde i en globaliseret verden.

Der skelnes mellem international erfaring og uddannelsens internationale dimension.

International erfaring vedrører den fysiske mobilitet af studerende og lærere med sigte på at understøtte udviklingen af respekt, tolerance og forståelse for andre kulturer. Særligt med henblik på refleksion over andre sygdoms- og sundhedsbegreber og andre former for udøvelse af fysioterapi.

Dette i forhold til almen forståelse af:

1. sig selv i en globaliseret verden.
2. international mobilitet på arbejdsmarkedet.
3. varetagelse af fysioterapeutiske ydelser til mennesker i Danmark med anden etnisk baggrund.
4. fysioterapeutisk viden og faglig udvikling.

Uddannelsesinstitutionerne indgår lokale aftaler og mobilitetsprogrammer med udenlandske institutioner, med henblik på studenter- samt lærermobilitet, ligesom der findes landsdækkende aftaler for sundhedsområdet. Derudover kan uddannelsen tilrettelægges således, at den

studerende har mulighed for at deltage i fysioterapeutisk nødhjælpsarbejde, som en del af uddannelsen.

Uddannelsens internationale dimension vedrører integration af internationale aspekter i den daglige undervisning. Dette i form af inddragelse af international litteratur, internationale faglige udviklingstendenser, aktiviteter i forbindelse med "Internationalisation at Home" (fx besøg af studerende eller gæsteforelæsere fra andre lande, eller opgaver og projektarbejde i samarbejde med udenlandske institutioner, hvor udvekslingen sker gennem IT-teknologi) og deltagelse i internationale konferencer.

Uddannelsen sigter derfor imod, at den studerende opnår interkulturelle og internationale kompetencer, der indebærer en evne til at reflektere over egne og andres kulturelle værdier og til at forstå, hvordan disse forhold kan influere på fysioterapipraksis.

Internationaliseringen indgår i den daglige undervisning, på tværs af sundhedsuddannelser nationalt eller på en uddannelsesinstitution i udlandet, som er godkendt af uddannelsesinstitutionen.

Den studerende har mulighed for at tage dele af den teoretiske og kliniske uddannelse i udlandet. De fysioterapeutiske uddannelsesinstitutioner har forskellige kontakter og samarbejdsskoler i udlandet og kan hjælpe den studerende med at træffe aftaler om udveksling.

Internationale uddannelsesmuligheder

Formålet med Fysioterapeutuddannelsens internationale arbejde er at uddanne den studerende til at agere professionelt inden for fysioterapeutens virksomhedsområde i en globaliseret verden. De konkrete mål går på at give de studerende internationale erfaringer gennem udvekslingsophold i udlandet og gennem fokus på den internationale dimension i uddannelsens tilrettelæggelse. Målet er at øge de studerendes mulighed for at tilegne sig interkulturelle og internationale kompetencer.

Fysioterapeutuddannelsen har gennem årene opbygget et samarbejde med et internationalt netværk af fysioterapeutuddannelser. Det har sikret førstehåndskendskab til international forskning og dokumentation gennem udveksling af undervisere. Det har også ført til at den ordinære uddannelse søges af et stort antal studerende fra de nordiske lande, at mange unge fra store dele af Europa søger korterevarende studieophold her, samt at mange af vore studerende tager ophold i udlandet som en del af deres uddannelse. Uddannelsen i Esbjerg ser det som en vigtig opgave, at understøtte disse studerende, hvorfor uddannelsen tilbyder hjælp til at tilrettelægge udlandsopholdet og søge om økonomisk støtte.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev indgår i UC Syddanmarks strategi for og organisering af det internationale samarbejde. Bl.a. deltager uddannelsen i professionshøjskolens tværgående Internationale Forum, så gode erfaringer fra andre uddannelser kan inddrages i bestemmelse af internationale aktiviteter på Fysioterapeutuddannelsen. Ligeledes benytter uddannelsen sig af de serviceydelser UC Syddanmarks internationale kontor tilbyder.

Uddannelsen har indgået et strategisk samarbejde med ENPHE (European Network of Physiotherapy Educations) med henblik på at optimere det internationale samarbejde omkring tilrettelæggelse af fysioterapiuddannelse i Europa og med henblik på at skaffe samarbejdspartnere internationalt.

Der er mulighed for de studerende at tage en del af fysioterapeutuddannelsen i udlandet. Uddannelsens internationale koordinator samt det internationale kontor på UC Syddanmark kan hjælpe de studerende med at etablere kontakter i udlandet. Uddannelsen kan foregå i enten de teoretiske forløb, i den praktiske del eller som en blanding af teori og klinisk undervisning. Ved gennemførelse af dele af uddannelsen påhviler det den studerende at dokumentere, at de i udlandet opnåede kompetencer svarer til de kompetencer den studerende ville have opnået gennem studiet i Danmark. Den studerende kan deltage i udlandsophold i modul 9, 12 eller 13, som afsluttes med henholdsvis en intern, en ekstern og en intern eksamen ved hjemkomsten.

Kliniske udvekslingsophold i udlandet finder sted i kliniske områder, der ikke har en "stående" godkendelse fra uddannelsesinstitutionen. Det er ikke muligt for uddannelsen at besøge alle de udenlandske kliniske undervisningssteder de studerende ønsker at benytte. Godkendelse af udenlandske kliniske uddannelsessteder sker derfor på baggrund af retningslinjer udarbejdet af UC Syddanmarks internationale kontor, af den studerendes beskrivelse af praktikstedet, beskrivelse af formål for praktikken og praktikkens indhold. Formål og indhold skal ækvivalere det i studieordningen skitserede formål og indhold. Det påhviler den studerende at skaffe skriftlig accept fra den udenlandske institution om modtagelse af den studerende. Uddannelsen anbefaler, at kliniske udvekslingsophold sker i modul 9, 12 eller 13.

Der er mulighed for at søge økonomisk støtte til udenlandsophold gennem bl.a. Nordisk Råd og EU.

10 Prøver og bedømmelser

Efter hvert modul foretages der en bedømmelse. Bedømmelsen kan være en ekstern prøve eller en intern prøve.

Eksterne prøver bedømmes af eksaminatorer og censorer, hvor censorer er beskikket af Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Interne prøver bedømmes af mindst én eksaminator fra uddannelsesinstitutionen.

Den enkelte institution kan fastsætte regler om prøveforudsætninger i de enkelte moduler, der alene finder anvendelse på den pågældende institution. Ved prøveforudsætninger forstås aflevering af projekter og portfolio (En portfolio er den studerendes eget udvalg af repræsentative arbejder inden for et givet felt, samlet, beskrevet og reflekteret gennem en periode og med henblik på vurdering) mv. samt opfyldelse af deltagelsespligt i den teoretiske undervisning.

I de kliniske prøver er det desuden en forudsætning, at den studerende har udvist den studieaktivitet, der er beskrevet i den studerendes individuelle kliniske studieplan.

10.1. Oversigt over bedømmelser i uddannelsen

Moduler	Prøveform	Bedømmelse	Skala
---------	-----------	------------	-------

Modulprøve 1	Skriftlig	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 2	Praktisk	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 3	Mundtlig teoretisk	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 4	Skriftlig + praktisk	Ekstern	7 trins-skalaen
Modulprøve 5	Skriftlig + mundtlig	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 6	Skriftlig + video	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 7	Mundtlig teoretisk	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 8	Mundtlig + praktisk	Ekstern	7 trins-skalaen
Modulprøve 9	Praktisk	Intern Klinisk	Bestået/ikke-bestået
Modulprøve 9 international	Mundtlig	Intern	Bestået/ikke-bestået
Modulprøve 10	Skriftlig + mundtlig i Esbjerg	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 11	Skriftlig	Ekstern	7 trins-skalaen
Modulprøve 12	Mundtlig + praktisk	Ekstern Klinisk	7 trins-skalaen
Modulprøve 13	Skriftlig	Intern	7 trins-skalaen
Modulprøve 14	Skriftlig + mundtlig	Ekstern	7 trins-skalaen

10.2 Retningslinjer for bedømmelse

Den studerende kan indstille sig til den samme prøve tre gange. Beståede prøver kan ikke tages om. Tilmelding til et modul medfører, at den studerende automatisk indstilles til eksamen i det pågældende modul.

En prøve betragtes som påbegyndt med hensyn til antallet af eksamensforsøg, medmindre den studerende har foretaget rettidig afmelding. Afmelding kan finde sted frem til prøvens begyndelse, medmindre en anden afmeldingsfrist er fastsat af uddannelsesinstitutionen.

Manglende opfyldelse af evt. prøveforudsætninger, der er fastsat af institutionen i det lokale tillæg til studieordningen anses for automatisk framelding til modulet.

Prøver aflægges på dansk. Hvor forholdene gør det muligt, kan institutionen tillade en eksaminand, der ønsker det, at aflægge en prøve på et fremmedsprog.

Den studerende skal inden udgangen af 2. semester efter studiestart indstille sig til den eller de prøver, den studerende skal deltage i inden udgangen af 2. semester. Prøven eller prøverne skal være bestået inden udgangen af 4. semester efter studiestart for, at den studerende kan fortsætte uddannelsen på 5. semester.

Ved bedømmelse af professionsbachelorprojektet skal der udover det faglige indhold også lægges vægt på eksaminandens formulerings- og staveevne, hvis eksamenspræstationen er affattet på dansk, idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest.

De eksterne og interne prøver, der ligger i studiets tre første år skal være bestået før den studerende kan afslutte bachelorprojektet.

Eksamensregler, der alene finder anvendelse for den enkelte institution, fremgår af det lokale tillæg til studieordningen.

10.3 Særlige prøvevilkår

Studerende, der opfylder betingelserne herfor kan tilbydes særlige prøvevilkår efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser.

Jf. BEK. nr. 714 af 27/06/2012 Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser (§ 17) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 18) skal uddannelsen tilrettelægge særlige prøvevilkår med henblik på at stille studerende ens ved prøverne.

“Uddannelsesinstitutionen tilbyder særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med tilsvarende vanskeligheder samt til studerende med et andet modersmål end dansk, når institutionen vurderer, at dette er nødvendigt for at ligestille disse studerende med andre i prøvesituationen. Det er en forudsætning, at der med tilbuddet ikke sker en ændring af prøvens niveau.”

Det er den studerendes ansvar at søge om særligt tilrettelagte prøvevilkår

Den studerende kontakter sin studievejleder, der - sammen med den studerende - vurderer det konkrete behov.

Den studerende skal kunne fremlægge dokumentation for funktionsnedsættelsen. Dokumentation kan ske i form af ordblindetest eller visitationstest hertil. Dokumentation opbevares i den studerendes sagsmappe på studiekontoret.

På baggrund af studievejledning sender den studerende skriftlig ansøgning (evt. mail) til studiekontoret.

Af henvendelsen skal det fremgå, til hvilket modul der søges om særligt tilrettelagte prøvevilkår og der skal tilkendegives ønske om den særlige tilrettelæggelse.

Henvendelsen skal fremsendes tidligst muligt efter modulets start.

Henvendelsen gælder kun for den aktuelle modulprøve, idet bedømmelsesformerne varierer fra modul til modul.

Henvider en studerende sig efter udformning af eksamensplanen, kan ønsket om mere tid ikke imødekommes.

Eksamensreglement

Eksamensreglementet knytter sig til Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser BEK nr. 714 af 27/06/2012 (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser).

Tilrettelæggelse og planlægning

I modulbeskrivelserne findes beskrivelser af alle interne og eksterne prøver/eksaminer, indeholdende formål, form, rammer, forløb, bedømmelsesgrundlag, bedømmelseskriterier, bedømmere og regler for reeksamen.

Retningslinjer for prøve/eksamen i det enkelte modul præsenteres af underviser for de studerende ved fagets påbegyndelse. Det påhviler underviserne at gøre de studerende bekendt med, hvilke mål og krav der er væsentlige for prøverne.

Ved eksterne prøve/eksaminer beskikkes censorer fra censorkorpset under Uddannelses- og forskningsministeriet. Deadline for beskikkelse af censorer til det efterfølgende semesters eksamenstermin er henholdsvis 1. juni og 1. december og for bacheloreksamen 3 måneder før eksamen.

Ved interne prøver medvirker enten 1 eksaminator eller 2 eksaminatorer.

For hvert semester udarbejdes en oversigt over alle interne og eksterne prøver/eksaminer i det pågældende semester. Eksamensoversigten offentliggøres på Blackboard.

Adgang til eksamen

Som studieaktiv er man automatisk tilmeldt prøven/eksamen.

Frem til 1. september 2014 skal afmelding til prøve/eksamen ske senest 10 hverdage før eksamen/aflevering af skriftligt produkt til eksamen. Den studerende afmelder ved skriftlig henvendelse til studiekontoret.

Fra 1. september 2014 vil afmelding til prøve/eksamen efter start på modulet koste et eksamensforsøg.

Et prøve-/eksamensforsøg er tillige brugt, når prøven/eksamen er begyndt, eller den studerende er udeblevet. Dette gælder dog ikke, hvis den studerende bliver forhindret i at deltage på grund af sygdom (§ 7). I det tilfælde skal der foreligge dokumentation for sygdomsfraværet i form af en "tro og love erklæring". Den studerende er ansvarlig for at aflevere tro og love erklæringen til studiekontoret senest 3 hverdage efter eksamens afholdelse.

Tidspunktet for sygeeksamen meddeles senest 3 dage efter, den studerende har meldt sig rask.

Oplysninger om prøvetidspunkt offentliggøres på det enkelte holds side på Blackboard, eller sendes direkte via mail til de studerende ved reeksamination senest 5 hverdage før prøven/eksamen.

For sent fremmøde til en skriftlig prøve/eksamen giver mindre tid til besvarelse, da prøven/ eksamenen slutter, hvor den er planlagt til at afsluttes.

For sent fremmøde til en mundtlig prøve/eksamen og en praktisk prøve/eksamen betyder, at man har brugt ét forsøg.

For sen aflevering af et skriftligt produkt betyder, at man har brugt ét forsøg.

Den studerende har ret til 3 forsøg til samme prøve/eksamen. Fysioterapeutuddannelsen kan tillade yderligere prøvegange, hvis det er begrundet i usædvanlige forhold (§ 6 stk. 3).

Ansøgning om yderligere prøveforsøg sendes skriftligt og begrundet til studielederen.

De prøver, den studerende efter bekendtgørelsen skal deltage i inden udgangen af det 1. studieår efter studiestart skal være bestået inden udgangen af den studerendes 2. studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte uddannelsen (§ 8 stk. 1).

Reeksamen

Ved en ikke bestået prøve/eksamen afholdes en ny prøve/eksamen snarest muligt. Tidspunktet for reeksamen fremgår af eksamensoversigten. Eksaminator og censor konfirmerer aftalen, inden eksamensbordet forlades.

Reeksamination i modul 9 tilrettelægges snarest efter den kliniske periode.

En studerende, der har været forhindret i at gennemføre en prøve/eksamen på grund af dokumenteret sygdom, skal have mulighed for at aflægge prøve/eksamen snarest muligt.

Er det en prøve/eksamen, der er placeret i uddannelsens sidste eksamenstermin, skal eksaminanden have mulighed for at aflægge prøve/eksamen i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Ved en reeksamination til en intern prøve kan såvel eksaminator som den/de studerende anmode om, at der deltager en medeksaminator.

Beståede prøver/eksaminer kan ikke tages om (§ 6 stk. 1) og alle prøver skal bestås (§ 33 stk. 3) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 34 stk. 3).

Prøveformer/eksamensformer

Prøverne/eksaminerne tilrettelægges som individuelle eller gruppeprøver/eksaminer. Der kan højst deltage 4 studerende ved en gruppeprøve. I særlige tilfælde kan den studerende vælge en individuel prøve efter aftale med studiekoordinator. Det skal sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse af eksaminanderne (§ 10) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 12).

Prøverne/eksaminerne er enten interne eller eksterne.

Ved interne prøver/eksaminer foretages bedømmelsen af én eller flere undervisere udpeget af uddannelsesinstitutionen (eksaminator/medeksaminator) (§ 32 stk. 2) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 33 stk. 2).

Ved eksterne prøver/eksaminer foretages bedømmelsen af eksaminator og af en censor beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser og Uddannelsesstøtte (§ 32 stk. 3) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 33 stk. 3)

Prøverne/eksaminerne kan være skriftlige, mundtlige, praktiske eller kombinationer heraf. Eksamensformen fremgår af modulbeskrivelserne.

Udfærdigelse af skriftlige opgaver skal følge retningslinjer i "Redaktionelle krav" (se bilag til denne studieordning) (§9 stk. 2) (fra 1. september 2014 – BEK nr.1519 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om prøver i erhvervsrettede videregående uddannelser § 10 stk. 2)

Prøveafholdelse/eksamensafholdelse

Prøver/eksaminer med mundtlig og praktisk besvarelse er offentlige (§ 12 stk. 1) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 1). Uddannelsesinstitutionen kan dog fravige bestemmelsen i stk. 1, hvis der foreligger særlige omstændigheder, herunder hvor hensynet til eksaminanden taler herfor (§ 12 stk. 3) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 3). Kliniske prøver/eksaminer med patientdeltagelse er kun offentlige med patientens tilladelse (§ 12 stk. 2) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 2). Lyd- og /eller billedoptagelser af en prøve er ikke tilladt, medmindre optagelserne sker som en del af prøveforløbet (§12 stk. 5) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 5).

Ved en individuel prøve/eksamen, hvor eksaminanden eksamineres på grundlag af et gruppefremstillet produkt, må de øvrige medlemmer af gruppen ikke være til stede i prøvelokalet, før de selv er blevet eksamineret (§ 12 stk. 4) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 4).

Eksamen aflægges på dansk og evt. svensk eller norsk (§ 16) (efter 1. september 2014 § 17). Har undervisningen i et fag været på et fremmedsprog (engelsk), aflægges prøven/eksamenen på dette sprog.

Under votering må kun eksaminator og censor være til stede. Institutionen kan dog bestemme, at kommende eksaminatorer kan overvære en votering (§ 12 stk. 6) (efter 1. september 2014 § 13 stk. 6).

Ved karaktermeddelelsen til den studerende er der ikke offentlig adgang, med mindre den studerende selv ønsker det.

Efter votering anføres eksamensresultatet straks i eksamensprotokollen. Herefter gives karakteren mundtligt til den studerende.

Censor og eksaminator underskriver eksamensprotokollen og afleverer den til ansvarlig studiesekretær på Fysioterapeutuddannelsen efter endt prøve-/eksamensforløb.

Kan protokollen ikke afleveres, tages en kopi af protokollen, som eksaminator beholder. Protokollen lægges i Fys. postkassen.

I tilfælde af at 2 eksaminatorer ikke kan enes om bestået/ikke bestået, skal præstationen omregnes til en karakter.

Den i eksamensprotokollen anførte karakter indskrives på eksamensbeviset, og protokollen gemmes i 30 år.

Hjælpemidler

Under prøven/eksamenen er anvendelse af hjælpemidler - herunder elektroniske - tilladt, med mindre der i reglerne for den enkelte prøve/eksamen er fastlagt begrænsninger i anvendelsen (§ 14) (efter 1. september 2014 § 15).

Institutionen kan fastsætte begrænsning i adgangen til at anvende elektroniske hjælpemidler af kapacitetsmæssige grunde (§ 14 stk. 2) (efter 1. september 2014 § 15 stk. 2).

Eksaminandadfærd

En studerende, der under en prøve/eksamen skaffer sig eller giver en anden studerende uretmæssig hjælp til besvarelse af en opgave eller benytter ikke tilladte hjælpemidler, skal af institutionen bortvises fra prøven/eksamenen (§ 18) (efter 1. september 2014 § 19). En bortvisning medfører, at en eventuel karakter for den pågældende prøve/eksamen bortfalder, og at den studerende har brugt en prøveindstilling/et prøve-/eksamensforsøg (§ 18 stk. 5) (efter 1. september 2014 § 19 stk. 5). Se endvidere § 18 stk. 2, 3 og 4 (efter 1. september 2014 § 19 stk. 2, 3 og 4). En eksaminand skal ved aflevering af en skriftlig besvarelse med sin underskrift, der kan være digital, bekræfte, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp § 18 stk. 6 (efter 1. september 2014 § 19 stk. 6).

Bedømmelse

Bedømmelse sker efter reglerne i Bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse BEK nr. 262 af 20/03/2007. Se i øvrigt afsnittet omkring "Bedømmelser i Uddannelsen"

Ved bedømmelse af bachelorprojektet skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på eksaminandens formulerings- og staveevne. Det er fastsat i modulbeskrivelsen for bachelorprojektet, hvorledes formulerings- og staveevne indgår i den samlede bedømmelse af eksamenspræstationen (Bek nr. 714 af 27/06/2012 Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser §4 stk. 2 pkt. 13 og § 33 stk. 2) (efter 1. september 2014 §4 stk. 2 pkt. 15 og § 34 stk. 2), idet det faglige indhold dog skal vægtes tungest. I modulbeskrivelsen for modul 14 hedder det, at den studerende skal kunne anvende korrekt sundhedsvidenskabelig terminologi, kunne anvende referencesystem korrekt samt anvende korrekt dansk stavning og tegnsætning (undtagelser herfra jf. Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser) (efter 1. september 2014 BEK nr. 1519 af 16/12/2013).

Ved skriftlige prøver/eksaminer, hvor bedømmelsen ikke meddeles eksaminanden umiddelbart efter prøven/eksamenen, fastsætter institutionen en dato, hvor bedømmelsen vil blive bekendtgjort. Datoen anføres på eksamensoversigten (§ 34).

Klage over eksaminer

Klager over forhold ved prøver/eksaminer indgives af den studerende til institutionen senest 2 uger efter, at bedømmelsen af eksamen er bekendtgjort. Klagen skal være skriftlig og begrundet (§ 39) (efter 1. september 2014 § 40) og sendes til studieadministrationen.

Klagen kan vedrøre (§ 41) (efter 1. september 2014 § 42):

1. Prøvegrundlaget/eksamensgrundlaget, herunder spørgsmål, opgaver og lignende samt dets forhold til uddannelsens mål og krav.
2. Prøveforløbet/eksamensforløbet.
3. Bedømmelsen.

Klagen forelægges eksaminator og censor, som udtaler sig inden for en frist af 2 uger. Herefter skal klageren have lejlighed til at kommentere udtalelserne inden for en frist af 1 uge.

Afgørelse af klagen træffes af institutionen (§ 42) (efter 1. september 2014 § 43).

Afgørelsen (§ 43) (efter 1. september 2014 § 44), der skal være skriftlig og begrundet, kan være:

1. En ny bedømmelse (dog ikke ved mundtlige prøver).
2. Tilbud om ny prøve/eksamen (ny censor ved eksterne prøver/eksaminer).
3. At klageren ikke får medhold i klagen.

Se i øvrigt kapitel 10 i Bekendtgørelse om prøver og eksamen i erhvervsrettede videregående uddannelser Bek. nr. 714 af 27/06/2012 (efter 1. september 2014 BEK nr. 1519 af 16/12/2013).

Til omprøve og ombedømmelse udpeges nye bedømmere (§ 44 stk. 2) (efter 1. september 2014 § 45 stk. 2)

Anker over afgørelser truffet af institutionen

Den/de studerende kan inden for 2 uger indbringe institutionens afgørelse vedrørende faglige spørgsmål (§ 45 stk. 3) (efter 1. september 2014 § 46 stk. 3) for det af institutionen nedsatte ankenævn (§ 46) (efter 1. september 2014 § 47), der træffer afgørelse.

Ankenævnet består af to beskikkede censorer, en eksamensberettiget lærer og en studerende inden for fagområdet. Ankenævnets afgørelse kan gå ud på:

1. En ny bedømmelse (ombedømmelse) ved nye bedømmere.
2. Tilbud om en ny prøve/eksamen ved nye bedømmere.
3. At klagerne ikke får medhold i anken.

Ankenævnet nedsættes ad hoc. Se i øvrigt Bekendtgørelse om prøver og eksamen ved erhvervsrettede videregående uddannelser Bek. nr. 714 af 27/06/2012 kap. 10 § 45-49 (efter 1. september 2014 BEK nr. 1519 af 16/12/2013 § 46-50).

Klager over afgørelser truffet af en institution eller ankenævn

Klager over afgørelser truffet af en institution eller ankenævn kan indbringes for Uddannelses- og Forskningsministeriet når klagen vedrører retlige forhold.

Se i øvrigt Bekendtgørelse om prøver og eksamen ved erhvervsrettede videregående uddannelser Bek. nr. 714 af 27/06/2012 kap. 11 § 50 (efter 1. september 2014 BEK nr. 1519 af 16/12/2013 kap. 11 § 51).

Særlige prøvevilkår

Studerende, der opfylder betingelserne herfor kan tilbydes særlige prøvevilkår efter lov om specialpædagogisk støtte ved videregående uddannelser. Studievejleder kontaktes med henblik herpå.

11 Deltagelsespligt

Den studerendes udvikling af kompetencer til samarbejde og relationsarbejde samt manuelle og kropslige erfaringer og færdigheder fordrer en høj grad af deltagelse i undervisningen og læringsaktiviteterne på modulerne. Der er tale om erfarings- og oplevelsesbaserede læreprocesser, der retter sig mod vidensformer, som er proces og handlingsorienterede, hvilket kræver tilstedeværelse og aktiv deltagelse som forudsætning for et tilstrækkeligt læringsudbytte og opnåelse af kompetencer.

Den studerende har deltagelsespligt i lærings- og undervisningsaktiviteter af ovenstående type samt i den teoretiske undervisning. Uddannelserne beskriver lokalt den gældende praksis for håndtering af denne deltagelsespligt.

Det fremgår af den enkelte institutions lokale tillæg til studieordningen i hvilke moduler der er deltagelsespligt i de teoretiske uddannelsesperioder og hvilke krav der stilles til dokumentation for studerendes deltagelse.

I de længerevarende kliniske uddannelsesperioder skal den studerende deltage i planlagte og målrettede undervisnings- og vejledningsforløb rettet mod eksemplariske patientforløb og fysioterapisituationer med henblik på at udvikle de beskrevne kompetencer i modulet.

De studerendes deltagelsespligt i de kliniske undervisningsperioder har et omfang på gennemsnitligt 30 timer om ugen. Den kliniske underviser attesterer, at den studerende har opfyldt deltagelsespligten. Den kliniske undervisers attestation er en forudsætning for at den studerende kan indstilles til den interne kliniske prøve i det pågældende modul.

Deltagelsespligt

Det fremgår af modulbeskrivelserne jvf. afsnit 14, hvor der er deltagelsespligt i de teoretiske uddannelsesperioder, og hvilke krav der stilles til dokumentation for studerendes deltagelse samt registrering af deltagelse.

Uddannelsesinstitutionen registrerer den studerendes opfyldelse af deltagelsespligten. Opfyldes deltagelsespligten ikke, kan den studerendes automatiske indstilling til prøve eller bedømmelse i det pågældende modul trækkes tilbage.

Såfremt en studerendes deltagelse i undervisningen herunder gruppearbejde ikke udgør et tilstrækkeligt grundlag for lærerens vurdering af den studerendes deltagelse, kan den studerende ekstraordinært pålægges skriftligt at redegøre for:

- Hvilke læringsmæssige overvejelser den studerende har gjort sig.
- Hvad den studerende har tilegnet sig af viden og færdigheder.
- Hvordan den studerende ser denne viden og disse færdigheder i forhold til den fysioterapeutiske profession.

Hvis underviser, efter at den studerende har afleveret sin redegørelse, fortsat er i tvivl om, hvorvidt den studerende når de uddannelsesmæssige mål, forelægges sagen for studieleder, og den studerende vil derefter blive indkaldt til en samtale om den studerendes videre studieforløb. Resultatet af denne samtale kan føre til en aftale om enten fremtidig acceptabel deltagelse, en advarsel, eller en beslutning om, at den pågældende ophører med uddannelsen - eller omgør dele af studiet.

En studerende som ikke har været studieaktiv (defineret som, ikke at være gået op til mindst én eksamen indenfor det seneste år) kan bortvises fra uddannelsen.

Sygdom og fravær

I kliniske undervisningsperioder har den studerende pligt til at melde til sit kliniske undervisningssted i forbindelse med sygdom, eller når andre tvingende grunde forhindrer den studerende i at møde frem. Den studerende følger i øvrigt de regler og kutymmer, der gælder for stedet.

Den studerende skal melde afbud til møder i sin studiegruppe, vejledning, og lignende i forbindelse med sygdom, eller når andre tvingende grunde forhindrer den studerende i at møde frem. Afbud meddeles normalt så tidligt som muligt og altid inden det tidspunkt, den studerende skulle have mødt.

Akutte sygdomsmeldinger, som berører eksamensforløb, meddeles administrationen telefonisk. Tro og love erklæring fremsendes efterfølgende til uddannelsen senest 3 hverdage efter eksamen.

Administrationen bekræfter skriftligt for modtagelsen af denne til den studerende.

Tro og love erklæringen registreres i posten og arkiveres under den studerendes personsag.

Ved længerevarende sygdom, hvor det forventes at dette får indflydelse på det normerede studieforløb, tager den studerende kontakt til studievejlederen. Studievejlederens rolle er, at afklare hvilke muligheder den studerende har i forbindelse med fortsættelse af studieforløbet. Den studerende orienteres herom inden handleplan laves.

Den studerende udfærdiger under vejledning en handleplan for genoptagelse af studiet, som vedlægges tro og love erklæring. Begge fremsendes til administrationen, som registrerer og bekræfter for modtagelse. Herefter drøfter studieleder og studiekoordinator planen og konfirmerer den med eventuelle rettelser. Den studerende informeres skriftligt om udfaldet af drøftelsen.

Medfører sygdomsforløbet, at uddannelsen forlænges kan der søges om SU-sygeklip.

Den studerende kontakter i den forbindelse Uddannelseskontoret i Esbjerg.

Bortvisning

En studerende kan bortvises fra uddannelsesinstitutionen i en periode og i gentagelsestilfælde samt i meget grove tilfælde bortvises helt, hvis den studerende trods skriftlig advarsel:

1. Groft har tilsidesat almindelige regler for samvær med andre studerende eller uddannelsesinstitutionens medarbejdere eller samarbejdspartnere.

2. På grund af vedvarende sygdom, medicin-, alkoholmisbrug eller lignende frembyder en sådan risiko for andres helbred eller sikkerhed, at den studerende ikke bør deltage i klinisk undervisning.
3. En studerende kan i øvrigt bortvises fra uddannelsesinstitutionen, hvis den studerende har gjort sig skyldig i et forhold, der er åbenbart uforeneligt med, at den studerende fortsætter uddannelsen på uddannelsesinstitutionen.

12 Fritagelse (merit)

Det er muligt at opnå fritagelse for dele af uddannelsen på baggrund af allerede opnåede kvalifikationer. Fritagelsen gives på baggrund af dokumenteret gennemført undervisning eller beskæftigelse, der står mål med den del af uddannelsen, der søges fritagelse for.

Fritagelse sker på baggrund af institutionens vurdering af, hvorvidt tidligere gennemførte undervisningsforløb svarer til teoretiske dele af uddannelsen, samt hvorvidt kvalifikationer opnået gennem beskæftigelse svarer til de mål, der er fastsat for de praktikforløb, der indgår i uddannelsen.

Vurderingen foretages på grundlag af dokumenteret gennemført undervisning og beskæftigelse. Dokumentation for gennemført undervisning vil være formelle prøve- og eksamensbeviser samt kursus- og uddannelsesbeviser. I relation til beskæftigelse vil dokumentation herfor almindeligvis være ansættelsesbeviser, udtalelser og lignende.

Fritagelse gives som egentlig tidsmæssig afkortning af uddannelsen eller som fritagelse for dele af uddannelsen. Afgørelse om fritagelse træffes af uddannelsesinstitutionen.

Merit

Ansøgning om fritagelse/merit sendes til Uddannelseskontoret, som sender ansøgningen til udtalelse hos studielederen. Skriftligt svar på ansøgningen udsendes fra Uddannelseskontoret til den studerende.

Orlov

Man kan først søge orlov når man har bestået prøverne efter 1. studieår. (Se BEK nr. 1486 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser kap 11).

Overvejer man at søge orlov fra studiet kontaktes studievejlederen. Denne kan hjælpe med afklaring af behov for orlov samt vejlede den studerende i forbindelse med udarbejdelse af orlovsansøgning.

Ansøgning om orlov skal indgives skriftligt til Studiekontoret. I brevet, angives perioden for den ønskede orlov samt begrundelse for ansøgning. Studieleder tager stilling til orlovsansøgningen.

Skriftligt svar på ansøgningen udsendes fra Studieadministrationen til den studerende.

I orlovsperioden standses udbetalingen af SU.

Barsel

Af hensyn til studieplanlægning giver den studerende hurtigst muligt skriftlig besked om barsel til studieadministrationen. Ligeledes kontakter den studerende studievejlederen for at planlægge det videre studieforløb. Studievejlederen udfærdiger en plan, som afleveres til studieadministrationen.

Den studerende får herefter skriftlig besked om det videre forløb fra studieadministrationen.

SU-barselsklip kan søges på SU.dk

13 Dispensation

Uddannelsesinstitutionen kan dispensere fra det lokale tillæg til studieordningen, såfremt der foreligger usædvanlige forhold.

Afvigelser i forhold til studieordningen

Dispensationsansøgninger fremsendes til studieadministrationen. Studieleder tager stilling til ansøgningen. Skriftligt svar på ansøgningen udsendes fra studieadministrationen til den studerende.

14 Kvalitetssikring

Kvalitetssikring og -udvikling på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev

Kvalitetssikring og udvikling på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg - Haderslev tager udgangspunkt i profil og værdier beskrevet i kap. 2.

Kvalitet i fysioterapeutuddannelsen er således kendetegnet ved nedenstående, som samtidig angiver målsætninger for Fysioterapeutuddannelsens kvalitets- og udviklingsarbejde.

1. at dimittender fra fysioterapeutuddannelsen kan leve op til de kompetencebehov professionen/erhvervslivet har, samt at dimittender fra fysioterapeutuddannelsen kan leve op til de krav, der stilles i forbindelse med videreuddannelse samt deltagelse i forsknings- og udviklingsarbejde. Det betyder, at studerende ved endt grunduddannelse er i besiddelse af de kompetencer, som beskrives i denne studieordning.
2. at uddannelsen holder sig systematisk orienteret om studieaktivitet og studiestatus samt dimittenders arbejdsmarkedssituation og benytter denne viden til kvalitetssikring og udvikling af uddannelsen.
3. at eksterne interessenter inddrages i kvalitetssikring og udvikling af uddannelsen.
4. at der på uddannelsen er god kontakt, dialog, deltagelse, demokrati og synlighed; ansigt til ansigt eller gennem IKT. Dette gælder i forhold til alle dvs. studerende, undervisere, administrativt personale og servicemedarbejdere.
5. at der er fælles ansvar for læring og udvikling både i forbindelse med studerende og i den samlede organisationen som sådan.

6. at der er dybde og bredde i undervisernes faglige, almen faglige og personlig kompetencer som gruppe betragtet.
7. at der er optimal udnyttelse af de menneskelige, økonomiske, fysiske og elektroniske ressourcer, uddannelsen har til rådighed.
8. at der er engagement, både fagligt og socialt.
9. at der er et godt arbejds- og studiemiljø.
10. at der er samarbejde mellem uddannelsen og øvrige parter på UC Syddanmark.
11. at der er samarbejde med andre fysioterapeutuddannelser nationalt og internationalt.
12. at der er samarbejde mellem uddannelsen og erhvervslivet/praksis med henblik udvikling og udveksling af værdier og normer.
13. at der er samarbejde med forsknings- og udviklingsmiljøer på og udenfor universiteterne.
14. at der er klar ansvarsplacering for kvalitetssikrings- og udviklingsarbejde på uddannelsen, samt afsat ressourcer hertil, som står i rimeligt forhold til effekten af arbejdet.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg - Haderslev sikrer strategisk kvalitet og udvikling af uddannelsen gennem formaliseret dialog og samarbejde, udvikling af eksplicite procedurer, iværksættelse af udviklingsaktiviteter/projekter samt udviklings- og kontrolevalueringer. Således kvalitetssikres og udvikles på flere måder:

1. gennem organisering af uddannelsen og dens kontekst i professionshøjskolen, uddannelsen er en del af.
2. gennem formaliseret samarbejde med relevante eksterne parter.
3. gennem ekspliciterede procedurer, retningslinjer og arrangementer.
4. gennem ansættelse af personale.
5. gennem udviklingsprojekter.
6. gennem studievejledning og faglig vejledning, frafalds- og behovsundersøgelser samt dimittendundersøgelser.
7. gennem APV-undersøgelser blandt ansatte og studerende.
8. gennem summative og formative evalueringer af uddannelsen, de enkelte læringsforløb prøver/eksaminer, samt procedurer til opfølgning evalueringerne.

Kvalitetssikring og udvikling gennem organisering af uddannelsen og dens kontekst i professionshøjskolen

Fysioterapeutuddannelsen er organisatorisk placeret i Professionshøjskolen University College Syddanmark, som udbyder sundhedsfaglige uddannelser, pædagogiske uddannelser og samfunds-faglige grund-, efter- og videreuddannelser. Til UC Syddanmark er endvidere tilknyttet undervisningscentre samt forskellige videncentre.

Fysioterapeutuddannelsen søger i Professionshøjskolen at udnytte de kvalitets- og udviklingspotentialer, der

ligger i bredden af uddannelsesudbuddet, samt de fordele der ligger i at være flere om at udføre og udvikle uddannelsesopgaver. Der er således:

1. Fastlagte møder mellem ansatte/studerende placeret forskellige steder horisontalt og vertikalt i professionshøjskolens organisation.
2. Fælles evaluerings, kvalitetsudviklings- og dokumentationsenhed med det øvrige UC Syddanmark.
3. Fælles internationalt udvalg/forum for UC Syddanmark.
4. Fælles forskningstilknytningsaftaler med universiteter.
5. Fælles udnyttelse af økonomiske og fysiske ressourcer – fællesadministration, fælles indkøb, kantine, konferencesal, idrætsfaciliteter, bibliotek etc.
6. Fælles informations- og kommunikationsstrategi samt politikker herfor, med henblik på, at fremme videndeling og læring i organisationen.
7. Udsendelse af nyhedsbreve på intranet for ansatte og studerende samt fælles hjemmeside, som giver mulighed for intern videndeling.
8. Fælles underviserdeltagelse i tværfaglige udviklings- og forskningsprojekter samt i efter/videreuddannelsesaktiviteter i UC Syddanmark.
9. Fælles konferencer og temadage med interne eller eksterne oplægsholdere for undervisere og studerende.
10. Udvikling og iværksættelse af tværfaglige forløb af kortere eller længere varighed på grunduddannelserne.
11. Kontakter mellem ansatte i forbindelse med personaleforeningens aktiviteter og bofællesskab med andre uddannelser. Her skabes uformelt synlighed omkring interesseområder og menneskelige ressourcer, der findes i organisationen, hvilket giver mulighed for udnyttelse af hinandens kompetencer.
12. Kontakter mellem studerende repræsenterende forskellige uddannelser i organisationen skabt i uformelle sammenhænge; studiecafe, idrætsforening mv.

Kvalitet og udvikling gennem organisering lokalt på fysioterapeutuddannelsen

På fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er der delegeret arbejdsfunktioner med klar placering af ansvar og der afholdes faste møder, som omhandler videndeling, koordinering, vurdering og udvikling af uddannelsen. Lærergruppens samarbejde og ledelse er organiseret omkring moduler og fag. Herudover er der overordnede funktioner for undervisere knyttet til studiekoordination, praktikkoordination, kvalitetskoordination samt international koordinatorfunktion. Ligeledes varetager udvalgte kliniske undervisere "skolekoordinator"-funktionen for de kliniske undervisningssteder og skal således sammen med praktikkoordinator koordinere den teoretiske og praktiske del af uddannelsesforløbet for de studerende, ligeledes iværksætte udviklingstiltag som fremmer udveksling mellem teori og praksis.

På uddannelsen holdes faste møder mellem uddannelse og kliniske undervisersteder, mellem ansatte og studerende, mellem studerende, ansatte og eksterne interessenter.

Uddannelsen søger gennem indretning af de fysiske omgivelser at fremme synlighed, kontakt og dialog mellem ansatte og studerende. Baggrunden herfor er en forståelse af at disse faktorer har betydning for hurtig problemidentificering og idéudvikling i forhold til uddannelsen.

Virtuelt har uddannelsen løbende intern kommunikation på internt konferencesystem. Dette er organiseret, så

ansatte og studerende uafhængigt af tid og rum har fleksibel adgang til at føre dialoger om uddannelsen og opretholde kontakt.

De ansatte ser dagligt på konferencerne og er dermed i stand til hurtigt at handle, hvis der afsløres uafklarede forhold eller problemer omkring uddannelsen.

Kvalitetssikring og udvikling gennem samarbejde med eksterne parter

Som et led i kvalitetssikring og udvikling af Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev samarbejder institutionen med eksterne parter internationalt, nationalt og regionalt. Se afsnit 4 om uddannelsens profil, samt afsnit 13 om demokrati og indflydelse på Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev.

Lokalt indgår fysioterapeutuddannelsen i formelt samarbejde med andre videregående uddannelser i nærområdet om udvikling af bymæssigt studiemiljø og studenterrettede tiltag.

I forbindelse med undervisningsforløb er uddannelsen i løbende dialog med faste samarbejdspartnere, hvis udviklingsbehov delvist søges dækket gennem undervisningsaktiviteter involverende studerende. Ligeledes inddrages patientforeninger i undervisningen bl.a. ved den såkaldte patientpartnerordning. Herved sikres løbende dialog med vigtige eksterne parter fra det omgivende samfund.

Kvalitetssikring og udvikling gennem ekspliciterede procedurer, retningslinjer o. lign.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev har etableret retningslinjer, procedurer o. lign. med henblik på kvalitetssikring og udvikling jf. afsnit 9. Der foreligger endvidere procedurebeskrivelse for evalueringer (se nedenfor)

Uddannelsen har løbende vurdering og kontinuerlig tilretning af modulbeskrivelserne, så de fremstår som tydeligt retningsgivende for procedurer omkring undervisningen.

Kvalitetssikring og udvikling gennem ansættelse og kompetenceudvikling af personale

Uddannelsen sikrer kvalitet og udvikling ved i ansættelse og udvikling af undervisere at inddrage uddannelsens ekspliciterede ansættelsesprocedure. Det er et krav, at samtlige nyansatte undervisere lektorbedømmes. I forbindelse med ansættelse af nye undervisere er der en tutorordning, som skal sikre muligheder for at nyansatte kan varetage undervisningen kvalitetsmæssigt forsvarligt.

Kvalitetssikring og udvikling gennem udviklingsprojekter

Der iværksættes løbende udviklingsprojekter med henblik på udvikling af uddannelsen. Disse projekter inddrager dels undervisere, dels studerende og dels en kombination af begge grupper. Uddannelsen kan inddrage videncentre, kvalitetssikringsenheden i UC Syddanmark eller andre i projekterne.

Kvalitetssikring og udvikling gennem studievejledning, faglig vejledning etc.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev har etableret studievejledning som indeholder indslusningsvejledning, gennemførselsvejledning herunder faglig studievejledning samt udslusnings/erhvervsvejledning.

I forbindelse med studerende som ønsker at forlade Fysioterapeutuddannelsen har institutionen udarbejdet en procedure, som skal forsøge at forhindre frafald eller at uddannelsen får kendskab til hvorfor uddannelsen forlades.

Kvalitetssikring og udvikling gennem APV-undersøgelser

Sikkerhedsorganisationen på Det Sundhedsfaglige Fakultet står med jævne rum for undersøgelser af ansattes og studerendes arbejdsmiljø. Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev er meget

opmærksom på, at et godt studie/arbejds miljø har afgørende betydning for kvalitet, og udvikling i uddannelsen, hvorfor der følges op på disse undersøgelser.

Kvalitetssikring og udvikling gennem summative og formative evalueringer af uddannelsen og de enkelte læringsforløb.

Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg og Haderslev evaluerer internt og ved inddragelse af eksterne parter dvs. via eksterne censorer og parter fra det fysioterapeutiske praksisfelt. Endvidere indgår uddannelsen med mellemrum og på initiativ af Uddannelses- og Forskningsministeriet i akkrediteringsrunder.

Alle typer af evalueringer – summative og formative - benyttes til dokumenteret kvalitetssikring og udvikling af uddannelsen og læringsforløbene. Her benyttes både faste tilbagevendende evalueringer og evalueringer beregnet til enkeltformål. De faste evalueringer kan vise behov for at supplere med sidstnævnte type, som er dybdegående evalueringer. Alle undervisere evaluerer egen undervisning med de studerende.

Det indgår dog i uddannelsens overvejelser om evalueringer, at disse bør være af et omfang, så man undgår "evalueringstræthed" blandt studerende og ansatte.

Evalueringstyper:

Kompetenceevaluering/kontrolevaluering

Ved eksterne prøver evalueres de studerendes samlede faglige niveau af en censor fra Fysioterapeutuddannelsens censorkorps via censorrapporter. Hvert semester gennemses alle prøveresultater samt censorrapporter af studieleder, som opsummerer tendenser, forelægger disse til drøftelse blandt medarbejdere og evt. iværksætter handling på baggrund heraf.

Summative elektroniske evalueringer

Studerendes evaluering foretages som 5 minutters screeningsundersøgelse efter hvert enkelt modul. Findes der anledning til yderligere uddybning går studiekoordinator i dialog med de studerende og foretager eventuelt en dyberegående evaluering. Evalueringens resultater drøftes med de øvrige undervisere og studieleder med henblik på eventuel efterfølgende intervention.

Formativ evaluering

I slutningen af hvert modul laver undviserne sammen med de studerende en mundtlig formativ evaluering af forløbet.

Den formative evaluering kan hjælpe undvisere og ledere med at identificere, hvilke ændringer i undvisningen, der er nødvendige for at de studerende kan komme videre. Denne evaluering er i højere grad udviklingsorienteret. Der er metodefrihed for undviserne i forhold til, hvordan de vil gennemføre disse evalueringer f.eks. interviews, gruppeinterviews, Delfi metode eller andet.

Undviserne skal lave et kort skriftligt referat af evalueringen. Referatet indgår i den samlede evaluering.

"Forudsætningsevalueringer" – evaluering af rammer de studerende tilbydes i.f.t. at arbejde med studieordningens kompetencemål

På baggrund af de elektroniske evalueringer kan uddannelsens studiekoordinator iværksætte forudsætningsevalueringer i form af et udvidet elektronisk spørgeskema. Disse sigter mod at skabe viden i.f.t. de betingelser, der har præget/præger afgrænsede læringsforløb og holde denne viden op mod kendetegn for det, uddannelsen kalder god undvisning:

1. Den tilpasses målsætningen for undervisningen.
2. Den tilpasses tidspunktet for uddannelsen.
3. Den tilpasses det aktuelle indhold i undervisningen.
4. Undervisningen foregår i en kontekst, der er egnet hertil, herunder virtuel kontekst.
5. Den er kendetegnet ved at de studerende deltager aktivt.
6. Engagement hos studerende og undervisere.
7. Den er kendetegnet ved, at det er tydeligt, hvad den går ud på, og at oplysninger herom er tilgængelige for alle. Den retter fokus mod de vigtigste emneområder og arbejdsmetoder bl.a. gennem udpegning af anbefalet undervisningsmateriale.
8. Den er kendetegnet ved, at der udveksles værdier og kundskaber mellem uddannelse og profession, og der inddrages erfaringer fra praktikken og viden om centrale tendenser i professionen.
9. Den fremmer de studerendes forståelse for og bearbejdning af stoffet.
10. Den underbygger de studerendes selvstændighed.

Evaluerings med henblik på synliggørelse og udvikling af studerendes professionsidentitetsdannelse og læringskompetence.

Evaluerings af den kliniske undervisning

Uddannelsen har i samarbejde med praksis udfærdiget 2 elektroniske spørgeskemaer, som anvendes til hhv. de kliniske underviseres selvevaluering af den kliniske undervisning og de studerendes evaluering af samme. Selvevalueringen tager udgangspunkt i kompetenceevaluering og studenterevalueringen er en kontrolevuering af den kliniske undervisning. Hovedfokus er at evaluere læringsmiljø, læringsmetoder og pædagogik.

Kontrolevueringens resultaterne tilgår studieleder, praktikkoordinator og studiekoordinator. Studieleder tager stilling til, om der skal iværksættes handlinger på baggrund af evalueringerne, og hvad disse evt. skal bestå i.

Skemaer udsendes elektronisk i slutningen af de lange kliniske undervisningsperioder på modul 9 og 12.

De kliniske undervisere og de studerende evaluerer i fællesskab forløbet. De kliniske undervisere og de studerende kan tage referat af mødet til eget brug. Referatet kan bruges som dokumentation for den samlede evaluering. Et eventuelt referat opbevares af den kliniske underviser.

Evaluerings af den internationale kliniske undervisning

Studiekoordinator udsender elektronisk spørgeskema til de studerende ved modulets afslutning. Svarene tilgår studiekoordinator og studieleder.

Hensigten er, at uddannelsen kan evaluere og kvalitetsudvikle de internationale praktiksteder.

De kliniske undervisere udfylder elektronisk egen-evaluering, med henblik på at kvalitetssikre egen undervisning. Resultaterne kan den kliniske underviser selv printe ud og de tilgår også studiekoordinator og studieleder. Svarene er anonyme, men indgår i uddannelsens samlede evaluering.

Fælles evaluering af tværfaglige forløb med andre uddannelser i UC Syddanmark.

Efter hvert tværfagligt forløb på modul 5 foretages evalueringer af forløbet. De undervisere, der er tilknyttet forløbet udfærdiger evalueringsspørgsmål til samtlige studerende.

Evalueringresultaterne drøftes efterfølgende af de undervisere, der har gennemført tværfagsforløbet med henblik på udvikling af de efterfølgende. Studieleder og studiekoordinator orienteres om konklusion på drøftelserne og foretager om nødvendigt justeringer af forløbet i samarbejde med de øvrige uddannelser.

Evalueringer i.f.t. nytiltag og/eller ad hoc evalueringer

Ved nye tiltag på uddannelsen beskrives disse med kommissorium udfærdiget af studieleder. I dette kommissorium angives, hvorledes forløbene evalueres, og hvem der er ansvarlig for evaluering samt evt. opfølgning herpå.

I visse tilfælde kan uddannelsen beslutte at få uddybende viden gennem ad hoc-evalueringer, som ligger ud over de ovenfor nævnte "forudsætningsevalueringer". Studieleder har ansvar iværksættelse af disse og udfærdiger som ovenfor kommissorium for evalueringsaktiviteten.

Eksterne evalueringer og akkrediteringer af uddannelsen, iværksat af Uddannelses- og Forskningsministeriet, Sundhedsstyrelsen el.lign.

Regeringsbestemte eksterne evalueringer og akkrediteringer indgår i kvalitetssikring og udvikling af uddannelsen og benyttes af uddannelsen

Peger undersøgelsesresultater på kritisable forhold, udfærdiges handleplan for at rette op herpå. Studieleder er ansvarlig for udarbejdelse og overholdelse af denne.

15 Øvrige forhold

Overflytninger

Jævnfør BEK nr. 1486 af 16/12/2013 Bekendtgørelse om adgang til erhvervsakademiuddannelser og professionsbacheloruddannelser § 34 gælder:

Skift til ny uddannelse på samme eller anden uddannelsesinstitution sker efter reglerne for den nye uddannelse.

Stk. 2. Overflytning til samme uddannelse ved en anden uddannelsesinstitution kan, medmindre der foreligger særlige forhold, tidligst ske, når den studerende har bestået prøver svarende til første studieår på den modtagende uddannelse.

Overflytning fra andre fysioterapeutuddannelser

Skriftlig ansøgning om overflytning til Fysioterapeutuddannelsen, UC Syddanmark sendes til studieadministrationen. Studieleder tager derefter stilling til ansøgningen og studieadministrationen meddeler resultatet til ansøger.

Overflytning til andre hold

Søges skriftligt og begrundet til studieadministrationen. Studieleder træffer beslutning og giver studieadministrationen besked herom. Herfra sendes besked til den studerende.

Overflytninger til andre fysioterapeutuddannelser

Påtænker en studerende overflytning til et andet uddannelsessted skal den studerende tage kontakt til studievejlederen med henblik på en afklarende samtale. Ønsker den studerende fortsat overflytning, søger han/hun selv den anden uddannelse herom. Den studerende giver besked til studieadministrationen om overflytningen. De 2 uddannelsers administrationer udveksler herefter relevante oplysninger. Af hensyn til studieplanlægning sker overflytninger primært efter en semesterafslutning.

Ophør på uddannelsen

Ønsker en studerende at ophøre på uddannelsen tager han/hun kontakt med studievejleder med henblik på udslningsvejledning. Efter denne sendes en skriftlig udmelding til studieadministrationen. Herfra sendes en udskrift af eksamensprotokol samt bekræftelse på udmeldingen til den studerende.

SU frameldes.

Klagemuligheder og –procedurer

Klager vedrørende undervisning eller administrative forhold på uddannelsen

Det opståede problem søges først løst på mellem den/de studerende og den pågældende underviser/administrative person. Bliver problemet ikke løst på tilfredsstillende vis, inddrages studielederen af klageparten. Problemets løsning er herefter op til studielederen med inddragelse af de berørte parter.

Klager vedrørende klinisk undervisning

Klager over den administrative del af det kliniske undervisningsforløb (planer, fordeling af praktiksteder osv.) rettes til uddannelsens koordinator for klinisk undervisning. Klager over forhold på det kliniske undervisningssted rettes til overfysioterapeuten/den ansvarlige leder, dog følger klager over den kliniske underviser nedennævnte procedure:

Det opståede problem søges først løst mellem den/de studerende og den kliniske underviser. Bliver problemet ikke løst på tilfredsstillende vis, må overfysioterapeuten/den ansvarlige leder inddrages af klageparten. Overfysioterapeuten/den ansvarlige leder søger herefter problemet løst og nedfældet som en skriftlig aftale. Lykkes det ikke at løse problemet eller overholdes den skriftlige aftale ikke, sørger overfysioterapeuten/den ansvarlige leder for at indkalde studielederen, den berørte kliniske underviser og de berørte studerende til et møde, hvor de tilstedeværende forsøger at nå en løsning på problemet. Til dette møde skal der foreligge en skriftlig klage og et skriftligt svar på klagen fra den person, der klages over. Der tages referat af mødet.

Er sagen hermed ikke færdig, meddeler studielederen sin indstilling i sagen i form af en skrivelse, som sendes til overfysioterapeuten/ den ansvarlige leder med kopi til den berørte kliniske underviser. Videre sagsforløb er overfysioterapeutens/den ansvarlige leders ansvar.

Klager vedrørende eksaminer

Klager vedrørende prøver følger bestemmelserne i eksamensreglementet kap 10.

Klager vedrørende retlige spørgsmål

Institutionens afgørelser i henhold til Bekendtgørelse om uddannelsen til professionsbachelor i fysioterapi kan af den studerende indbringes for Uddannelses- og Forskningsministeriet når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen senest 14 dage efter modtagelsen af afgørelsen. Såfremt institutionen fastholder sin tidligere meddelte afgørelse, videresendes klagen til Ministeriet vedlagt institutionens begrundelse og genvurdering.

16 Bilag: Redaktionelle krav til skriftlige opgaver (se side 101)**17 Godkendelse af studieordning**

Studieordningen er af Uddannelsesudvalget ved Fysioterapeutuddannelsen Esbjerg - Haderslev indstillet til godkendelse hos bestyrelsen for University College Syddanmark den 6. oktober 2010.

Godkendt af bestyrelsen den 30. november 2010.

Administrative rettelser foretaget den 03.09.2012 JBJ/HBe

Administrative rettelser foretaget den 25.02.2014 JBJO/BAJA

Administrative rettelser foretaget den 27.03.2014 JBJO/BAJA

Redaktionelle krav til skriftlige opgaver ved

Fysioterapeutuddannelsen

i

Esbjerg - Haderslev

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. Indledning.....	104
2. Layout og omfang.....	104
3. Tekstens detaljer	105
3.1 Opgavens sprog	105
3.2 Overskrifter.....	105
3.3 Figurer og tabeller	105
3.4 Noter.....	105
3.5 Forkortelser	106
3.6 Anonymisering.....	106
4. Tekstens udenværker	106
4.1 Forside	106
4.2 Indholdsfortegnelse.....	107
4.3 Referenceliste	107
4.4 Bilag og bilagsliste.....	108
5. Referering	108
5.1 Harvard systemet	109
5.1.1 Kildehenvisninger	109
5.1.2 Citater ifølge Harvard	110
5.1.3 Eksempler på referencer ifølge Harvard	111
Bøger	111
Publikationer fra organisationer	112
Onlinepublikationer.....	113
Afhandlinger	113
Artikler	114
Artikler fra Internettet.....	114
Internetsider	114
Lovmateriale	115
Ikke publicerede materialer	115
Andre medier.....	116
5.2 Vancouver systemet	116
5.2.1 Kildehenvisninger	116

5.2.2 Citater ifølge Vancouver	117
5.2.3 Eksempler på referencer ifølge Vancouver	117
Bøger	118
Publikationer fra organisationer	119
Onlinepublikationer.....	119
Afhandlinger	120
Artikler	120
Artikler fra Internettet.....	121
Internetsider.....	121
Lovmateriale	122
Ikke publicerede materialer	122
Andre medier.....	122
6. Kildehåndtering	123
7. Referenceliste.....	123
Harvard	123
Vancouver.....	124
8. Ophavsret og ejendomsret.....	124
9. Bilagsliste	126

1. Indledning

Nærværende redaktionelle krav anvendes i forbindelse med udarbejdelse af skriftlige opgaver ved Fysioterapeutuddannelsen ved UC Syddanmark. Formålet er at gøre opgaven overskuelig og læsevenlig og sikre, at opgaven lever op til generelle publikationskrav.

2. Layout og omfang

Opgavens format skal være standard A4. Der skrives kun tekst på den ene side af papiret. Hver side skrives med følgende marginer:

- Top: 2 cm
- Bund: 2 cm
- Venstre: 3 cm
- Højre: 2 cm

Siderne nummereres med undtagelse af forside og bilag, som har særskilt nummerering.

Opgaven skal være læsevenlig, hvilket betyder at der skal anvendes skrifttype Times New Roman punktstørrelse 12, skrifttype Arial punktstørrelse 11 eller skrifttype Verdana punktstørrelse 10 og linjeafstand 1,5, så der står max. 2400 tegn inkl. mellemrum på hver side, fodnoter og slutnoter inklusiv.

En figur eller en tabel tæller 1 tegn².

Ved angivelse af opgavens omfang i form af antal tegn inkl. mellemrum (jf. s. 5) medregnes ikke tekstens udenværker som er:

- Forside
- Resumé
- Indholdsfortegnelse
- Referenceliste

²Ved automatisk optælling af tegn i tekstbehandlingsprogrammet Word vil hvert tegn i en tabel, der er lavet i Word, tælle med. Hvis en tabel indsættes som en figur vil den automatiske optælling kun regne den for ét tegn.

- Bilagsliste

- Bilag

Overskrides antal tegn, indgår overskydende tegn ikke i bedømmelsen.

3. Tekstens detaljer

Tekstens detaljer omfatter en beskrivelse af de mere formelle krav til tekstsiderne.

3.1 Opgavens sprog

Skriftlige opgaver skrives enten på dansk, norsk eller svensk. En opgave skal være overskuelig, stringent og systematisk opbygget. Sproget skal være forståeligt og i overensstemmelse med gældende retskrivningsregler (Dansk Sprognævn 2007).

3.2 Overskrifter

Opdelingen af tekstens hoved- og underafsnit angives ved overskrifter og tydeliggøres med fed skrift, større skrift, understregning eller lignende. Afsnittene nummereres. Se eksempler her i materialet. Alle tekstsider skrives helt ud uden dog at afsluttes med en overskrift. I engelske titler og overskrifter skrives alle ord bortset fra biord med stort.

3.3 Figurer og tabeller

Illustrationer, som fx figurer og tabeller, anvendes til at tydeliggøre og uddybe teksten på en overskuelig måde og ikke til at erstatte teksten.

Figurer og tabeller kan placeres som bilag, med mindre de har væsentlig betydning for forståelse af teksten. Uanset om illustrationen indgår i teksten eller som bilag, skal den kommenteres i teksten. Illustrationer nummereres fortløbende, figur 1, tabel 1 osv. og forsynes med en overskrift, der er dækkende for indholdet. Referencen anføres under illustrationen.

3.4 Noter

Noter er kommentarer til eller uddybning af et emne, som kort berøres i teksten, og hvor uddybningen ikke naturligt skal indgå i teksten. Noter nummereres og kan placeres som fodnote på de enkelte sider (se eksempel s.3), eller som slutnoter i et særligt noteafsnit umiddelbart før fortegnelsen over referencer (Rienecker 2005 s. 203).

3.5 Forkortelser

Forkortelser bør som hovedregel benyttes sparsomt, idet både for mange og mere eller mindre kendte forkortelser vanskeliggør læsningen. Forkortelser, der ifølge ordbøger er anerkendte, kan anvendes i teksten, såsom osv., evt., jf., dvs., fx, mht., pga., o.l. (Dansk Sprognævn 2001). Ligeledes kan forkortelser på institutioner, foreninger og lignende, der normalt skrives med store bogstaver, anvendes, hvis de skrives fuldt ud første gang, fx World Health Organization (WHO).

3.6 Anonymisering

Følsomme data vedrørende personer, steder og organisationer skal anonymiseres, medmindre der er givet skriftlig tilladelse til offentliggørelse fra involverede parter. Det vil sige, at alle personnavne, virksomheder, stednavne, datoer mm. skal anonymiseres således, at det ikke på baggrund af opgaven, er muligt at genkende eller finde frem til personer, virksomheder, institutioner mm., som har afgivet fortrolige oplysninger.

4. Tekstens udenværker

Tekstens udenværker omfatter alt det, der kommer før og efter tekstsiderne (Katzenelson 2001).

4.1 Forside

Opgaven skal være forsynet med en forside, som oplyser om:

Titel og eventuel undertitel (+ engelsk titel i bachelorprojektet)

Forfatterens(nes) navn(e) **(Bemærk at der i visse modulbeskrivelser er anført, at opgaven ikke skal påføres navn, men i stedet studienummer)**

Forfatterens(nes) hold

Aktuelt semester

Opgavens art

Institutionens navn (institutionens logo må ikke anvendes)

Hvilken uddannelse forfatteren(ne) er indskrevet ved

Vejleders navn

Dato for aflevering

Om besvarelsen (forudsat bestået eksamen) må offentliggøres til undervisningsbrug. Dette angives ved et kryds ud for ja eller nej.

En bekræftelse på at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp. Dette gælder dog kun gruppebesvarelser, herunder bachelorprojekt.

Opgavens omfang i form af antal tegn inkl. mellemrum. Denne oplysning kan i stedet placeres under indholdsfortegnelsen.

Desuden påføres forsiden følgende:

Denne opgave er udarbejdet af studerende ved Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg – Haderslev som led i et uddannelsesforløb. Den foreligger urettet og ukommenteret fra uddannelsens side og er således udtryk for den/de studerendes egne synspunkter.

Denne opgave - eller dele heraf - må kun offentliggøres med forfatter(ne)s tilladelse jf. Bekendtgørelse af lov om ophavsret nr. 763 af 30.06.2006. Se bilag 1.

4.2 Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelsen skal give overblik over opgavens indhold og opbygning. Indholdsfortegnelsen skal omfatte samtlige hovedafsnit, underafsnit, reference- og bilagsliste. De enkelte afsnit skal være forsynet med nummer og side svarende til opgavetekstens nummer- og sideangivelse.

4.3 Referenceliste

Efter tekstsiderne og før bilagslisten skal der være en samlet liste over anvendte referencer. Opstilling af referencer sker i overensstemmelse med det valgte referencesystem (Harvard eller Vancouver).

Listen over referencer skal give læseren mulighed for hurtigt at kunne orientere sig om forfatteren(e)s empiriske og teoretiske grundlag samt være indgang til læserens egen mulige litteratursøgning på området.

Listen over referencer afsluttes med angivelse af det anvendte referencesystem.

Ved udarbejdelse af referencelisten er det muligt at bruge referencehåndteringsprogrammer.

4.4 Bilag og bilagsliste

Materiale, som ikke umiddelbart er nødvendigt for at forstå teksten, men som underbygger eller illustrerer den, kan vedlægges som bilag. Det kan være figurer, tabeller, spørgeskemaer, statistiske oversigter, breve til informanter eller meningskondenseringer.

Bilag skal forsynes med overskrift, nummer og evt. reference. Hvis et bilag har mere end én side, anføres såvel bilagsnummer som sidetal. Der skal henvises til samtlige bilag i teksten.

Bilagsliste, som indeholder angivelse af bilagsnummer og -overskrift i kronologisk rækkefølge, indsættes i opgaven efter referencelisten og foran bilag.

5. Referering

I det omfang, der gøres brug af andres arbejde, skal der i teksten refereres til disse kilder. Der bør så vidt muligt anvendes primærkilder. Det skal klart fremgå af teksten hvad der er gengivelse af en andens arbejde, og hvad der er tolkning af en andens arbejde. Ved tekstnær gengivelse, eller når der kun anvendes få sider i en kilde, henvises til sidetal i pågældende kilde.

Som metode til kildehenvisning kan vælges mellem to referencesystemer:

Harvard

Vancouver

Refereringen skal være konsekvent i forhold til det valgte system. Det valgte system angives som afslutning på referencelisten.

5.1 Harvard systemet

Harvardsystemet er kendetegnet ved, at der i teksten refereres til forfatternavn og årstal.

Harvardsystemet har flere varianter, som især adskiller sig ved, hvordan man anvender skilletegn som punktum, komma og parentes, om forfatterens fornavn angives ved initialer efterfulgt af punktum, eller om det skrives helt ud. Det varierer også, om titel skrives med fed, kursiv eller understreges.

Der findes gode og detaljerede guides på Internettet, til forskellige Harvardvarianter, Eksempelvis:

Anglia Ruskin University Library, 2009. *Harvard System of Referencing Guide* [Online]. [Cambridge]: Anglia Ruskin University. Tilgængelig fra: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm> [Lokaliseret 25-06-2009].

Windle, R. et al., 2008. *RLO: Referencing your work with Harvard* [Online]. Nottingham: School of Nursing and Academic Division of Midwifery, University of Nottingham. Tilgængelig fra: <http://www.nottingham.ac.uk/nmp/sonet/rlos/studyskills/harvard/index.html> [Lokaliseret 25-06-2009].

5.1.1 Kildehenvisninger

En kildehenvisning består af en forfatters efternavn fulgt af årstal og evt. sideangivelse. Fx: (Kvale 2000, s. 95).

Navnet kan også flyttes ud i teksten så kun år og sideangivelse står i parentes. Fx: Ifølge Kvale er der syv stadier i en interviewundersøgelse (2000, s. 95).

Hvis der er to forfattere med samme efternavn, tages initialerne på forfatterens fornavn med. Fx: (Dreyfus, H & Dreyfus, S 1986).

Er der to eller tre forfattere, skal alle tages med i tekstenhenvisningen. Fx: (Kristiansen & Krogstrup 2002, s. 7) eller fx: Ved deltagende observation forstår Kristiansen & Krogstrup (2002, s. 7) at ... eller fx: (Jørgensen, Wallin & Bækby 1992).

Er der fire eller flere forfattere til samme kilde, skrives første forfatters navn efterfulgt af et al. (et alia), som betyder: og andre. Fx: (Dirksen et al. 1996).

Hvis samme forfatter har udgivet flere publikationer samme år, anvendes et a, b, c osv. umiddelbart efter årstallet. Hvilken titel, der skal have a eller b, afhænger af titlernes alfabetiske ordning. Fx: (Engeström 1994a).

Henvises der til to forskellige publikationer af samme forfatter i samme teksthenviisning, skrives de i kronologisk rækkefølge. Fx: (Hermansen 1996, 1998).

Der er ikke altid en personlig forfatter til en kilde. Her angives myndighed eller organisation. Fx: (Indenrigs- og Sundhedsministeriet 2005), eller fx: (WHO 2003, s. 87) eller fx: (Lov nr. 451 af 22/5/2006).

Henvises der til den samme kilde i efterfølgende tekst, kan (ibid.) anvendes som udtryk for, at det er den samme forfatter, som lige er angivet ovenfor.

Når der henvises til andenhånds kilde, skal begge kilder med i henvisningen, men i referencelisten anføres kun den læste kilde. I henvisningen angives den oprindelige kilde først, derefter angives den kilde, der er læst. Fx: (Braatøy 1947 i Føllesdal, Walløe & Elster 1992).

For yderligere information se BINKO – basismodul i informationskompetence (Det Sundhedsfaglige Fakultet & Syddansk Universitetsbibliotek 2005).

5.1.2 Citater ifølge Harvard

Citater skal gengives nøjagtigt efter kilden, i originalsprog, og bør begrænses både i antal og omfang. Citater i teksten skal angives med citationstegn ved citatets begyndelse og slutning. Der anføres reference og sidetal. Korte citater indskrives i teksten. Lange citater markeres ved indrykning på siden og skrives med enkelt linjeafstand. Ved indrykninger behøver man ikke at sætte citatet i citationstegn. Et langt citat består af mere end tre linjer. Fx: I *Den gode opgave* står om citater:

Der er mange måder at bruge citater på. Hvis man skriver en analyse af tekst, kan et citat fungere som eksempel; citatet kan være udgangspunkt for en diskussion af en teori; eller det kan vise en anden indfaldsvinkel til emnet end ens egen, det kan fungere som dokumentation for noget du argumenterer for, eller det kan være en illustration af forfatterens udtryksmåde (Rienecker & Jørgensen 2005, s. 251).

Citater skal kommenteres i teksten.

5.1.3 Eksempler på referencer ifølge Harvard

Referencelisten skal have titlen: Referenceliste. Titlen skal være centreret øverst på en ny side. Listen over referencer afsluttes med angivelse af det anvendte referencesystem. Referencelisten skal være opstillet i alfabetisk orden efter forfatterens efternavn, fulgt af fornavn. Nedenfor gives eksempler på, hvordan de hyppigst forekommende referencer angives. Den følgende opdeling i bøger, artikler mv. skal gøre afsnittet overskueligt, men denne opdeling må ikke følges i opgavens referenceliste.

Bøger

Når referencen er en bog anføres

Forfatter(e)s efternavn(e), fornavn(e)s initial(er). (Initial(er) med store bogstaver, adskilt af punktummer og afsluttet med punktummer, f.eks. Andersen H.C.

Udgivelsesår (årstal for udgavens 1. oplag)

Titel i *kursiv*

Udgave (udelades ved 1. udgave)

Udgivelsessted (bynavn)

Forlag

Sidetall (ved kapitler)

En forfatter

Birkler, J., 2006. *Etik i sundhedsvæsenet*. Kbh.: Munksgaard Danmark.

Flere forfattere

Alle forfattere til og med tre anføres. Er der tre forfattere, anvendes komma mellem de to første navne og et & mellem de to sidste. Er der tale om fire eller flere anføres kun den første, og der tilføjes et al.

Kvale, S. & Brinkmann, S., 2009. *Interview: introduktion til et håndværk*. 2. udgave. Kbh.: Hans Reitzel.

Dalton, A. et al., 2007. *Advanced medical life support: a practical approach to adult medical emergencies*. 3. udgave. Upper Saddle River, N.J.: Pearson Education.

Redaktør

Samlingsværker og antologier, som har en redaktør, skal have redaktørens navn som hovedopslag. Efterfølgende betegnelse "red." indikerer at der er tale om en redaktør.

Niklasson, G. red., 2006. *Samfund og kultur i sundhedsarbejdet*. Kbh.: Frydenlund.

Kapitler i samlingsværker og antologier

Det er ofte aktuelt at henvise til et kapitel i stedet for hele antologien. I dette tilfælde angives forfatter til kapitlet, kapitlets titel efterfulgt af I: redaktør, hvor initialet modsat andre eksempler står foran efternavnet, bogens titel i kursiv, forlag, udgivelsessted og sidetal.

Skytte, M., Det flerkulturelle samfund. I G. Niklasson red. 2006. *Samfund og kultur i sundhedsarbejdet*. Kbh.: Frydenlund, s. 225-259.

Nogle antologier indeholder originale uredigerede tekster udgivet på et tidligere tidspunkt. Her skal det oprindelige årstal anføres efter forfatter og før titel.

Kolb, D.A., 1984. Den erfaringsbaserede læreproces. I K. Illeris red. 2000. *Tekster om læring*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag, s. 47-66.

Bortset fra ovenstående eksempel, skal der i referencelisten ikke gøres noget specielt i forbindelse med andenhånds kilder, da der i henvisningen gøres opmærksom på at man benytter sig af andenhånds kilder.

Publikationer fra organisationer

Følger reglerne for bøger. Hvis der er udeladt personligt ophav, skal organisation, myndighed, forening m.m. stå som forfatter.

Organisationens navn

Udgivelsesår

Titel i *kursiv*

Udgivelsessted: (bynavn)

Eventuelt forlag

WHO, 2000. *Obesity: Preventing and Managing the Global epidemic. Report of a WHO Consultation.* Geneva: WHO.

Onlinepublikationer

Bøger, rapporter, afhandlinger m.m. udkommer i stigende grad på Internettet og skal behandles en smule anderledes end tilsvarende trykte materialer. [Online] angives efter titel. På ny linje skrives: Tilgængelig fra: efterfulgt af internetadressen (URL). Afslutningsvis skal man i skarp parentes anføre den dato man har lokaliseret materialet på Internettet.

Forfatter eller organisationens navn

Udgivelsesår

Titel i *kursiv*

Materialetype

Udgivelsessted: (bynavn)

Forlag. (hvis kendt)

Internetadresse

Lokaliseringsdato

WHO, 2000. *Obesity: Preventing and Managing the Global epidemic. Report of a WHO Consultation* [Online]. Geneva: WHO. Tilgængelig fra: http://whqlibdoc.who.int/trs/WHO_TRS_894.pdf [Lokaliseret 25-06-2009].

Afhandlinger

Ph.d.-afhandlinger, masterafhandlinger, kandidatspecialer m.m. behandles som andet bogligt materiale, trykt såvel som online, Med den forskel at der umiddelbart efter titel skal anføres i skarp parentes, hvilken type afhandling der er tale om.

Grøn, L. 2004. *Winds of change, bodies of persistence: health promotion and lifestyle change in institutional and everyday contexts* [Ph.D.]. Aarhus: Department of Anthropology and Ethnography, University of Aarhus.

Bak, P. 2005. *Mødet mellem eksplicite og "tavse" kundskaber i praksisfællesskaber: fokusgruppeinterview med tværfaglige team i social- og sundhedssektoren med forebyggende og sundhedsfremmende opgaver* [MPH], [Online]. Göteborg: Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap. Tilgængelig fra:

<http://www.nhv.se/upload/dokument/forskning/Publikationer/MPH/MPH 2005- 12 PBak.pdf> [Lokaliseret 25-06-2009].

Artikler

Forfatternavn

Årstal

Titel

Tidsskriftets uforkortede navn i *kursiv*

Årgang

Nummer

Sidetæl (start og slut)

Hundborg, K., 2009. Den danske kvalitetsmodel, *Ugeskrift for læger*, årg. 171, nr. 20, s. 1660- 1663.

Artikler fra Internettet

Artikler på Internettet behandles på samme måde som trykte artikler, med samme modifikationer som onlinepublikationer. Er der tvivl om sidetæl er det tilladt at estimere antal sider. Efter nr. skrives således: [ca. 4 s.] eller [about 4 pp.]

Malterud, K., 2002. Kvalitative metoder i medisinsk forskning - forudsetninger, muligheder og begrænsninger [Online], *Tidsskrift for Den norske Legeforening*, årg. 122, nr. 25, s. 2468-2472. Tilgængelig fra: http://www.tidsskriftet.no/index.php?seks_id=618649 [Lokaliseret 25-06-2009].

Internetsider

Her dækker denne kategori over de materialer på Internettet som ikke kan kategoriseres som bøger, artikler, rapporter, afhandlinger m.m. Det vil sige det er tekst som er skrevet på en Internetside. Angivelse af referencer fra internettet følger reglerne for onlinepublikationer.

Forfatter

Årstal

Titel

Materialetype

Udgivelsessted (bynavn)

Forlag/Udgiver

Internetadresse

Lokaliseringsdato

Skov, A., 2007. *Referér korrekt!: om udarbejdelse af bibliografiske referencer* [Online]. Kbh: Danmarks Biblioteksskole. Tilgængelig fra: <http://vip.db.dk/tutorials/referencer/default.htm> [Lokaliseret 25-06-2009].

Når det gælder Internetsider er det ikke altid muligt at finde oplysninger om årstal, udgivelsessted og udgiver, I disse tilfælde må de udelades.

Det nedhentede materiale kan evt. til dokumentation vedlægges som bilag til opgaven.

Lovmateriale

Danske love angives med titel i kursiv, nummer og dato.

Titel på lov (*kursiv*)

Nummer og dato

Lov om erhvervsakademiuddannelser og Professionsbacheloruddannelser. Lov nr. 207 af 31/03/2008.

Bekendtgørelser, cirkulærer m.v. angives med myndighed, årstal, titel i kursiv, nummer og dato.

Myndighed

Titel på lov (*kursiv*)

Nummer og dato

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, 2008. *Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed. LBK nr. 1350 af 17/12/2008.*

Ikke publicerede materialer

Der henvises kun til publicerede og/eller offentligt tilgængelige kilder. Ved accepterede, men endnu ikke offentliggjorte tekster, angives kilden fulgt af ordene: in press i stedet for årstal. Se evt. eksempel på <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>.

Andre medier

Følger reglerne for trykt materiale. Derudover skal typen af medie angives umiddelbart efter titlen i skarp parentes. Det gælder fx CD-ROM, DVD eller lydoptagelse.

Forfatternavn

Årstal

Titel

Type af medium. (fx [CD-ROM], [DVD])

Udgivelsessted

Forlag

Arbejdsmiljørådets Service Center, 2001. *43 forskningsrapporter* [CD-ROM]. Kbh.: Videnscenter for arbejdsmiljø.

5.2 Vancouver systemet

Vancouver er udarbejdet af Vancouvergruppen ved National Library of Medicine i USA:

National Library of Medicine. International committee of medical journal editors (ICMJE) uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: Sample references [Internet]. Bethesda: U.S. National Library of Medicine. c2003 [updated 2009 may 14]; [cited 2009 Jun 25]. Available from: http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

Vancouver, eller mere nøjagtigt Uniform Requirements, er kendetegnet ved at være et numerisk referencesystem. Det betyder at hver kildehenvisning er nummereret fortløbende. Referencer efter Vancouverreglerne må ikke variere fra eksemplerne på NLM's hjemmeside, eller eksemplerne nedenstående.

5.2.1 Kildehenvisninger

Kildehenvisninger i teksten angives ved referencetallet i parentes, fx (9).

Ved flere henvisninger samme sted angives referencetallene adskilt med komma, fx (5,6,9).

Ved mere end to fortløbende referencetal angives bindestreg, fx (6-9).

Hvis forfatterens navne i særlige tilfælde ønskes angivet, skrives fx **Nielsen og Andersen (8)** og ved mere end to forfattere **Nielsen et al. (9)**.

En kildehenvisning består af et nummer evt. fulgt af sideangivelse. Fx: (9, s. 95).

5.2.2 Citater ifølge Vancouver

Citater skal gengives nøjagtigt efter kilden, i originalsprog, og bør begrænses både i antal og omfang. Citater i teksten skal markeres tydeligt (fx kursiveret skrift) og angives med citationstegn ved citatets begyndelse og slutning. Der anføres reference og sidetal. Korte citater indskrives i teksten. Lange citater markeres ved indrykning på siden. Et langt citat består af mere end tre linjer. Fx:

Rienecker skriver i *Den gode opgave* om citater (1):

"Der er mange måder at bruge citater på. Hvis man skriver en analyse af tekst, kan et citat fungere som eksempel; citatet kan være udgangspunkt for en diskussion af en teori; eller det kan vise en anden indfaldsvinkel til emnet end ens egen, det kan fungere som dokumentation for noget du argumenterer for, eller det kan være en illustration af forfatterens udtryksmåde." (1, s. 251)

Citater skal kommenteres i teksten.

5.2.3 Eksempler på referencer ifølge Vancouver

Referencelisten skal have titlen: References. Titlen skal være centreret øverst på en ny side. Listen over referencer afsluttes med angivelse af det anvendte referencesystem. I Vancouversystemet opstilles kilderne i referencelisten i fortløbende nummerorden i henhold til den første gang, de optræder i teksten. Ændring af kilderækkefølgen i en opgave betyder altså, at alle efterfølgende henvisninger skal konsekvensrettes.

Nedenfor gives eksempler på, hvordan de hyppigst forekommende referencer angives. Den følgende opdeling i bøger, artikler mv. skal gøre afsnittet overskueligt, men denne opdeling må ikke følges i opgavens referenceliste.

Bøger

Forfatter(e)s efternavn(e) fornavn(e)s initial(er). (Initial(er) med store bogstaver uden tegn, f.eks. Andersen HC

Titel. Udgave (udelades ved første udgave)

Udgivelsessted (bynavn)

Forlag

Udgivelsesår (årstal for udgavens 1. oplag)

Sidetal (ved kapitler)

En forfatter

Birkler J. Etik i sundhedsvæsenet. Kbh.: Munksgaard Danmark; 2006.

Flere forfattere

Alle forfattere til og med 6 anføres. Der sættes komma mellem hvert navn.

Kvale S, Brinkmann S. Interview: Introduktion til et håndværk. 2nd ed. Kbh.: Hans Reitzel; 2009.

Hvis der er syv eller flere forfattere til samme publikation, skrives de første seks forfattere efterfulgt af et al. (se eksempel under artikler).

Redaktør

Samlingsværker og antologier, som har en redaktør, skal have redaktørens navn som hovedopslag. Efterfølgende betegnelse "red." indikerer at der er tale om en redaktør.

Niklasson G, editor. Samfund og kultur i sundhedsarbejdet. Kbh.: Frydenlund; 2006.

Kapitler i samlingsværker og antologier

Det er ofte aktuelt at henvise til et kapitel i stedet for hele antologien. I dette tilfælde angives forfatter til kapitlet, kapitlets titel efterfulgt af I: redaktør, bogens titel, udgivelsessted, forlag og sidetal. Ved sidetal inden for samme 10'ere, skrives kun det sidste tal i sluttallet. Samme gør sig gældende indenfor samme 100'ere og så fremdeles.

Skytte M. Det flerkulturelle samfund. In: Niklasson G, editor. Samfund og kultur i sundhedsarbejdet. Kbh.: Frydenlund; 2006. p. 225-59.

Publikationer fra organisationer

Følger reglerne for bøger. Hvis der er udeladt personligt ophav, skal organisation, myndighed, forening m.m. stå som forfatter.

Organisationens navn

Titel

Udgivelsessted (bynavn)

Eventuelt forlag

Udgivelsesår

WHO. Obesity: Preventing and managing the global epidemic. Report of a WHO consultation. Geneva: WHO; 2000.

Onlinepublikationer

Bøger, rapporter, afhandlinger m.m. udkommer i stigende grad på Internettet og skal behandles en smule anderledes end tilsvarende trykte materialer. [Internet] angives efter titel. Efter årstal angives lokaliseringsdato, med rækkefølgen årstal, forkortelse for måned og månedsdag, i skarp parentes, efterfulgt af: Tilgængelig fra: efterfulgt af internetadressen (URL).

Forfatter eller organisationens navn

Titel

Materialetype [Internet]

Udgivelsessted (bynavn)

Forlag

Udgivelsesår

Lokaliseringsdato

Internetadresse

WHO. Obesity: Preventing and managing the global epidemic. Report of a WHO consultation. [Internet]. Geneva: WHO; 2000 [cited 2009 Jun 25]. Available from: http://whqlibdoc.who.int/trs/WHO_TRS_894.pdf

Afhandlinger

Ph.d.-afhandlinger, masterafhandlinger, kandidatspecialer m.m. behandles som andet bogligt materiale, trykt såvel som online, Med den forskel at der umiddelbart efter titel skal anføres i skarp parentes, at der er tale om en afhandling.

Grøn L. Winds of change, bodies of persistence: Health promotion and lifestyle change in institutional and everyday contexts [dissertation]. Aarhus: Department of Anthropology and Ethnography, University of Aarhus; 2004.

Bak P. Mødet mellem eksplicite og "tavs" kundskaber i praksisfællesskaber: Fokusgruppeinterview med tværfaglige team i social- og sundhedssektoren med forebyggende og sundhedsfremmende opgaver [dissertation], [Internet]. Göteborg: Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap; 2005 [cited 2009 Jun 25]. Available from: <http://www.nhv.se/upload/dokument/forskning/Publikationer/MPH/MPH 2005- 12 PBak.pdf>

Artikler

Forfatternavn

Titel

Tidsskriftets navn. (Tidsskrifters navne skal forkortes i overensstemmelse med det system, som anvendes i Index Medicus. Tidsskrifter indekseret i Index Medicus findes i PubMeds "Journal Database". <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/journals?itool=sidebar>)

Årstal

Årgang

Nummer

Sidetale: (start og slut. Ved sidetale inden for samme 10'ere, skrives kun det sidste tal i sluttallet. Samme gør sig gældende indenfor samme 100'ere og så fremdeles.)

Hundborg K. Den danske kvalitetsmodel. Ugeskr Laeger. 2009;171(20):1660-3.

Osler M, Jorgensen T, Davidsen M, Gronbaek M, Bronnum-Hansen H, Madsen M, et al. Socioeconomic status and trends in alcohol drinking in the Danish MONICA population, 1982-92. *Scand J Public Health*. 2001;29(1):40-3.

Artikler fra Internettet

Artikler på Internettet behandles på samme måde som trykte artikler, med samme modifikationer som onlinepublikationer, dog er det tilladt at udelade materialetype. Er der tvivl om sidetal, er det tilladt at estimere antal sider. Således kan referencen afsluttes med [about 2 p.]

Malterud K. Kvalitative metoder i medisinsk forskning - forudsetninger, muligheter og begrensninger. *Tidsskr nor Laegeforen* [Internet]. 2002 [cited 2009 Jun 25];122(25):2468-72. Available from: http://www.tidsskriftet.no/index.php?seks_id=618649

Internetsider

Her dækker denne kategori over de materialer på Internettet som ikke kan kategoriseres som bøger, artikler, rapporter, afhandlinger m.m. Det vil sige det er tekst som er skrevet på en internetside.

Angivelse af referencer fra internettet følger reglerne for onlinepublikationer.

Forfatter (hvis kendt)

Titel

Materialetype

Forlag/Udgiver

Årstal for copyright. Lille c angives foran årstal

Dato hvor materialet er opdateret (hvis kendt)

Lokaliseringsdato

Internetadresse

Når det gælder internetsider er det ikke altid muligt at finde oplysninger om årstal, udgivelsessted og udgiver, i disse tilfælde må de udelades.

Det nedhentede materiale kan evt. til dokumentation vedlægges som bilag til opgaven.

National Library of Medicine. International committee of medical journal editors (ICMJE) uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals: Sample references [Internet]. Bethesda: U.S. National Library of Medicine. c2003 [updated 2009 May 14]; [cited 2009 Jun 25]. Available from: http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

Skov A. Referér korrekt!: Om udarbejdelse af bibliografiske referencer [Internet]. Kbh: Danmarks Biblioteksskole. c2007 [cited 2009 Jun 25]. Available from: <http://vip.db.dk/tutorials/referencer/default.htm>

Lovmateriale

Navn på lov, cirkulære, bekendtgørelse eller lignende.

Nummer og årgang.

Eventuelt kapitel og paragraf

Lov Om Erhvervsakademiuddannelser Og Professionsbacheloruddannelser, Lov nr. 207 af 31/03/2008.

Bekendtgørelse Af Lov Om Autorisation Af Sundhedspersoner Og Om Sundhedsfaglig Virksomhed, LBK nr. 1350 af 17/12/2008.

Ikke publicerede materialer

Der henvises kun til publicerede og/eller offentligt tilgængelige kilder. Ved accepterede, men endnu ikke offentliggjorte tekster, angives kilden fulgt af ordene in press eller forthcoming i stedet for årstal. Se eksempel på http://www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html

Andre medier

Følger reglerne for trykt materiale. Derudover skal typen af medie angives umiddelbart efter titlen i skarp parentes. Det gælder fx CD-ROM, DVD eller lydoptagelse.

Forfatternavn

Titel

Type af medium (fx [CD-ROM], [DVD])

Udgivelsessted

Forlag

Årstal

Arbejdsmiljørådets Service Center. 43 forskningsrapporter [CD-ROM]. Kbh.: Videnscenter for arbejdsmiljø; 2001.

6. Kildehåndtering

Der findes på nettet forskellige referencehåndteringsprogrammer, som kan hjælpe dig med at håndtere dine kilder. Programmerne kan downloades gratis. Biblioteket på UC Syddanmark henviser til to forskellige:

[Zotero](http://www.zotero.org/) (<http://www.zotero.org/>) og [Citation Machine](http://citationmachine.net/index2.php?start=#) (<http://citationmachine.net/index2.php?start=#>)

7. Referenceliste

Harvard

Referenceliste

Dansk Sprognævn, 2006. *Retskrivningsordbogen på nettet* [Online]: Dansk Sprognævn. Tilgængelig fra: <http://retskrivningsordbogen.dk/ro/ro.htm> [Lokaliseret 29-01-2010].

Det Sundhedsfaglige Fakultet & Syddansk Universitetsbibliotek, 2005. *BINKO - Basismodul i informationskompetence* [Online]. Odense: Syddansk Universitet. Tilgængelig fra: <http://www.binko.sdu.dk/> [Lokaliseret 29-01-2010].

Katzenelson, B., 2001. *Vejledning i udarbejdelse og affattelse af universitetsopgaver og videnskabelige arbejder*. 4. udgave. Kbh.: Dansk psykologisk Forlag.

Rienecker, L. & Jørgensen, P.S., 2005. *Den gode opgave: håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser*. 3. udgave. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Anvendt referencesystem: Harvard.

Vancouver

References

Rienecker L, Jørgensen PS. Den gode opgave: Håndbog i opgaveskrivning på videregående uddannelser. 3rd ed. Frederiksberg: Samfundslitteratur; 2005.

Dansk Sprognævn. Retskrivningsordbogen på nettet [Internet]. Dansk Sprognævn. c2006 [cited 2010 Jan 29]. Available from: <http://retskrivningsordbogen.dk/ro/ro.htm>

Katzenelson B. Vejledning i udarbejdelse og affattelse af universitetsopgaver og videnskabelige arbejder. 4th ed. Kbh.: Dansk psykologisk Forlag; 2001.

Det Sundhedsfaglige Fakultet, Syddansk Universitetsbibliotek. BINKO - basismodul i informationskompetence [Internet]. Odense: Syddansk Universitet. c2005 [cited 2010 Jan 29]. Available from: <http://www.binko.sdu.dk/>

Anvendt referencesystem: Vancouver.

8. Ophavsret og ejendomsret

Uddrag af eksamensbekendtgørelsen: **BEK nr. 714 af 27/06/2012 (fra 1. juli 2014 § 52 BEK nr. 1519 af 16/12/2013)**

§ 51. Den studerende har ophavsretten til produkter, der fremkommer som resultat af en prøve, i henhold til reglerne om ophavsret, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Den studerende har tillige ejendomsretten til disse produkter mod betaling af eventuelle udgifter til materialer, som er anvendt ved prøven, jf. dog stk. 3. Hvis den studerende ikke gør ejendomsretten gældende inden for 2 måneder, efter at resultatet af bedømmelsen er meddelt, overgår ejendomsretten til uddannelsesinstitutionen.

Stk. 3. Inddrager prøveforløbet parter uden for uddannelsesinstitutionen, aftales det forudgående mellem institutionen, den studerende og tredjeparten, i hvilket omfang de under respekt af gældende ophavsretlige regler er berettiget til at anvende de resultater, der fremkommer som et led i prøveforløbet, herunder om eventuelle oplysninger vedrørende tredjepartens forhold, der forekommer i opgaveløsningerne, må offentliggøres.

9. Bilagsliste

Bilag 1: Eksempel på forside.

University College Syddanmark

Fysioterapeutuddannelsen i xx

Per Sørensen

Solveig Narum

Lisbeth Christensen

Hold xx xx

Den xx. juni xxxx

7. semester

Vejleder: Simon Hansen

Bachelorprojekt

Opgavens titel –

en undersøgelse af xxxxx

Denne opgave er udarbejdet af studerende ved Fysioterapeutuddannelsen i Esbjerg – Haderslev som led i et uddannelsesforløb. Den foreligger urettet og ukommenteret fra uddannelsens side og er således udtryk for den/de studerendes egne synspunkter.

Denne opgave - eller dele heraf - må kun offentliggøres med forfatter(ne)s tilladelse jf. Bekendtgørelse af lov om ophavsret nr. 763 af 30.06.2006.

Besvarelsen må offentliggøres til undervisningsbrug. Ja _____ Nej _____

Den studerende bekræfter ved sin underskrift, at opgaven er udfærdiget uden uretmæssig hjælp.

Dato og den studerendes underskrift

Denne opgaves antal tegn inkl. mellemrum: _____